AWARENESS

Bijlage boek fase 3

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Participatieproces bij het tot stand komen van het beleidskader

April 2023

Inhoudsopgave

Bijlage 1 – Stakeholderanalyse fase 3 4
Bijlage 2 – Presentatie beeldvormende avond 13 oktober 2022 6
Bijlage 3 – Inloopavond ter inzage legging plan-MER 17 oktober 2022 18
- Posters
- Publiekssamenvatting MER

Bijlage 4 – Reflectiegroep 1 – 17 januari 2023 30
- Vooraf gezonden documenten
- Presentatie
- Verslag

Bijlage 5 – Hand-out persgesprek 18 januari 2023 60
Bijlage 6 – Reflectiegroep 2 – 14 februari 2023 64
- Presentatie
- Verslag

Bijlage 7 – Digitale informatie avond – 28 februari 2023 88
- Presentatie
- Vragen

Bijlage 8 – Inwonerspanel 11 maart 109
- Presentatie plenair
- Posters techniek en tempo
- Posters landschappelijke inpassing en meerwaarde
- Invulposters deliberatieronde
- Post-its
- Verslag

Inhoudsopgave

Bijlage 9 – Design challenge 155
- Uitnodiging
- Poster / flyer
- Overzicht ophanglocaties posters
- Design Post
- Uitkomsten diverse focusgroepen
- Onepager uitgangspunten
- Foto's afsluitende bijeenkomst

Bijlage 10 – Presentatie beeldvormende avond – 16 maart 2023 197
Bijlage 11 – Reflectiegroep 3 – 28 maart 2023 219
- Opbrengsten post-its
- Reactie reflectiegroep
- Bijlage bij de reactie

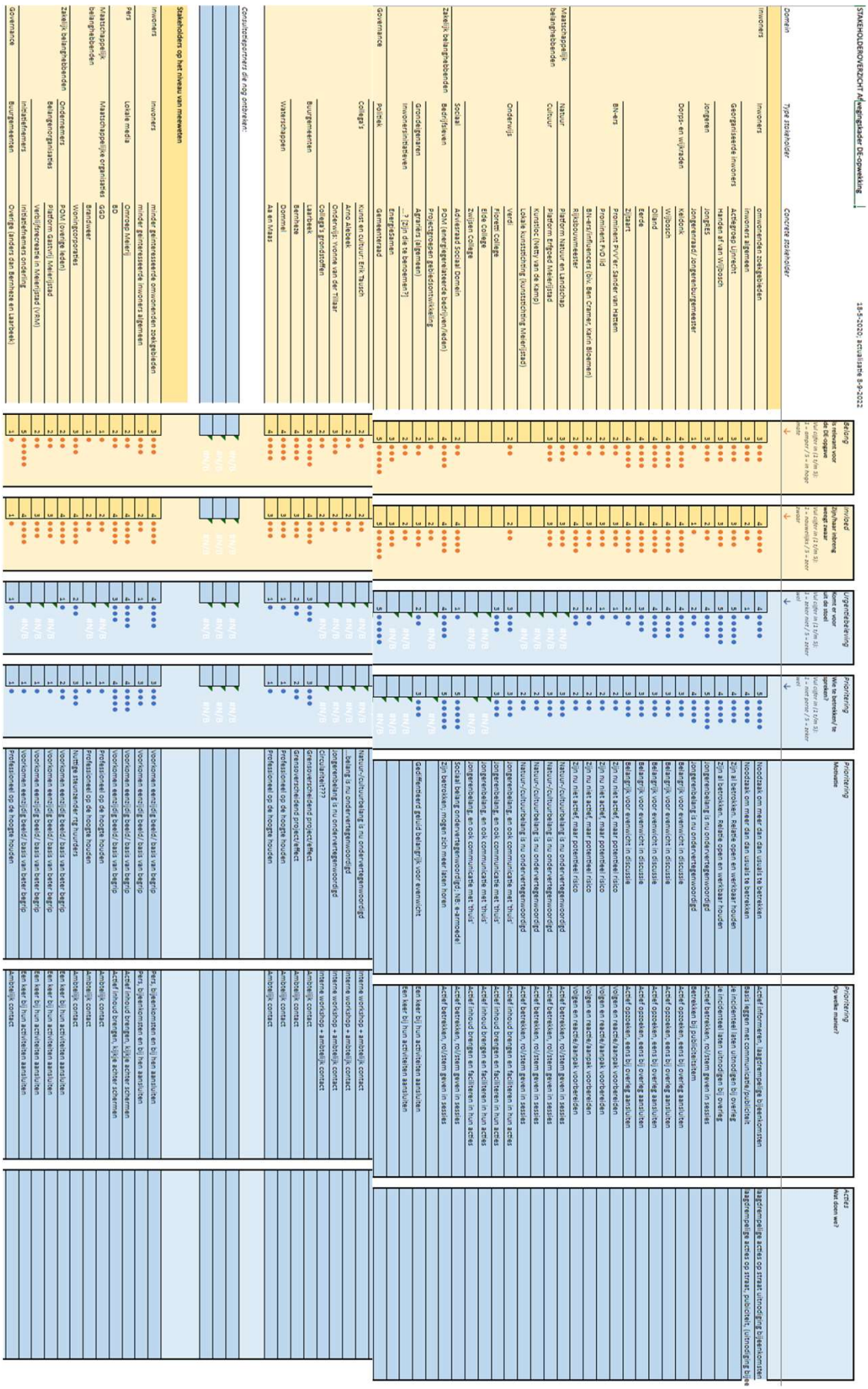
AWARENESS

Bijlage 1

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Stakeholderanalyse fase 3

April 2023

STAKEHOLDEROVERZICHT Afwegingskader DE-opwekking
18-5-2020; actualisatie 8-9-2022
Domein
Type stakeholder
Concrete stakeholder
Belang
Invloed
Urgentiebeleving
Prioritering
Prioritering
Acties
Inwoners
Omwonenden zoekgebieden
Inwoners algemeen
Actiegroep Lijnrecht
Harden af van Wijbosch
Jongeren
Jongeren
Jongerenraad/ Jongerenburgemeester
Dorps- en wijkraden
Keldonk
Wijbosch
Olland
Eerde
Zijtaart
Bh-ers
Prominent PvdA lid
Prominent PVV-er: Sander van Hattem
BH-ers influencers (bv. Ben Cramer, Karin Bloemen)
Maatschappelijk belanghebbenden
Natuur
Rijksbouwmeester
Cultuur
Platform Natuur en Landschap
Platform Erfgoed Meierijstad
Kunstloc (Nelly van de Lampe)
Lokale kunstscholing (kunstscholing Meierijstad)
Onderwijs
Vardi
Florent College
Elde College
Zwijsen College
Sociaal
Adviesraad Sociaal Domein
Zakelijk belanghebbenden
Bedrijfsleven
PON (energiegerelateerde bedrijven/leden)
Projectgroepen gebiedsontwikkeling
Grondeigenaren
Agrariërs (algemeen)
Inwonersinitiatieven
? (Zijn dat te benoemen?)
Energiesamen
Governance
Politiek
Gemeenteraad
College's
Kunst- en cultuur Erik Tausch
Arno Alebeek
Onderwijs: Yvonne van der Tillaar
College's grondstoffen
Burgemeesters
Laarbeek
Bernheze
Waterschappen
Dommel
Aa en Maas
Consultatiepartners die nog ontbreken:
Stakeholders op het niveau van meewerken
Inwoners
minder geïnteresseerde omwonenden zoekgebieden
Pers
Lokale media
minder geïnteresseerde inwoners algemeen
Omroep Meierij
BD
Maatschappelijke belanghebbenden
Maatschappelijke organisaties
GAD
Brandweer
Woningcorporaties
Zakelijk belanghebbenden
Ondernemers
PON (overige leden)
Belangenorganisaties
Platform Gastvrij Meierijstad
Vereniging Kernen in Meierijstad (VKM)
Initiatiefnemers
Initiatiefnemers omgeving
Governance
Gemeenten
Overige landen dan Bernheze en Laarbeek)
Nodzaak om meer dan alleen nu te betrekken
Nodzaak om meer dan alleen nu te betrekken
Zijn al betrokken. Relatie open en werkbaar houden
Zijn al betrokken. Relatie open en werkbaar houden
Jongerenbelang is nu ondervertegenwoordigd
Jongerenbelang is nu ondervertegenwoordigd
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Belangrijk voor eveninicht in discussie
Zijn nu niet actief, maar potentieel risico
Zijn nu niet actief, maar potentieel risico
Zijn nu niet actief, maar potentieel risico
Zijn nu niet actief, maar potentieel risico
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
Jongerenbelang en ook communicatie met 'thuis'
Jongerenbelang en ook communicatie met 'thuis'
Jongerenbelang en ook communicatie met 'thuis'
Jongerenbelang en ook communicatie met 'thuis'
Sociaal belang ondervertegenwoordigd; heb eenmeede
Zijn betrokken, mogen zich meer laten horen
Gasoffensief geluid belangrijk voor eveninicht
Actief informeren, laagdrempelige bijeenkomsten
Basis leggen met communicatie/publiciteit
Je incidenteel laten uitnodigen bij overige
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Betrokken bij publiciteitem
Actief opzoeken, eerst bij overleg aansluiten
Actief opzoeken, eerst bij overleg aansluiten
Actief opzoeken, eerst bij overleg aansluiten
Actief opzoeken, eerst bij overleg aansluiten
Actief opzoeken, eerst bij overleg aansluiten
Volgen en reactie/aanpak voorbereiden
Volgen en reactie/aanpak voorbereiden
Volgen en reactie/aanpak voorbereiden
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief inhoud brengen en faciliteren in hun acties
Actief inhoud brengen en faciliteren in hun acties
Actief inhoud brengen en faciliteren in hun acties
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Actief betrekken, rol/stem geven in sessies
Een keer bij hun activiteiten aansluiten
Een keer bij hun activiteiten aansluiten
laagdrempelige acties op straat uitnodiging bijeenkomsten
laagdrempelige acties op straat, publiciteit, uitnodiging bijee
Natuur-/cultuurbeleing is nu ondervertegenwoordigd
...belang is nu ondervertegenwoordigd
Jongerenbelang is nu ondervertegenwoordigd
Circulariteit???
Grensoverschrijdend project/effect
Grensoverschrijdend project/effect
Professioneel op de hoogte houden
Professioneel op de hoogte houden
Professioneel op de hoogte houden

AWARENESS

Bijlage 2

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Presentatie beeldvormende avond 13 oktober 2022

April 2023

BELEID DUURZAME OPWEK MEIERIJSTAD

13 oktober 2022

PROGRAMMA 13 OKTOBER 2022

- Terugblik
  - Participatie/Communicatie
  - PlanMER
  - Stand van zaken opwek in Meierijstad
  - Netcongestie
- Energiemix
- Dilemma's voor totstandkoming beleid duurzame opwek
- Participatie '22/'23

Dia 2

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

MEIERIJSTAD

- 2022 eerste stappen om te komen tot een afwegingskader
  - Werken aan de herijking van de energiemix
  - TNO gevraagd een radartoets uit te voeren
  - Kijken in participatie naar wat er in een afwegingskader zou moeten staan
- Participatie
  - 7 bijeenkomsten sinds april
  - Gesprekken op weekmarkt Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel
  - Digitale peiling, via socials en vragenformulier

Dia 3

TERUGBLIK INPUT PARTICIPATIE

MEIERIJSTAD

Algemeen: Goede constructieve gesprekken om standpunten, meningen en ideeën te inventariseren

Thematafels en Starttafel

- Inhoudelijk lopen de standpunten nogal uiteen
- Kennisniveau is nog sterk wisselend, de problematiek is wel complex

Straatgesprekken

- Waardering voor het feit dat we naar mensen toegaan
- Begrip voor dat er wat moet gebeuren
- Minder uitgesproken dan thematafels

Dia 4

PLANMER

MEIERIJSTAD

- Windturbines zijn nu niet mogelijk, volgens TNO/defensieonderzoek
  - We werken het wel verder op hoofdlijnen uit in het afwegingskader inclusief de uitkomsten van het planMER
  - Op basis van de huidige IOV van de provincie Noord-Brabant
- 4 zoekgebieden waarvan
  - 1 locatie niet geschikt (Wijboschbroek)
  - 2 locaties minder geschikt (Vlagheide/'t Lijnt)
  - 1 locatie geschikt (Schijndelse/Rooise heide)
- Ter inzage legging 3 oktober tot en met 14 november 2022

Dia 5

STAND VAN ZAKEN OPWEK IN MEIERIJSTAD

MEIERIJSTAD

Zon op land:

- 1 initiatief vergunning toegekend
- 2 initiatieven in vergunningsprocedure (incl. VVGB door gemeenteraad)
- 2 initiatieven nog in principeverzoekfase
- Ervaringen & verbeterpunten zijn opgehaald en vormen belangrijke input voor het nieuwe beleid

Wind op land:

- Uitspraak RvS over Veghel Win(d)t →realisatie kan gestart worden

Zon op dak

- Al veel grote (en kleine) daken worden ingezet voor opwek van zonne-energie. Netwerk schaarste zorgde voor vertraging bij grote daken

Dia 6

NETCONGESTIE

MEIERIJSTAD

- Er is nog steeds sprake van transportschaarste voor grootschalige opwek
  - Huidige investering lijkt beperkte ruimte te geven voor 90 MW in 2026/2027
  - Meer ruimte voor opwek moet komen uit alternatieve oplossingen zoals opslag of uitwerking van onderlinge uitwisseling tussen bedrijven onderling (project Grote Oogst).

- Naast opwekschaarste is schaarste voor afname ook actueel
  - Afnameschaarste voor zomer 2022 afgekondigd voor Brabant/Limburg
  - Nieuwe situatie voor Meierijstad wordt pas bekend in nov/dec 2022, verwachting is “klok een half jaar terugdraaien”.
  - Wel ruimte voor nieuwe aansluitingen maar daarmee is afnameschaarste voor de komende jaren niet uitgesloten.

Dia 7

MEIERIJSTAD

Energiemix en landschappelijke inpassing

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

- Energiemix, nu nog focus op zon en wind
  - Er ligt een opgave vanuit het Rijk voor 2030 en 2050
    - Hierin zit ook een splitsing tussen een opgave voor opwek “op land” en “opwek op zee”
  - Het zal lastig zijn om hiermee volledig energieneutraal te worden maar deze middelen zijn op dit moment het meest rendabel
  - We staan altijd open voor alternatieven
  - Tweejaarlijkse herijking voor monitoring en vooruitblik nieuwe vormen

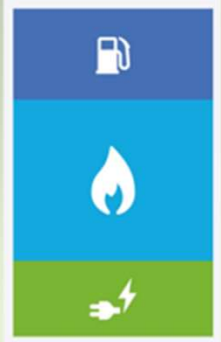
Dia 9

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

- Besparing: wat niet gebruikt wordt, hoeft niet opgewekt te worden
- Streven klimaatakkoord 1,5% besparing per jaar
- Het grootste deel moet met duurzame elektriciteit ingevuld worden, opgewekt op eigen grondgebied, maar ook focus op duurzame warmte oplossingen (waterstof/groen gas etc.)

Energievraag	2019	2050
Brandstof voor vervoer	2.893 TJ	42% reductie 1.483 TJ
Warmtebehoefte	5.136 TJ	859 TJ
Elektriciteitsbehoefte	2.415 TJ	4.836 TJ
Totaal	**10.444 TJ**	**7.172 TJ**

Eenheden
Om verschillende energiebronnen met elkaar te kunnen vergelijken rekenen we de energie-inhoud om naar één maat: de terajoule (TJ).

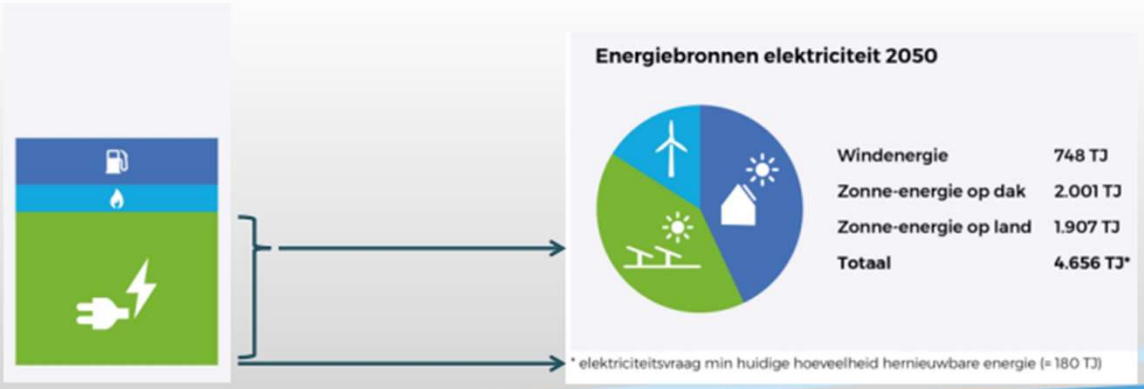
1 terajoule [TJ] = 277 778 kilowattuur [kWh]

Dia 10

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

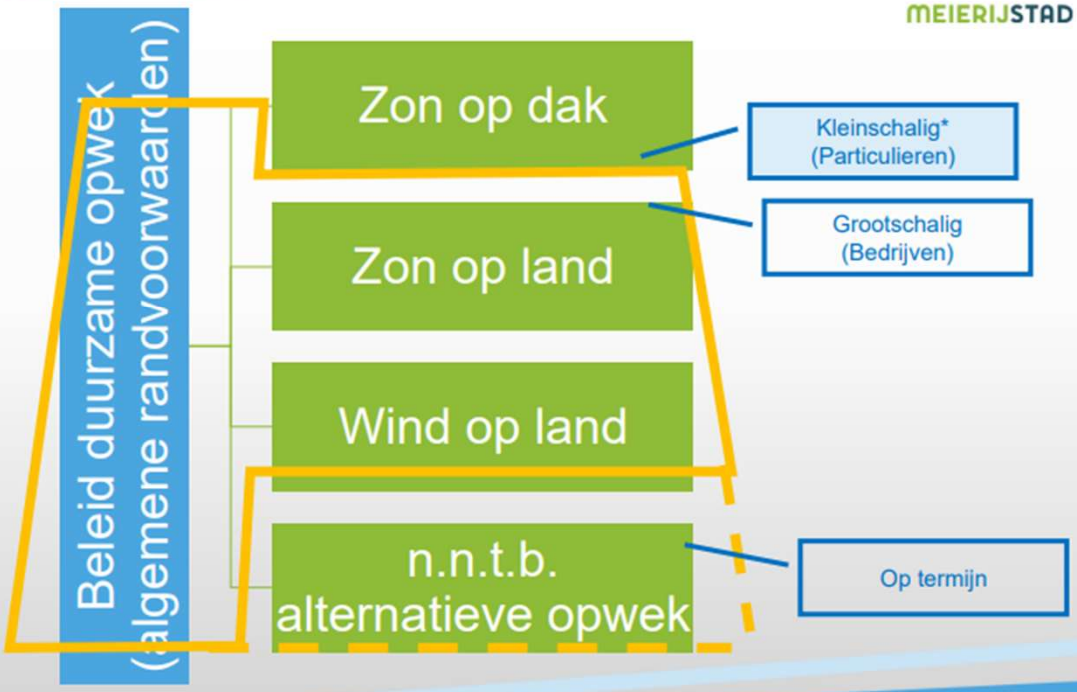
- Voor een evenwichtige mix van energiebronnen is van belang:
  - Brengen de energieopties voldoende duurzame energie op?
  - Wat is technisch haalbaar? Is het betaalbaar? Is het betrouwbaar?
  - Is er voldoende ruimte beschikbaar? Is grondoppervlak ook 'dubbel' te gebruiken?

Dia 11

BELEID DUURZAME OPWEK

MEIERIJSTAD

Dia 12

NADER TE BEKIJKEN OPWEKVORMEN

MEIERIJSTAD

- Zon boven parkeren
  - Inschatting max. potentie ca. 10-20 ha, dat is ca. 1-2% van de totale opgave.
  - Realisatie is schaars: kostbaar vanwege constructie
- Zon aan gevel
  - Nu nog in innovatiehoek (o.a. TNO) en niet geschikt voor grootschalige toepassing, mogelijk in de toekomst wel meenemen
- Monovergisting
  - Helpt mee voor de warmteopgave
  - Wordt nader bekeken hoe groot de huidige opbrengst is en hoe de verhouding is tot de huidige energiemix

Dia 13

MEIERIJSTAD

Dilemma's om tot beleid duurzame opwek te komen

DILEMMA'S

MEIERIJSTAD

- Welke ruimte is er in het landschap/grondgebied van Meierijstad voor de opwekopgave?
  - Kies je voor verspreiding of concentratie
  - Werken we met relatief grote gebieden of gaan we specifieke voorwaarden voor kleinere gebieden opnemen
  - Etc.

- Wat verstaan we onder meerwaarde bij duurzame opwek en wat is voor Meierijstad dubbel ruimtegebruik (en wat niet)?
  - Vanuit de eerste tranche bleek meerwaarde lastig te toetsen, kiezen we voor meer ruimte voor kwalitatieve toetsingscriteria
  - Dubbel ruimtegebruik wordt verwacht door Rijk & Provincie, precieze uitwerking is nog niet duidelijk, wat verstaan we hier onder als Meierijstad?
  - Etc.

Dia 15

DILEMMA'S

MEIERIJSTAD

- Hoeveel gaan we opwekken, en op welk moment (planning in tijd & energiemix)?
  - Aan welke knoppen valt er op welk moment in de tijd te draaien?
  - Welke tijdsperioden zijn goed om af te spreken om de opgave overzichtelijk te houden?

- Welke eisen stellen we aan eigendom en participatie bij duurzame opwek projecten?
  - Welke rol speelt de gemeente bij opwek projecten?
  - Hoe worden inwoners meegenomen in opwek projecten, wat mogen ze verwachten en wat eisen we van initiatiefnemers?

Dia 16

MEIERIJSTAD

Hoe nu verder

OPSTELLEN BELEIDSKADER & PARTICIPATIE

MEIERIJSTAD

- Uitwerking van het kader wordt op dit moment aan gewerkt
  - Input van participatie rondom dilemma's wordt meegenomen in de verwerking
- Participatie
  - We gaan verder met de groep belangstellenden van de thematafels
  - We gaan op andere manieren breder communiceren over de opwekopgave

Dia 18

PLANNING

MEIERIJSTAD

- Zienswijzeperiode Plan MER windenergie — 3 oktober t/m 14 november 2022
- Tweede ronde participatie(tafels) — november '22 – februari '23
- Verdere uitwerking + toetsing — november '22 – februari '23
- Concept afwegingskader gereed — Q1 2023
- Besluitvorming in de raad — Q2 2023

Dia 19

MEIERIJSTAD

Vragen?

Dia 20

AWARENESS

Bijlage 3

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Inloopavond ter inzage legging plan-MER 17 oktober 2022

- Posters
- Publiekssamenvatting MER

April 2023

Posters 17 oktober 2022

WAT IS EEN PLAN-MER?

Milieueffectrapportage (afkorting m.e.r.) is het proces van het in beeld brengen van de milieugevolgen van een plan voordat daarover een besluit wordt genomen.

Milieueffectrapport (MER) is het rapport waar de resultaten van het onderzoek naar de milieueffecten in staan.

De bovenstaande termen gaan over projecten die daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden. Als het gaat om het opstellen van plannen voor in de toekomst, bijvoorbeeld de gemeente die wil onderzoeken waar het opwekken van windenergie mogelijk zou kunnen zijn, hebben we het over een plan-m.e.r. en plan-MER.

Het uitvoeren van een milieueffectrapportage is verplicht binnen de EU voor projecten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen opleveren. Het onderzoek moet aan algemeen geldende (wettelijke) verplichtingen voldoen.

Daarnaast kunnen aanvullende onderzoeks-punten worden vastgesteld in een Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze NRD is in Meierijstad in 2021 in participatie opgesteld en vervolgens door college en gemeenteraad vastgesteld.

Als er uiteindelijk initiatiefnemers voor concrete windenergie-projecten komen, moeten zij rekening houden met de uitkomsten die in de plan-MER staan. Als zij bij de gemeente een vergunning voor hun project willen aanvragen, moeten zij ook nog een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitvoeren. Het gaat dan om een concreet project, dus zullen de effecten nog specifieker onderzocht worden.

DEFINITIES

m.e.r.	Milieueffectrappртage (proces), brengt milieu-gevolgen van een plan in beeld
MER	Milieueffectrapport (document), hierin staan de onderzoeksresultaten
plan-m.e.r.	type onderzoek voor (beleids)plannen die projecten mogelijk maken
plan-MER	rapport met uitkomsten van de plan-m.e.r.
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau, beschrijft de onderzoeken die gedaan gaan worden in het kader van de m.e.r. of plan-m.e.r.

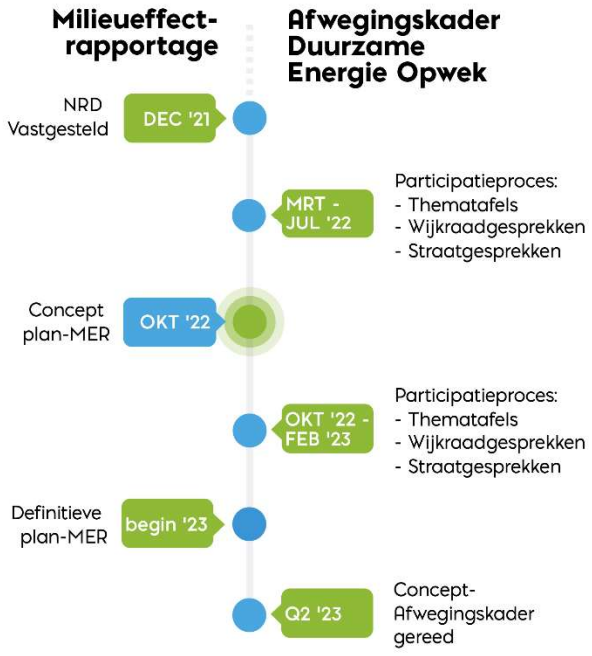
MEIERIJSTAD

Posters 17 oktober 2022

WAAROM EEN PLAN-MER OPWEK WINDENERGIE IN MEIERIJSTAD?

In 2021 is de gemeente Meierijstad gestart met een traject om tot een goed en breed gedragen 'Afwegingskader duurzame energie opwek' te komen. In dit Afwegingskader schrijven we de 'spelregels' op voor het opwekken van duurzame energie binnen de gemeentegrenzen. We zijn in 2021 gestart met het traject voor windenergie. In 2022 hebben we zonne-energie daaraan toegevoegd.

De plan-MER is opgesteld in het kader van dit traject. Deze plan-MER gaat alleen over windenergie. We hebben onderzocht waar windenergie mogelijk zou kunnen zijn binnen de gemeente, en welke effecten het plaatsen van windturbines zou kunnen hebben op het milieu. De conclusies staan beschreven in de plan-MER.

Wanneer deze plan-MER definitief is vastgesteld werken we verder aan het Afwegingskader Duurzame Energie Opwek. Hierin schrijven we op hoe we in Meierijstad invulling willen geven aan de 'energiemix', oftewel hoe we om willen gaan met het opwekken van duurzame energie op verschillende manieren. Dit doen we samen met de inwoners van Meierijstad.

Om tot het Afwegingskader te komen hebben we het afgelopen jaar al met verschillende partijen gepraat: we zijn langsgegaan bij wijk- en dorpsraden van de zoekgebieden, we stonden op de weekmarkten in de gemeente en daarnaast hebben we verschillende bijeenkomsten georganiseerd waar we met geïnteresseerden aan de slag zijn gegaan, de zogeheten 'thematafels'.

Ook de komende maanden praten we met verschillende partijen over het Afwegingskader. Wilt u meepraten bij een thematafel? Geef u dan op door een mailtje te sturen naar duurzaam@meierijstad.nl.

MEIERIJSTAD

Posters 17 oktober 2022

PLAN-MER: ZOEKGEBIEDEN & ALGEMENE CONCLUSIES

1. Waar is windenergie sowieso niet mogelijk?

Windturbines mogen sowieso niet geplaatst worden in de buurt van:

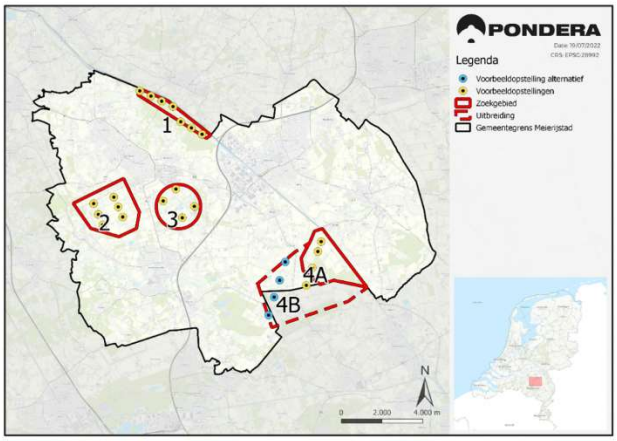
- woningen
- vliegvelden en radarstations
- hoogspannings-, gas- en buisleidingen
- rijkswegen
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen

2. Verder onderzoek naar milieueffecten

Er bleven vier gebieden over, waar we de milieueffecten van windturbines verder onderzochten. Hiervoor gebruikten we een voorbeeldopstelling op basis van het maximale aantal turbines dat in het zoekgebied zou passen. Het betekent niet dat windturbines er ook precies op deze manier gaan komen.

3. Voorbeeldopstellingen

Hiernaast ziet u de vier zoekgebieden en de opstelling van windturbines waarmee is gerekend. In gebied 4 (Het Lijnt) zijn twee mogelijkheden: 4A waarbij alle windturbines binnen de gemeente-grenzen van Meierijstad staan, en 4B waarbij ook een windturbine op grondgebied van de gemeente Laarbeek staat. Dit is in overleg met de gemeente Laarbeek gedaan.

ALGEMENE CONCLUSIES

Normen geluid, slagschaduw en externe veiligheid

Bestaande wetgeving wordt op dit moment herzien. Dit proces is naar verwachting in 2023 afgerond. Er is veel maatschappelijke en politieke discussie over de hoogte van met name geluidsnormen. De uitkomsten van deze discussie over normen kunnen gevolgen hebben voor de mogelijkheid van windturbines binnen de zoekgebieden. In dit Milieueffectrapport zijn de gevolgen breed in beeld gebracht. Als er nieuwe normen bekend zijn, kan er meteen gekeken worden wat voor gevolgen dit heeft.

Radarverstoring

Uit radarverstoringsonderzoek van TNO blijkt dat géén van de voorbeeld-opstellingen op dit moment voldoen aan de huidige norm.

Op dit moment is in geen van de zoekgebieden windenergie mogelijk.

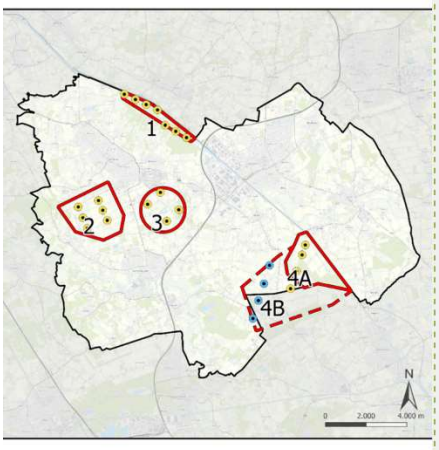
Het kan zijn dat in de toekomst een (technische) oplossing wordt gevonden. Daarom is het MER-onderzoek toch afgemaakt om ook duidelijkheid te krijgen over andere gevolgen naast radar, waardoor gebieden wel of niet geschikt zijn.

MEIERIJSTAD

Posters 17 oktober 2022

CONCLUSIES ZOEKGEBIEDEN

1 Wijboschbroek langs de Zuid-Willemsvaart / N279

Milieugevolgen

- Belangrijkste: leefomgeving, natuur, landschap, ruimte-gebruik en waterkeringen.
- Relatief veel woningen.
- In één lijn plaatsen niet mogelijk.
- Fors verlies NNB*-gebied.
- Scoort beste op elektriciteitsopbrengst en vermeden uitstoot van CO2.

Mogelijkheden om gevolgen te verminderen

- Minder windturbines plaatsen (maar minder opbrengst en nog steeds NNB*-gebied nodig)
- Windturbines verder van waterkering af plaatsen (maar landschappelijk minder logisch)

Conclusie

Belangrijke belemmeringen, dus ongeschikt voor windenergie-opwek.

2 Rooische heide / Schijndelse heide ten westen van Schijndelseweg

Milieugevolgen

- Weinig huizen of andere gebouwen
- Weinig afscherming voor bijvoorbeeld slagschaduw (open landschap)
- Gemeentelijk aangewezen weidevogelbeheergebied: aanvullend onderzoek naar gevolgen nodig

Mogelijkheden om gevolgen te verminderen

- Minder windturbines plaatsen (maar minder opbrengst)
- Genoeg ruimte om tot optimale opstelling te komen om gevolgen te verminderen
- Maatregelen aan windturbines

Conclusie

Geen belangrijke belemmeringen, dus geschikt voor windenergie-opwek.

3 Schijndelse heide ten oosten van de Schijndelseweg

Milieugevolgen

- Belangrijkste: leefomgeving, veiligheid en ruimtegebruik.
- Kans op opstapeling van geluid
- (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig (zoals grote kantoren)
- Plannen voor recreatiegebied bij stortplaats
- NNB*-gebied rondom stortplaats

Mogelijkheden om gevolgen te verminderen

- Minder windturbines plaatsen zodat locatie bij stortplaats af kan vallen
- Beperkte ruimte tot schuiven om gevolgen voor externe veiligheid te verbeteren
- Maatregelen aan windturbines

Conclusie

Enkele belangrijke belemmeringen, dus beperkt geschikt voor windenergie-opwek.

4A Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart / N279 - Grondgebied Meierijstad

Milieugevolgen

- Sluit niet logisch aan op landschap
- Woningen aan beide zijden, dus slechtere score geluid
- Minder ruimte om gevolgen te verminderen.
- Vanuit natuurperspectief minste ecologische risico's

Mogelijkheden om gevolgen te verminderen

- Schuifruimte beperkt
- Geluidsgevolgen verminderen door meest noordelijke of zuidelijke windturbine niet te bouwen en/of te kiezen voor een stil windturbinetype.
- Maatregelen aan windturbines

Conclusie

Geluidsaspect belangrijke belemmering, en weinig ruimte om te schuiven. Daarom beperkt geschikt voor windenergie-opwek.

4B Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart / N279 - incl. rondgebied Laarbeek

Milieugevolgen

- Grondgebied van Laarbeek nodig voor logische opstelling
- Scoort slecht op landschappelijke herkenbaarheid
- Veel woningen dichtbij
- Leidt tot geluidsoverlast en beperkte schuifruimte
- Hoogspanningsverbinding en buisleiding aan zuidzijde

Mogelijkheden om gevolgen te verminderen

- Schuifruimte is beperkt.
- Geluidsgevolgen verminderen door bovenste of onderste windturbine af te laten vallen en/of kiezen voor stil windturbinetype.
- Maatregelen aan windturbines

Conclusie

Enkele belangrijke belemmeringen, dus beperkt geschikt voor windenergie-opwek.

**NNB staat voor NatuurNetwerk Brabant*

MEIERIJSTAD

Posters 17 oktober 2022

HOE KAN IK REAGEREN OP DE PLAN-MER?

Terinzagelegging en zienswijzen

De plan-MER ligt van 3 oktober tot 14 november ter inzage. U kunt tijdens deze periode op de plan-MER reageren door een zienswijze in te dienen. Met een zienswijze kunt u aangeven wat u vindt van de plan-MER. In uw zienswijze geeft u aan waar u het wel of niet mee eens bent.

Wat gebeurt er met de ingediende zienswijzen?

De gemeente bekijkt alle zienswijzen die in deze periode zijn ingediend. Op iedere zienswijze wordt een reactie geschreven. Ook wordt beoordeeld of de zienswijze wel of niet tot een aanpassing in de plan-MER leidt. Al deze reacties worden verzameld in de 'Nota van zienswijzen'. Het college van burgemeester & wethouders neemt vervolgens een besluit om de plan-MER voor vaststelling voor te leggen aan de raad. De raad besluit, mede op basis van de ingediende zienswijzen of het stuk wordt aangenomen.

Lees hier de volledige plan-MER!

Lees hier de publieks-samenvatting

Hoe dien ik een zienswijze in?

Een zienswijze indienen kan op drie manieren:

1. Digitaal

Digitaal indienen van een zienswijze kan via de website van de gemeente Meierijstad. Let op: hier heeft u een DigiD voor nodig. Scan de QR-code hiernaast om digitaal uw zienswijze in te dienen.

Scan om digitaal uw zienswijze in te dienen via de website van de gemeente Meierijstad.

2. Per post

Om uw zienswijze per post in te dienen moet u een brief sturen of afgeven bij de gemeente. Dit kan niet via de mail. In de brief moeten de volgende zaken staan:

- Uw naam en adres
- De datum waarop u een zienswijze indient
- Tegen welk voorgenomen besluit u een zienswijze indient (kenmerk zaak)
- Waarom u een zienswijze wilt indienen
- Uw handtekening
- Eventueel een kopie van het ontwerpplan, ontwerpbesluit of voornemen waartegen u een zienswijze indient

3. Mondeling

Om uw zienswijze mondeling in te dienen neemt u telefonisch contact op via 14 0413

MEIERIJSTAD

Publiekssamenvatting Milieueffectrapport (MER) windenergie

Aanleiding

De gemeente Meierijstad wil in 2050 CO^2-neutraal zijn. Er zijn op verschillende manieren al afspraken gemaakt over hoe de gemeente dit wil bereiken. Een onderdeel daarvan is dat de gemeente Meierijstad een 'afwegingskader duurzame energie' opstelt; daarin komen de regels en kaders te staan voor verschillende vormen van het opwekken van duurzame energie. Het opwekken van windenergie wordt daarom ook onderzocht. Dit is de samenvatting van het Milieueffectrapport (MER) windenergie in Meierijstad, waarin de milieueffecten van windenergie worden onderzocht.

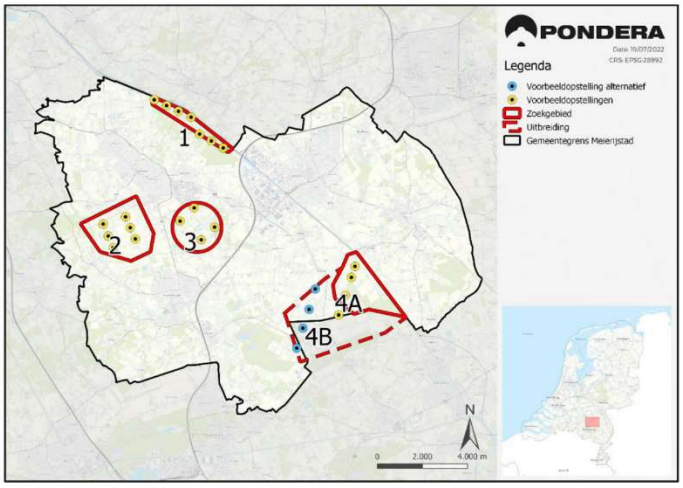
Zoekgebieden en voorbeeldopstellingen

Nadat alle 'harde belemmeringen' zijn bekeken, zijn er vier gebieden overgebleven waar het realiseren van windturbines niet op voorhand onmogelijk is. Harde belemmeringen zijn geldende (wettelijke) afspraken die het opwekken van windenergie onmogelijk maken. U kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld de afstand tot woningen en wegen. Dit zijn de vier overgebleven zoekgebieden:

1. Wijboschbroek langs de Zuid-Willemsvaart/ N279;
2. Rooische heide/Schijndelsche heide ten westen van de Schijndelseweg;
3. Schijndelsche heide ten oosten van de Schijndelseweg;
4. Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart/N279 (4A en 4B).

Voor deze vier zoekgebieden is verder onderzoek gedaan naar de milieueffecten van windturbines in deze gebieden. Dit onderzoek wordt gedaan door middel van een 'voorbeeldopstelling'. Per zoekgebied is hiervoor gekeken hoeveel windturbines er maximaal geplaatst zouden kunnen worden. Van dit aantal is een voorbeeld-opstelling in het gebied gemaakt in een lijn of groep. Hiermee zijn vervolgens de maximale effecten op het milieu berekend. Het zijn voorbeeld-opstellingen om mee te rekenen: het betekent niet dat windturbines ook op deze manier gerealiseerd gaan worden.

In Figuur 1 ziet u de voorbeeldopstellingen per zoekgebied. In gebied 4 (Het Lijnt) zijn twee mogelijkheden: 4A waarbij alle windturbines binnen de gemeentegrenzen van Meierijstad staan, en 4B waarbij ook een windturbine op grondgebied van de gemeente Laarbeek staat. Dit is in overleg met de gemeente Laarbeek gedaan.

Figuur 1

Algemene uitkomsten MER

De vier zoekgebieden zijn onderzocht op de geschiktheid voor het opwekken van windenergie. Per zoekgebied is in het MER een uitkomst gegeven. Ook staat in sommige gevallen vermeld onder welke voorwaarden een zoekgebied geschikt is.

Er zijn twee algemene aandachtspunten die voor alle gebieden gelden:

1. *Normen geluid, slagschaduw en externe veiligheid*
   De bestaande wetgeving op het vlak van geluid, slagschaduw en externe veiligheid wordt op dit moment herzien. Dit proces is naar verwachting in 2023 afgerond. Met name op het gebied van geluid is er veel maatschappelijke en politieke discussie over de hoogte van de normen. De uitkomsten van deze discussie en de nieuwe normen kunnen gevolgen hebben voor de mogelijkheid van windenergie binnen de verschillende zoekgebieden. In dit Milieueffectrapport zijn daarom de gevolgen binnen zoekgebieden breed in beeld gebracht. Dit zorgt ervoor dat deze gevolgen in beeld zijn en, als de nieuwe normen bekend zijn, er meteen gekeken kan worden wat voor gevolgen dit heeft.

2. *Radarverstoring*
   Uit radarverstoringsonderzoek van TNO blijkt dat géén van de voorbeeldopstellingen op dit moment voldoen aan de huidige norm. Daardoor zal het ministerie van Defensie een initiatief voor het opwekken van windenergie niet steunen. Ook als er gekozen zou worden voor andere type windturbines, een lagere hoogte of een andere opstelling, kan niet aan de eisen worden voldaan. Dit betekent dat **op dit moment in geen van de zoekgebieden windenergie gerealiseerd kan worden**. Toch heeft de gemeente besloten het MER op te stellen. Het kan namelijk zijn dat in de toekomst een (technische) oplossing wordt gevonden. Bijvoorbeeld versterking van de radar; of het vervallen van de (provinciale) eis dat er minimaal 3 windturbines bij elkaar moeten staan. Daarom is het MER-onderzoek toch afgemaakt om ook duidelijkheid te krijgen over andere gevolgen, behalve radar, waardoor gebieden wel of niet geschikt zijn.

Beoordeling zoekgebieden

In deze samenvatting staan alleen de belangrijkste milieugevolgen. De minder of niet onderscheidende milieuaspecten kunt u in de volledige rapportage lezen. Onderaan deze samenvatting is de volledige tabel te zien.

Zoekgebied 1: Wijboschbroek langs de Zuid-Willemsvaart / N279

Milieugevolgen	De belangrijkste zijn de gevolgen voor leefomgeving, natuur, landschap, ruimtegebruik en waterkeringen. Er zijn relatief veel woningen. De opstelling scoort landschappelijk slechter omdat het niet mogelijk is om alle windturbines in één lijn te plaatsen. Ook leidt plaatsing van windturbines tot een fors verlies aan Natuurnetwerk Brabant (NNB) gebied. Het gebied ligt parallel aan de Zuid-Willemsvaart, hierdoor zijn gevolgen voor de waterkering vooraf niet uit te sluiten en is vervolgonderzoek nodig. Door het grote aantal windturbines dat hier geplaatst kan worden, scoort dit alternatief wel het beste op elektriciteitsopbrengst en vermeden uitstoot van CO2.
Mogelijkheden om gevolgen te verminderen	Negatieve gevolgen voor geluid en het verlies van NNB-gebied kunnen verminderen als er minder windturbines geplaatst worden. Ook voor drie windturbines blijft een deel van het natuurgebied nodig, en dat aantal levert minder duurzame elektriciteit op. Het helpt ook als windturbines verder van de waterkering af geplaatst worden; maar voor de verbinding met het landschap wordt vaak juist gekozen om windturbines langs een weg of kanaal te plaatsen.
Conclusie	Zoekgebied 1 heeft een aantal belangrijke belemmeringen voor het plaatsen van windturbines. Het ligt daarmee voor de hand om dit zoekgebied als **ongeschikt** aan te merken.

Zoekgebied 2: Rooische heide / Schijndelsche heide ten westen van de Schijndelseweg

Milieugevolgen	Dit gebied scoort relatief goed, maar er zijn wel een aantal aandachtspunten. Er zijn weinig woningen of andere gebouwen, waardoor de gevolgen op de leefomgeving beter scoren dan bij de andere zoekgebieden. Het open landschap leidt er tegelijkertijd wel toe dat er weinig afscherming is voor bijvoorbeeld slagschaduw (de schaduw van de wieken). De windturbines zullen dan ook goed zichtbaar zijn in de omgeving. Er zijn geen belangrijke natuurgebieden, maar wel een gemeentelijk aangewezen weidevogelbeheergebied. Er is aanvullend (veld)onderzoek nodig om de gevolgen op deze gebieden en betreffende (vogel)soorten te beoordelen. Gezien de kenmerken van het gebied worden er vooraf geen risico's verwacht die zó groot zijn dat ze de realisatie van windenergie onmogelijk maken.
Mogelijkheden om gevolgen te verminderen	Om gevolgen te verminderen kunnen minder windturbines geplaatst worden, maar dit levert natuurlijk minder duurzame elektriciteit op. Er is genoeg ruimte aanwezig om tot een optimale opstelling te komen. Zo kunnen gevolgen als geluid en slagschaduw worden verminderd. Ook zijn maatregelen aan windturbines (bijvoorbeeld stillere windturbines of een mogelijkheid om windturbines stil te laten staan op bepaalde momenten) een mogelijkheid om gevolgen op de leefomgeving te verminderen.
Conclusie	Zoekgebied 2 heeft geen belangrijke belemmeringen en is daarmee **geschikt** voor de plaatsing van windturbines.

Zoekgebied 3: Schijndelse heide ten oosten van de Schijndelseweg

Milieugevolgen	In dit gebied zijn de belangrijkste punten de gevolgen op leefomgeving, veiligheid en ruimtegebruik. Er zijn in dit gebied relatief veel huizen die geluid en slagschaduw van windturbines zullen ervaren. Daarnaast is er een industrieterrein aan de noordzijde van het zoekgebied. Dit kan leiden tot een opstapeling van geluid voor omwonenden daar. Ook zorgt het industrieterrein ervoor dat het gebied slechter scoort op veiligheid door de mogelijke aanwezigheid van (beperkt) kwetsbare objecten, zoals grote kantoorruimtes. Ook ligt de voormalige stortplaats Vlagheide in het gebied; Er zijn (vergevorderde) plannen om van deze plek een recreatiegebied te maken. Het realiseren van een windturbine kan hiermee botsen. Er ligt ook een NNB-gebied direct rond de stortplaats, dat mogelijk invloed ondervindt van een van de windturbines.
Mogelijkheden om gevolgen te verminderen	Een mogelijkheid is het verminderen van het aantal windturbines, waardoor een van de locaties (op de voormalige stortplaats) af kan vallen. Er is (beperkte) ruimte om te 'schuiven' in de opstelling van de windturbines, waardoor gevolgen zoals externe veiligheid verminderd kunnen worden. Ook kunnen maatregelen aan de windturbines de gevolgen op de leefomgeving verminderen.
Conclusie	Zoekgebied 3 heeft enkele belangrijke belemmeringen. Door te kiezen voor andere posities en minder windturbines, kunnen deze gevolgen worden verminderd. Het gebied is daarmee **beperkt geschikt** voor de plaatsing van windturbines.

Zoekgebied 4A: Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart / N279 – grondgebied Meierijstad

Milieugevolgen	Dit gebied heeft een aantal aandachtspunten. Met name op landschappelijke herkenbaarheid van de opstelling wordt negatief gescoord: dit betekent dat de opstelling op het oog niet logisch aansluit op het onderliggende landschap. Door woningen in een lint aan beide zijden van de winturbines scoort het gebied slechter op geluidsbelasting per windturbine. Ook is er minder ruimte om gevolgen te kunnen verminderen. Het gebied heeft vanuit natuurperspectief de minste ecologische risico's.
Mogelijkheden om gevolgen te verminderen	De schuifruimte is beperkt. Geluidsgevolgen kunnen verminderd worden door de meest noordelijke of zuidelijke windturbine in de rij niet te bouwen en te kiezen voor een stil windturbinetype. Ook zijn maatregelen aan de windturbines een mogelijkheid om gevolgen op de huizen in de omgeving te verminderen.

Conclusie	Met name het geluidsaspect vormt een belemmering voor zoekgebied 4A, vooral omdat er weinig ruimte is om te schuiven met de windturbines. Dit komt door omliggende bebouwing aan twee kanten. De gevolgen kunnen worden verminderd door aanpassingen aan de opstelling of het type windturbine. Daarmee is het gebied **beperkt geschikt** voor de realisatie van windenergie.

Zoekgebied 4B: Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart / N279 – incl. grondgebied Laarbeek

Milieugevolgen	Om in dit gebied een logische, aaneengesloten, opstelling te realiseren met minimaal drie windturbines is het grondgebied van de buurgemeente Laarbeek nodig. Het zoekgebied kent daarnaast nog een aantal aandachtspunten. Het scoort slecht op landschappelijke herkenbaarheid. Er liggen veel woningen dichtbij. Net als bij zoekgebied 4A leidt dit tot geluidsoverlast en beperkte schuifruimte. Ook liggen een hoogspanningsverbinding en buisleiding aan de zuidzijde van het zoekgebied. Mogelijk beperken die de ruimte voor windturbines.
Mogelijkheden om gevolgen te verminderen	Ook hier is schuifruimte beperkt. Geluidsgevolgen kunnen verminderd worden door de bovenste óf onderste windturbine af te laten vallen en te kiezen voor een stil windturbinetype. Ook zijn andere maatregelen aan de windturbines (zodat ze bijvoorbeeld op bepaalde tijden stil kunnen staan, of een 'stillere' stand aan kunnen nemen) een mogelijkheid om gevolgen op de leefomgeving te verminderen.
Conclusie	Zoekgebied 4B heeft enkele substantiële belemmeringen. Met name de beperkte schuifruimte door de omliggende bebouwing kan een probleem voor geluidsgevolgen opleveren. Doordat grondgebied van een buurgemeente nodig is, is de realisatie van windturbines onzeker. Daardoor is dit zoekgebied **beperkt geschikt**.

Conclusie en vervolg

De uitkomsten van dit milieueffectrapport worden gebruikt voor het opstellen van het 'afwegingskader duurzame energie'. Zoals al gezegd: op dit moment is plaatsing van windturbines niet mogelijk vanwege de radarverstoring die dan ontstaat. Mogelijk komt er in de toekomst een oplossing voor het radarvraagstuk. Dan kan alsnog een keuze gemaakt worden voor locaties voor de realisatie van windenergie in de gemeente Meierijstad.

Tabel S.1 Beoordeling alternatieven

	Zoekgebied				
Milieuaspect	**1**	**2**	**3**	**4A**	**4B**
Energieopbrengst en vermeden emissie					
Elektriciteitsopbrengst en vermeden emissies	++	+/++	+/++	+/++	+/++
Netaansluiting	--	-	0	--	--
Geluid					
Aantal gehinderden	--	0/-	-/--	0/-	0/-
Aantal woningen per windturbine binnen geluidcontour L_{den} 45 dB of hoger	-	-	-	--	--
Aantal woningen per windturbine binnen geluidcontour L_{den} 42 dB – L_{den} 45 dB	--	-	-	-	-
Aantal woningen per windturbine binnen geluidcontour L_{den} 37 dB – L_{den} 42 dB	--	-	--	-	-
Cumulatie met andere geluidbronnen	-/--	-	--	-/--	0
Slagschaduw					
Aantal woningen met slagschaduw totaal per windturbine	--	-	--	-	0/-
Aantal woningen per windturbine binnen slagschaduwcontouren 0 – 6 uur per jaar	--	-/--	--	-	-
Aantal woningen per windturbine binnen slagschaduwcontouren 6 – 16 uur per jaar	--	-	-/--	--	-
Aantal woningen per windturbine binnen slagschaduwcontouren > 16 uur per jaar	-/--	-	-/--	--	--
Natuur					
Effectbeoordeling Natura 2000	0	0	0	0	0
Effectbeoordeling Soorten	-	-	-	0/-	0/-
Effectbeoordeling Natuur Netwerk Brabant (NNB)	--	0	0/-	0/-	0
Effectbeoordeling gemeentelijke weidevogelgebieden	0	-	0/-	-	0/-
Landschap					
Invloed openheid	--/-	--/-	-	--/-	--/-
Aansluiting op landschappelijke kernkwaliteiten	+/++	0/+	0/+	--/-	--/-
Regelmatigheid	0/-	+	+	0/-	+
Herkenbaarheid van de opstelling en interferentie	0/+	0/-	0/-	+	+
Zichtbaarheid	--/-	-	-	0/-	0/-
Invloed op de visuele rust	--/-	--/-	-	-	-
Verlichting	--/-	-	-	0/-	0/-
Cultuurhistorie en archeologie					
Cultuurhistorische waarden	-	-	-	0/-	0/-
Archeologische waarden	-	0	0	-	-

	Zoekgebied				
Milieuaspect	**1**	**2**	**3**	**4A**	**4B**
Water en bodem					
Watersysteem en watergangen	0	0	0	0	0
Hemelwaterafvoer	-	-	-	-	-
Bodemkwaliteit	0	0	-	0	0
Veiligheid					
(Beperkt) kwetsbare objecten	0	0	--	0	0
Infrastructuur	0	0	0	0	0
Industrie en risicovolle inrichtingen	0	-	0	-	-
Dijklichamen en Waterkering	-	0	0	-	0
Ruimtegebruik					
Huidige functie	--	0	-	0	0
Radar	--	--	--	--	--
Straalpaden	-	0	-	0	0

AWARENESS

Bijlage 4

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Reflectiegroep 1 – 17 januari 2023

- **Vooraf gezonden documenten**
- **Presentatie**
- **Verslag**

April 2023

BIJLAGE: Aansprekende voorbeelden

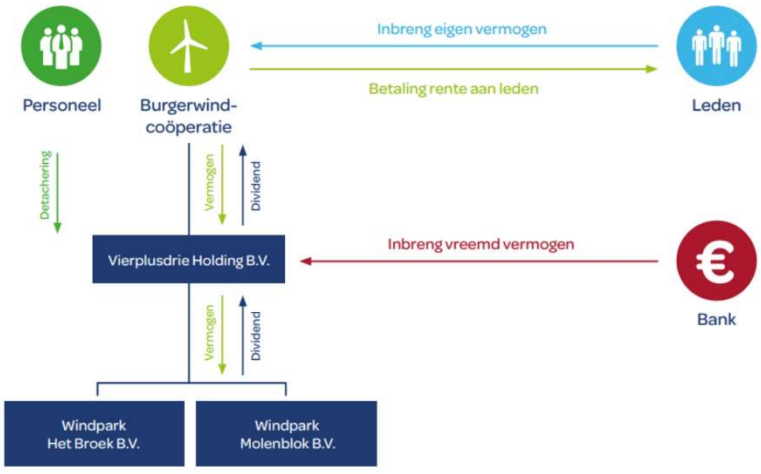
Vaak als het gaat om beslissingen die impactvol zijn is het prettig te weten dat we deze wegen niet alleen bewandelen. Hier zijn inspirerende en succesvolle projecten en organisaties opgenomen die de weg al gebaand hebben op enkele deelgebieden van lokaal eigendom. Zij dienen ter inspiratie voor de lokale smaak en werkwijze die het best bij Deurne past en is hiermee geen blauwdruk.

Betuwewind

West-Betuwe wil in 2030 een energie neutrale regio zijn. Onze windparken dragen bij aan deze ambitie. De windparken Deil en Avri kunnen met 14 windturbines ruim 50% van de elektriciteit opwekken die in de nieuwe gemeente wordt gebruikt. Windpark Deil bevindt zich ten zuiden van de A15 bij Knooppunt Deil links en rechts van de A2. De masthoogte van de windturbines is daar 140 meter en de totale hoogte (inclusief de wiek) is 210 meter. Windpark Avri bevindt zich op en naast de afgesloten vuilnisbelt ten noorden van de A15 tussen de afslag Geldermalsen en de afslag Wadenoijen. Hier krijgen de molens een mast van 120 meter met daarbovenop een wiek van 65 meter, totaal 185 meter hoog.

Zowel voor Deil als bij Avri is er een onherroepelijk bestemmingsplan voor de windparken. Ook de omgevingsvergunningen zijn definitief. Voor beide parken is de SDE+ subsidie door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verstrekt.

Registratie KvK	61893447
Datum eerste inschrijving	14-11-2014
BTW-nummer	8545.35.597.B.01
Adres	Laageinde 2, 4191 NS Geldermalsen
Telefoonnummer	0345 50 44 17
E-mailadres	info@betuwewind.nl
Website	www.betuwewind.nl

Figuur 1: Organisatieschema BWB

06

RenewabLAW

Als lid van onze burgerwindcoöperatie kun je meepraten en beslissen over belangrijke ontwikkelingen in het project Betuwewind. Je hebt stemrecht. Iedereen, jong en oud, is welkom als lid. Stemrecht heb je vanaf je 18e jaar. Als je jonger bent, wordt het stemrecht uitgeoefend door jouw wettelijke vertegenwoordiger. BWB is een lokaal initiatief. Het overgrote deel van de leden is afkomstig uit de West-Betuwe. Daarnaast werken we zoveel mogelijk samen met lokale bedrijven en organisaties. Er is geen grote energiemaatschappij betrokken bij het project. Leden brengen geld bijeen om zo samen eigenaar te worden van de windparken bij Deil en Avri. Deze windparken zijn geen einddoel.

De coöperatie wil in de toekomst meer duurzame (energie-)projecten mogelijk maken. Dit doen we door uit de exploitatie gelden te reserveren in een speciale reserve. Vanuit deze reserve willen we andere regionale projecten voor het opwekken van energie starten of daar aan bijdragen. Ledenaantal groeit snel. Sinds de oprichting in 2014 zijn in de periode tot 14 september 2018 bijna 800 mensen lid geworden van BWB. Vrijwel alle leden van het eerste uur hebben in de opbouwfase van het project geld geïnvesteerd in de ontwikkeling van de windparken Deil en Avri.

Vanaf 21 april 2018 voeren we een ledenwerfcampagne en is het ledenaantal in de periode tot 14 september vervijfvoudigd. Onze campagne loopt tot 15 oktober 2018. Iedereen die zich als lid aanmeldt vóór deze datum, stellen we in staat om via een lening deel te nemen in de windparken. Na deze datum kan je nog wel lid worden maar is inleggen niet meer mogelijk. Vanzelfsprekend kan er in de toekomst wel weer ingelegd worden ten behoeve van eventuele volgende projecten.

Autoriteit Financiële Markten: Het totaalbedrag van de lening die leden aan BWB verstrekken, is maximaal tot € 5 miljoen. Dit bedrag van € 5 miljoen is vrijgesteld van de prospectusplicht van de AFM (Autoriteit Financiële Markten). Deze brochure is dan ook geen Prospectus in de zin van de Wet Financieel Toezicht. In de communicatie is deze melding opgenomen.

Samen investeren we in duurzame windenergie in de Betuwe (betuwewind.nl)

Roerdalen gemeente

De gemeente Roerdalen heeft in 2020 het plan opgevat om de lokale Energiecooperatie te gaan ondersteunen met het oprichten van een eigen 100% lokaal ontwikkeld zonnepark. Dit is ook een nadrukkelijke wens van de politiek in Roerdalen. In 2022 heeft de gemeente de rol van de energiecoöperatie overgenomen. De coöperatie kon door beperkte toegang tot middelen en de locatie van het zonnepark (gronden, aansluiting en voorwaarden) niet meer mee in het park. De gemeente Roerdalen ontwikkelt nu zelfstandig dit 10 hectare grote zonnepark met een actieve aansluiting (van voor de congestie). De gemeente is voornemens het park na realisatie weer via een nader uit te zoeken rechtsgeldige wijze (in het licht van het Didamarrest) in handen te brengen van de lokale inwoners, dan wel de opbrengsten daarvoor ten gunste van hen in te zetten op een wijze die past bij de doelstelling van de energietransitie.

In Roerdalen - Samen Doen, Samen Duurzaam (samendoensamenduurzaam.nl)

Energielandgoed Wellsmeer, Bergen (L)

Gemeente Bergen wil in 2030 als eerste gemeente in Limburg energieonafhankelijk zijn. Om deze ambitie te bereiken, is het overkoepelende programma VerduurSAMEN2030 opgezet. Dit betekent dat de volledige energieopwekking plaatsvindt binnen de eigen gemeentegrenzen. Het totale verbruik van de gemeente is 1,74 Petajoule. Met de ontwikkeling van het grootschalige

Energielandgoed Wells Meer doet zich een unieke kans voor om in één keer minimaal 50% van de genoemde ambitie te verwezenlijken, oftewel 0.87 Petajoule op te wekken. Dit brengt een enorme versnelling in het realiseren van de energieambitie van de gemeente.

Wat is energieonafhankelijk?

Dit betekent dat er binnen de gemeente altijd voldoende eigen opgewekte energie aanwezig is. Met eigen opgewekte energie bedoelen we energie van bronnen afkomstig uit de eigen gemeente. Het gaat dan om de energiebehoefte van zowel alle bedrijven als alle inwoners. Deze verandering vraagt om inzet van iedereen die ook in de toekomst prettig wil wonen. De Gemeente Bergen wil niet alleen energieonafhankelijk worden omdat het verlangd wordt, maar vooral ook omdat we de voordelen hiervan zien voor de gemeenschap.

Waarom energieonafhankelijk?

Fossiele brandstoffen, die we nodig hebben voor het opwekken van elektriciteit en gas, raken op. Duurzame alternatieven zijn hard nodig. Het is tijd om van fossiele brandstoffen over te gaan naar duurzame energiebronnen. Gemeente Bergen wil bijdragen aan de energietransitie. Duurzame energie biedt vele voordelen voor de inwoners van Bergen op het gebied van werkgelegenheid, besteedbaar inkomen, milieu en gezondheid en onafhankelijkheid. Iedereen moet profiteren, samen gaan we voor energieonafhankelijk. Daarnaast hebben gemeenten een opdracht om te voldoen aan het Landelijke Energieakkoord.

Energielandgoed Wells Meer, van en voor Bergen | Energielandgoed Wells Meer

Windpark Zeewolde

Windpark Zeewolde zorgt met een vermogen van ongeveer 320 MW voor een forse bijdrage aan de opwekking van schone, duurzame elektriciteit. En dat is hard nodig, willen we minder afhankelijk worden van fossiele brandstoffen en klimaatverandering een halt toeroepen.

Bijdrage aan nationale doelstelling duurzame energie:

In 2020 moet 14% van de Nederlandse energie duurzaam worden opgewekt. Om dit doel te bereiken zijn er verschillende vormen van duurzame energieopwekking nodig, waar windenergie een belangrijk onderdeel van vormt. Met de komst van Windpark Zeewolde wordt er 2,5 keer meer groene stroom opgewekt dan met de huidige molens in het gebied, tot minimaal het jaar 2045. De huidige molens leveren samen zo'n 354.000 MWh op jaarbasis. Door Windpark Zeewolde zal dit toenemen tot 850.000 MWh. Hiermee kunnen ruim 280.000 huishoudens van groene stroom worden voorzien. Daarmee levert het windpark een belangrijke bijdrage aan het Nationale Energieakkoord, dat werd gesloten in 2013.

Landschappelijke verbetering:

Vanwege het opschalen en saneren worden de solitair staande turbines verwijderd en maken ze plaats voor minder turbines in nette rijen. Het resultaat is minder windmolens, meer duurzame energie en een rustiger en meer geordend beeld in het landschap.

Economisch voordeel voor de regio:

Sinds de jaren '90 geeft de windsector een belangrijke economische impuls aan de agrarische sector in Zeewolde. Door de komst van Windpark Zeewolde kan de verdiencapaciteit worden gehandhaafd tot na 2045. Alle bewoners, agrarisch ondernemers en moleneigenaren die in het ontwikkelgebied Zuidelijk Flevoland wonen, konden onder voorwaarden lid worden van Ontwikkelvereniging Zeewolde, die nu is overgegaan in Windpark Zeewolde B.V. Daardoor krijgen ze de kans gelijkwaardig in het park te investeren. Ook de inwoners van de kernen Zeewolde en Almere krijgen de kans om financieel te participeren tijdens de ontwikkeling en exploitatie van het windpark. De komst van het windpark zorgt verder ook voor directe en indirecte werkgelegenheid voor ondernemers en bewoners uit het gebied.

Voorbeeld voor participatie

Windpark Zeewolde B.V. is eigendom van een unieke samenwerking van meer dan 200 boeren, bewoners en ondernemers uit het buitengebied van Zeewolde. In dit gebied van meer dan 300 vierkante kilometer is meer dan 90% van de boeren, bewoners en ondernemers al aandeelhouder. Samen vormen zij het grootste boeren/burgerwindcollectief van Europa. Daarnaast hebben alle inwoners van Almere en Zeewolde de gelegenheid gekregen om via de uitgifte van een obligatielening financieel te participeren.

Windpark Zeewolde – Windpark Zeewolde

Thermobello (warmte) EVA-Lanxmeer

Thermo Bello heeft de volgende drie doelen:

- Warmtelevering in de wijk EVA-Lanxmeer zonder onderbreking door het duurzaam beheren en optimaliseren van installatie voor de productie van warmte en een warmtenet tegen kosten die lager of gelijk zijn aan een concurrerende wijze van warmteopwekking.
- Het ontwikkelen, beheren en optimaliseren van toepassingen van duurzame energie en energiebesparing in Culemborg.
- Het vergaren en verspreiden van kennis over lokale energiewinning en energiebesparing.

Geschiedenis
De kans deed zich voor, dat een relatief kleinschalig verwarmingbedrijf, gelegen midden in de wijk Eva-Lanxmeer en op het terrein van aan het waterleidingbedrijf, door de wijk kon worden overgenomen. De installaties voor de productie van warmte en het warmtenetwerk was eigendom van het drinkwaterbedrijf Vitens. De Raad van Bestuur van Vitens heeft in 2006 besloten zich te concentreren op haar kerntaak – de winning en levering van drinkwater - en alle niet-kerntaken af te stoten.

Raamovereenkomst
Het verwarmingsbedrijf bestaat nog niet zo lang. De basis ervoor werd in 2000 gelegd toen een Raamovereenkomst Warmtevoorziening Lanxmeer werd gesloten tussen het Drinkwaterbedrijf Gelderland (in 2002 overgenomen door Vitens), de Gemeente Culemborg en de Bewonersvereniging EVA-Lanxmeer, kortweg de BEL. In deze raamovereenkomst werden de ecologische doelstellingen gedefinieerd en de onderlinge afspraken ten aanzien van de ontwikkeling en exploitatie van een collectieve warmtevoorziening vastgelegd. In 2002 werden de eerste groep woningen aangesloten op een tijdelijke voorziening tot de opening van een nieuw drinkwaterpompstation en definitieve huisvesting van het warmtestation, beide in 2004.

Aanbod warmtenet Vitens aan BEL
Na het besluit van Vitens om het warmtenet in Lanxmeer af te stoten werd het allereerst aangeboden aan de gemeente Culemborg. Deze zag af van overname aangezien exploitatie van energievoorzieningen niet strookt met de doelstellingen van de gemeente. Daarna werd de BEL als de tweede partner van de raamovereenkomst benaderd, met de vraag of zij interesse hadden om de installaties voor de productie van warmte en het leidingnetwerk ten behoeve van distributie van warmte van Vitens over te nemen.

VOEW (Vereniging Ontwikkeling Exploitatie Warmtenet)
De WEI, de Werkgroep Energie & Installatie van de BEL, heeft vanaf het moment dat Vitens het warmtenet aan de wijk aanbood op zich genomen om het BEL-bestuur en de bewoners van de wijk hierin te adviseren. De WEI had daarvoor in eerste instantie voldoende expertise in huis, maar gaandeweg werd voor VOEW het onderzoekswerk te omvangrijk en waren er veel vragen in de wijk omtrent de haalbaarheid. Om meer expertise vanuit de wijk te mobiliseren en om het draagvlak voor een eventuele overname te vergroten werd januari 2008 de VOEW opgericht. Het doel van de VOEW, de Vereniging Ontwikkeling Exploitatie Warmtenet, was het mogelijk maken dat de bewonersvereniging BEL ten aanzien van het aanbod van Vitens een gefundeerde keuze kon maken. Sindsdien hebben de leden van de VOEW bergen werk verzet en zijn er veel documenten vervaardigd die uiteindelijk tot de oprichting van de Thermo Bello hebben geleid.

Thermo Bello

CONCEPT

MEIERIJSTAD

REFLECTIEGROEPEN AFWEGINGSKADER DUURZAME ENERGIE

Startbijeenkomst

17 januari 2023

EVEN VOORSTELLEN

MEIERIJSTAD

Roel Wouters
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Janine van Abeelen
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Daan Arkestein
Senioradviseur duurzaamheid
Enter Next Level

Eric Vink
Senioradviseur participatie
Awareness

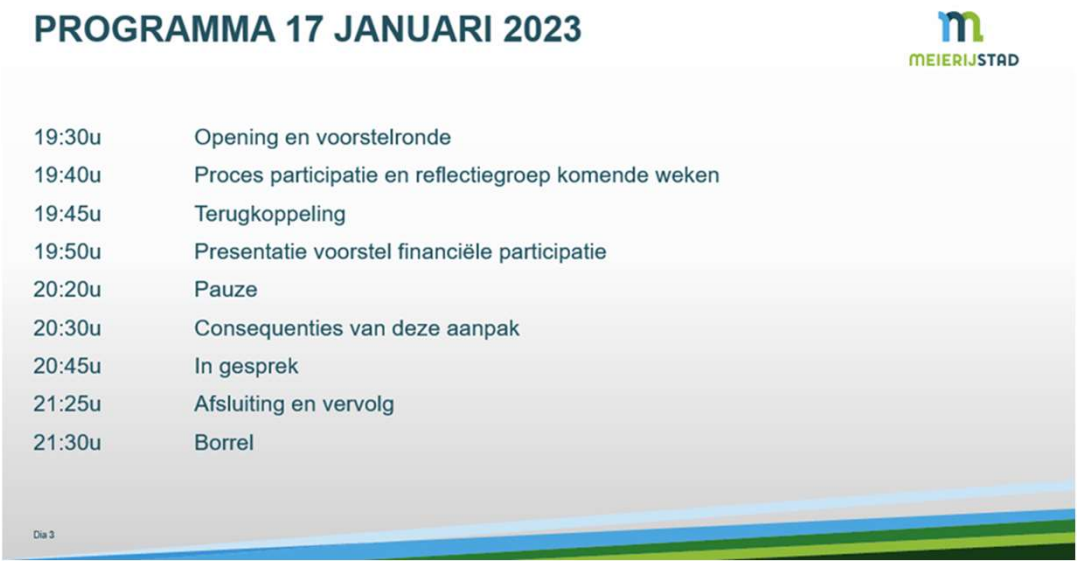

John van de Lagemaat
Adviseur duurzame energie
Pondera

Hannet Johannes
Senioradviseur participatie
Awareness

PROGRAMMA 17 JANUARI 2023
MEIERIJSTAD
19:30u Opening en voorstelronde
19:40u Proces participatie en reflectiegroep komende weken
19:45u Terugkoppeling
19:50u Presentatie voorstel financiële participatie
20:20u Pauze
20:30u Consequenties van deze aanpak
20:45u In gesprek
21:25u Afsluiting en vervolg
21:30u Borrel
Dia 3

MEIERIJSTAD
HOE BETREKKEN WE MENSEN?
Janine van Abeelen
17 januari 2023

VAN THEMATAFELS NAAR REFLECTIEGROEP

MEIERIJSTAD

- Verdieping op inzichten uit participatie
- Reflectie op uitwerking in beleidskader

- 3x bijeen over:
  - Bijpraten en financiële kaders (vandaag)
  - Landschappelijke en ruimtelijke kaders (dinsdag 14 februari)
  - Reflectie op alle aspecten (dinsdag 28 maart)

Dia 5

WAT DOEN WE DAARNAAST?

MEIERIJSTAD

- Algemene digitale informatieavond (dinsdag 28 februari)
- Design Challenge voor jongeren (maandag 27 februari t/m 11 maart)
  - Kent u jongeren (18 tot 35 jaar) voor wie dit iets zou zijn of heeft u ingangen bij bijv. een sportvereniging? We horen het graag!
- Inwonerspanel Duurzame Energie Opwek (zaterdag 11 maart)
- Beeldvormende avond in de raad (donderdag 16 maart)

Dia 6

MEIERIJSTAD

INZICHTEN THEMATAFELS

Roel Wouters

17 januari 2023

INZICHTEN THEMATAFELS

MEIERIJSTAD

- 1e thematafel (14 juni 2022)
  - Meer duidelijkheid vanuit de gemeente gevraagd over haar rol (regie), besluitvorming en wat verwacht mag worden van initiatiefnemers.
  - Meerwaarde
    - Duidelijker maken wat we hieronder verstaan, waar wordt op getoetst en ook ruimte voor creatieve ideeën over laten.
- 2e thematafel (21 juni 2022)
  - Mix van financiële participatie is gewenst
  - Meer eenduidigheid rol gemeente
    - Zorg voor goede informatie: compleet en concreet. ("Communicatie, communicatie, communicatie')
    - Pak maar meer regie ("faciliterend en bevoegd gezag")

Dia 8

INZICHTEN THEMATAFELS

MEIERIJSTAD

- 2e thematafel vervolg:
  - Wees voorbereid op mogelijke scepsis tegen de overheid
    - Schijnparticipatie / Politiek al besloten
  - Wie praat er mee → zo breed mogelijke groep
  - Samenleving moet profiteren van de opbrengst van duurzame opwek
  - Gemeente mag financieel risico lopen → uitkomst 50/50
  - 50% Lokaal eigendom als streven of verplichten → uitkomst 50/50

Dia 9

SAMENVATTEND

MEIERIJSTAD

- Meer regie op ontwikkelingen
- Lokaal moet niet alleen de lasten dragen, maar ook zoveel mogelijk de lusten krijgen
- Gemeente mag ook financieel risico lopen

Dia 10

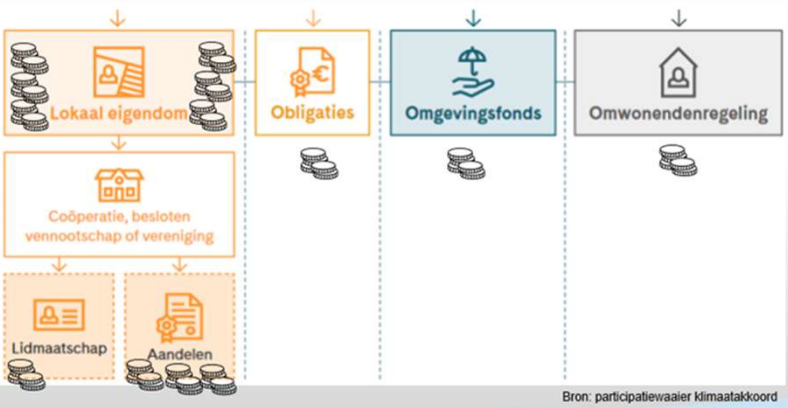
MEIERIJSTAD

LOKAAL EIGENDOM VAN ENERGIE

Daan Arkestein – Enter Next Level

17 januari 2023

WAAROM RENDEERT LOKAAL EIGENDOM NU NIET VOLDOENDE?

Bron: participatiewaaier klimaatakkoord

12

WAAROM RENDEERT LOKAAL EIGENDOM NU NIET VOLDOENDE?

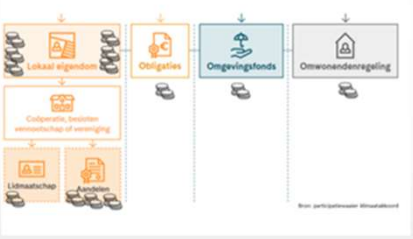
Jaarlijks gaat **er meer dan 200 miljoen euro** aan stroomkosten voor onze gemeenschap het lokale economische systeem uit naar derden.

We hebben hier niet of nauwelijks invloed op.

13

WAAROM RENDEERT LOKAAL EIGENDOM NU NIET VOLDOENDE?

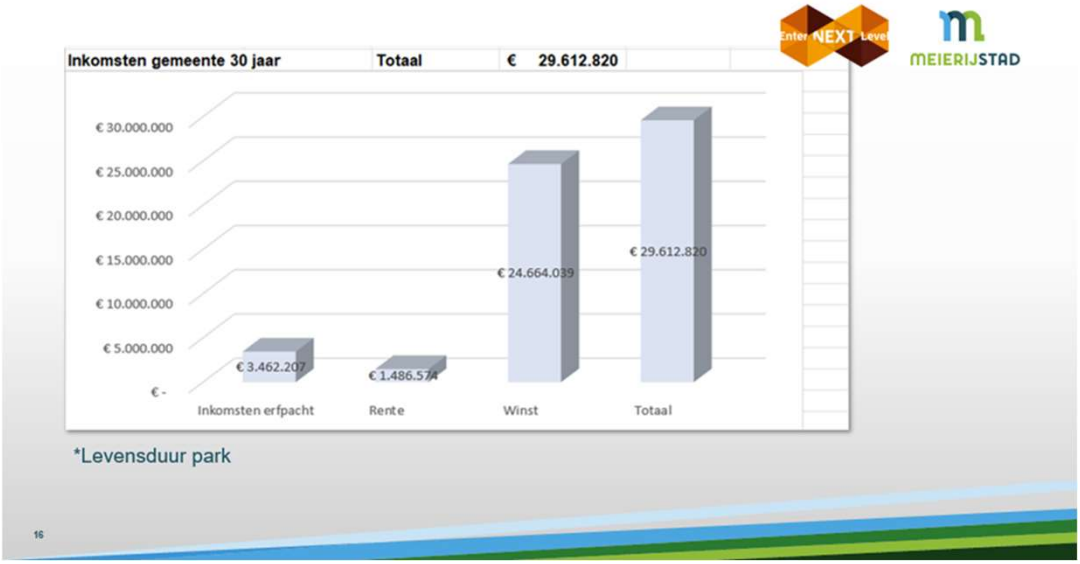

Bron: participatiewaaier klimaatakkoord

- Energie wordt opgewekt op ons eigen grondgebied, opbrengsten gaan naar zeer kleine groep, vaak buiten de gemeenschap
- Eigendom is belangrijk om rendement te krijgen, obligaties zijn slechts leningen zonder invloed en beperkt in tijd.
- Juridische instrumenten voor afdwingen lokaal eigendom zijn beperkt.
- Energie kost gemeenschap Meierijstad nu circa 200 miljoen euro per jaar. Bij eigendom gaat een groot deel als rendement weer terug naar de gemeenschap.

HOE GAAN DE GELDSTROMEN ROND IN EEN ZONNEPARK VAN 20 MW?
Energiepark BV
Inkomsten
Kosten/Opbrengsten
Enige inkomen: Verkoop van elektriciteit
Dividend/beschikbare winst
Uitkering aan aandeelhouders over 20-25* jaar van start circa 300.000 per jaar tot 1.200.000 per jaar na jaar 15 (afbetaling lening)
Kosten:
Fondsafdracht
Afbetaling bankhypotheek
Huur/pacht gronden
Lening van aandeelhouders 6%
Kosten onderhoud, verzekering,beheer park
Reservering vervanging etc etc (10%)
Fondsafdracht omgeving bv. € 30.000
Bank rente + aflossing (jr 1-16) € 1.200.000
Vast bedrag per jaar, elk jaar € 120.000,-
Na jaar 3 wordt er rente uitbetaald, pas na 10 jaar wordt er gestart met aflossing.
Jaarlijkse kosten zijn nagenoeg gelijk € 75.000
Reservering onderhoud, buffer uitbetaling mindere jaren voor vaste kosten, etc. € 75.000
*afhankelijk van de uiteindelijke levensduur van het park.
Dia 15

Inkomsten gemeente 30 jaar
Totaal
€ 29.612.820
€ 30.000.000
€ 25.000.000
€ 20.000.000
€ 15.000.000
€ 10.000.000
€ 5.000.000
€ -
€ 3.462.207
€ 1.486.574
€ 24.664.039
€ 29.612.820
Inkomsten erfpacht
Rente
Winst
Totaal
*Levensduur park
16

HOE ZIT HET NU?

- Opbrengsten voor Zonnevelden
  - Afdracht: Er zijn **geen** vaste richtlijnen of dwingende juridische gronden voor afdracht. Gebruikelijk is de NWEA bijdrage van **0.50 per MWH** opgewekt vermogen. Er is in de onderhandeling echter veel mogelijk! De impact op de lokale omgeving is enorm en Klimaatakkoord geeft aan dat 50% lokaal eigendom een streven moet zijn. Er zijn diverse voorbeelden en opties.
  - Eigenaar: De opbrengst van een zonnepark in eigendom levert naast een rente vergoeding op het geïnvesteerd vermogen van circa 2% (betaald vanuit de vergoeding verkoop stroom + SDE) Er is zo'n **10-20% eigen vermogen** nodig. € 1.400.000,- aan rente op over de looptijd per jaar op waarbij de **opbrengst per jaar verschillen** en **na 20 jaar de maximale opbrengst** wordt gehaald als het park is afgeschreven boekhoud technisch.
  - Het betreft hier **besteedbaar en direct beschikbaar dividend**. Het betreft hier een commerciële ontwikkelaar (een BV of coöperatie wordt opgericht voor de ontwikkeling). De totale winst hier berekent over de technisch levensduur van 30 jaar is ruim 24 miljoen euro netto!
  - Grond vergoeding: Indien de eigenaar van het park tevens grondeigenaar is kan er gerekend worden op een vergoeding **van € 3.500-7.000 euro per hectare, per jaar, afhankelijk van locatie/positie eigenaar en "temperatuur van de gronden".**

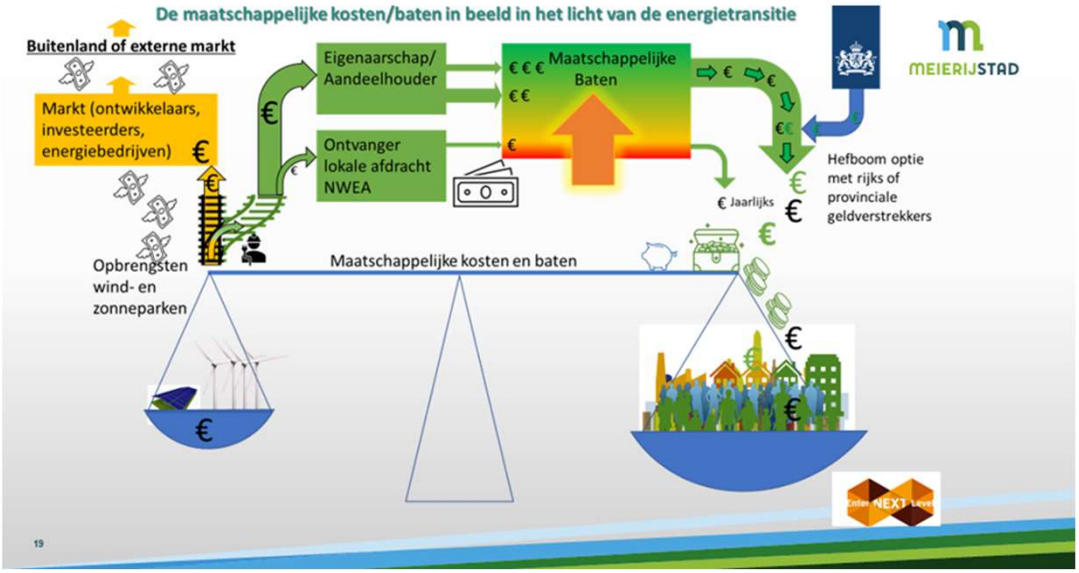
17

HOE ZIT HET NU?

- Er zijn dus:
  - Kosten voor de ontwikkeling
  - Kosten voor de aanleg
  - Kosten voor grondhuur/pacht
  - Kosten voor afdrachten fondsen en rente/aflossing
- Eigen opbrengst:
  - Opbrengsten van stroomverkoop
  - Certificaten van oorsprong

18

De maatschappelijke kosten/baten in beeld in het licht van de energietransitie
Buitenland of externe markt
Markt (ontwikkelaars, investeerders, energiebedrijven)
Eigenaarschap/ Aandeelhouder
Ontvanger lokale afdracht NWEA
Maatschappelijke Baten
Hefboom optie met rijks of provinciale geldverstrekkers
€ Jaarlijks
Opbrengsten wind- en zonneparken
Maatschappelijke kosten en baten
MEIERIJSTAD
19

NIEUW MODEL VAN INVESTERINGEN
MEIERIJSTAD
Overheden
Ondernemers
Inwoners
Lokale energie
20

HOE ZIT HET NU?

Nieuw model van investeren

In het nieuwe model gaan we uit van een gelijkwaardige verdeling van stemrecht op basis van 1/3 in het energiegemeenschap platform (BV) die wordt opgericht.

We onderscheiden 3 hoofdgroepen:

1. Georganiseerde inwoners (energiecoöperatie(s) en andere groepen inwoners in verenging)
2. Bedrijfsleven (georganiseerd, zoals POM)
3. Gemeente (eventueel andere lokale overheid, zoals waterschap?)

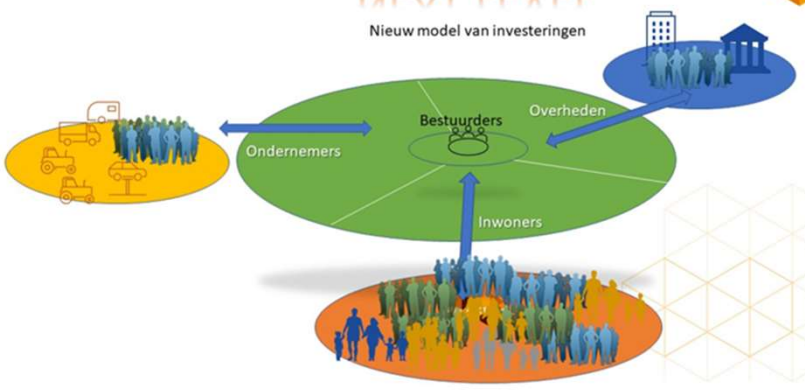
Doel is gezamenlijk te investeren in alle op haar grondgebied te ontwikkelen energie projecten. Eigendom verhouding mag per project verschillen. Stemrecht in het platform over prijzen en afdrachten blijft 1/3.

Doel is om lokaal 100% grip te houden op energie bronnen en hierbij behorende toegang tot kosten voor gemeenschap.

21

NEXT LEVEL

Nieuw model van investeringen

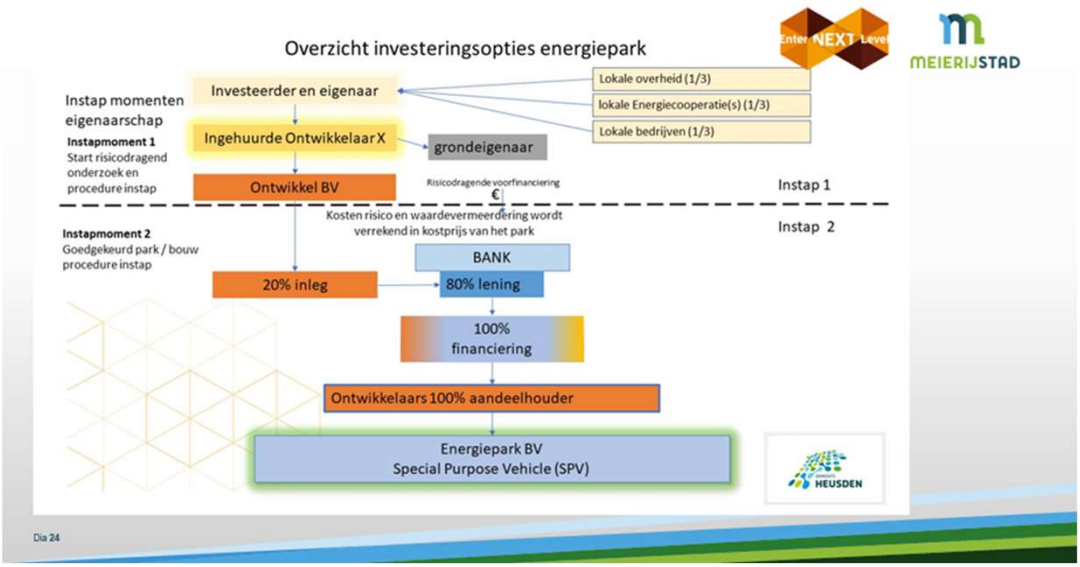
22

HOE ZIT HET NU?

Nieuw model van investeren

- Elke partij 1/3 deel organiseert zichzelf om deel te kunnen nemen aan de energiegemeenschap
- Een raad van bestuur bespreekt de koers in een vergadering. Een Directie zorgt voor de dagelijkse operatie. Elke gemeenschap (lees gemeente) heeft een dergelijk platform. Zo kan er ook uitgewisseld worden.
- Momenteel reeds ingezet in Heusden, Vught (ter voorbereiding), Deurne (in college). Dus regio is al in beweging!

23

MEIERIJSTAD

CONSEQUENTIES VAN DEZE KEUZE

Roel Wouters

17 januari 2023

ONDUIDELIJKHEDEN IN PRAKTIJK VOOR HET INVESTERINGSPLATFORM

MEIERIJSTAD

- Hoe gaan marktpartijen hier op reageren?
- Zijn er voldoende lokale partijen (bedrijfsleven/inwoners) die hier aan willen deelnemen?
- Hoe kijkt de gemeenteraad hier tegen aan?
- Hoe snel is een platform draagkrachtig voor grotere projecten (in financiën, maar ook in type projecten)?

30

IN GESPREK

17 januari 2023

MEIERIJSTAD

DILEMMA'S

MEIERIJSTAD

1) Wat moeten we doen met de winst?

- Mag het geld aan andere zaken dan duurzaamheidsprojecten worden besteed?
  - Aardgasvrij maken van woningen
  - Investeren in nieuwe projecten
  - Lagere belastingen
  - Etc.

32

DILEMMA'S

MEIERIJSTAD

2) Zou een voorstel zoals hier besproken ook in te zetten zijn voor bijvoorbeeld een lokaal warmtenet (woonwijken & bedrijventerreinen) of voor elektriciteit (bedrijventerreinen)?

33

MEIERIJSTAD

AFRONDING

17 januari 2023

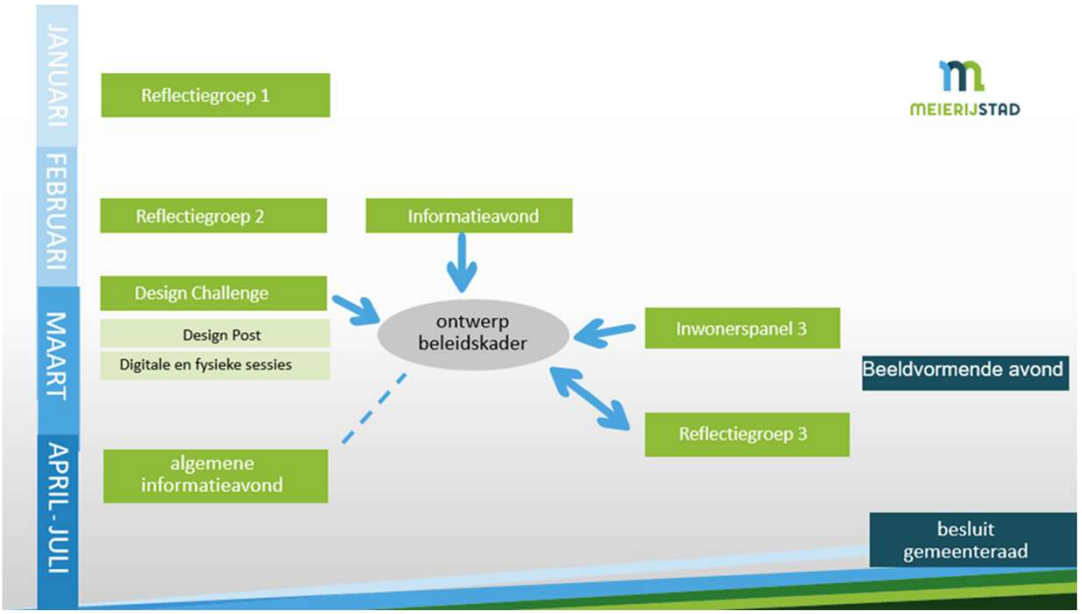
AFSLUITING EN VOORUITBLIK

MEIERIJSTAD

- Samenvatting van de inbreng van vandaag
- Komend programma
- Design Challenge: deelnemers?
- Volgende bijeenkomst is 14 februari

- Borrel – hartelijk bedankt!

35

MEIERIJSTAD

AWARENESS

Verslag

BIJEENKOMST	Reflectiegroep Beleidskader Duurzame Energie Opwek, bijeenkomst 1
LOCATIE	't Spectrum, Schijndel
DATUM	17 januari 2023
AANWEZIG	Alle 18 deelnemers zijn aanwezig
	Gemeente Meierijstad: Roel Wouters, Projectleider Duurzaamheid
	Janine van Abeelen, Projectleider Duurzaamheid
	Enter Next Level: Daan Arckesteijn
	Awareness: Eric Vink, gespreksleider
	Hannet Johannes, verslag

Opening – Eric Vink

- Eric Vink staat stil bij het overlijden van Erik Jan Boon van Ostade. Als betrokken inwoner van Meierijstad en lid van ECM heeft hij meegedaan aan, onder andere, de thematafels van 2022. We wensen zijn nabestaanden veel sterkte.
- Er zijn drie nieuwe leden van deze reflectiegroep. Zij worden kort voorgesteld.
- De wethouder laat zich verontschuldigen. Een volgende keer sluit hij graag weer aan.
- De reflectiegroep kent een iets andere status dan de thematafels. Er zijn verschillende participatiemomenten de komende tijd. Als reflectiegroep reflecteert u als eerste op voorstellen van de gemeente. Na alle andere participatie activiteiten komt de reflectiegroep weer bijeen om te reflecteren op alles wat is opgehaald. De reflectie van deze groep gaat als apart document mee met de stukken die naar de gemeenteraad gaan.

Presentatie Proces de komende maanden – Janine van Abeelen

- De afgelopen maanden hebben we uitkomsten uit het eerdere participatieproces uitgewerkt in concretere uitwerkingen. Die toetsen we onder andere bij de reflectiegroep om te zien of onze conclusies en interpretaties kloppen. De reflectie na drie samenkomsten wordt uiteindelijk als oplegger meegestuurd bij de stukken voor de raad.
- Wat gaan we de komende tijd allemaal doen:
    - Digitale informatieavond, omdat dat andere mensen trekt dan fysieke bijeenkomsten
    - Design Challenge om jongeren en jongvolwassenen te betrekken. Ken je mensen? We horen het graag!

      Vraag: hoe bereik je deze doelgroep?

      Antwoord: gebruikelijke middelen + bijvoorbeeld posters bij scholen en supermarkt, via netwerken etc.

      Reactie: zet ook flyers en social media (anders dan Facebook) in
    - Inwonerspanel, waar we specifiek mensen voor uitnodigen
- Heeft u ideeën voor hoe we mensen kunnen benaderen, laat het dan vooral weten.

Presentatie voorstel Lokaal Eigendom – Roel Wouters

- Twee opmerkingen vooraf:
    - Verwachtingsmanagement: Binnen de gemeente loopt ook een traject rond de omgevingswet/visie. Dit traject is later gereed dan het traject wat wij doorlopen. Daardoor is het voor

AWARENESS

ons nu te ver al gebieden aan te wijzen. Tijdens de tweede sessie van de reflectiegroep bespreken we wel randvoorwaarden en kaders maar worden geen gebieden aangewezen.
    - In februari gaat de nota van antwoord over de plan-m.e.r. wind richting college. Die wordt dan ook openbaar. De plan-m.e.r. wordt niet officieel voltooid. Conclusies nemen we over in beleid maar de officiële voltooien vraag om een toetsing door de commissie. Dat kost € 28.000, -. Omdat we al weten wat de uitkomst is, namelijk dat het niet mogelijk is i.v.m. defensie radar, besparen we ons dit.
- Opbrengsten uit de twee thematafels hebben we meegenomen in verdere uitwerking.
- De aanpak die we vanavond bespreken is een verdere uitwerking van wat we hebben opgehaald in de vorige sessies. Daan Arkesteijn van EnterNextLevel heeft een duidelijke visie over lokaal eigendom en is hier nu ook mee aan de slag bij andere gemeentes. Het is ook een voorstel dat juridisch ook al uitgezocht is. Het college van Meierijstad was al enthousiast. We gaan het nog verder uitwerken. Daar is meer tijd voor nodig dan t/m mei, het moment waarop het afwegingskader besproken wordt in de raad. In het beleidskader doen we dan ook alleen een voorstel voor deze aanpak. Als de raad het ook een goed idee vindt werken we het verder uit. Zijn nu benieuwd naar uw mening en aandachtspunten.

Presentatie Daan Arkesteijn

- Bij veel duurzame energieprojecten zie je dat de opbrengsten wegsijpelen naar buiten de gemeente terwijl de lasten wel binnen de gemeentegrenzen liggen.
- Kijken we naar Meierijstad dan verdwijnt 200 miljoen uit het lokale economische systeem naar partijen met o.a. aandeelhouders in het buitenland. Wilt daarom toe naar een systeem waar het eigenaarschap ook lokaal is ingericht. Dan heb je zeggenschap en opbrengsten.
- Huidige systemen met bijvoorbeeld een fonds werken niet. Obligaties worden vaak maar voor bijvoorbeeld 10 jaar aangebonden. Dan profiteer je maar 10 jaar mee, terwijl het park er 20 à 25 jaar staat.

Vraag: Wordt de kostenpost 'overlast voor omwonenden' meegenomen?
Antwoord: Op deze sheets (sheet 17) staan alle jaarlijkse kosten. Eenmalige kosten zitten er niet in. Door de projectontwikkelaar wordt er, als het ware, direct met u afgerekend aan de voordeur. Daarmee is het park vrij van de 'last'. Dat vinden we dus niet fijn aan dat systeem.

Vraag: De tijdelijke vergunning is toch maximaal 25 jaar? Ik zie hier twee keer 15 jaar staan.
Antwoord: Het is een voorbeeld uit Limburg. Daar is het 30 jaar. Hier inderdaad maximaal 25 jaar.

Vraag: Zijn in deze kosten bijvoorbeeld ook de kosten van (oplossen van) tussentijdse schade aan het zonnepark meegenomen?
Antwoord: Ja, dat zit in de verzekering en wordt meegenomen in de bedrijfsvoering. Ook het opruimen na afloop is daarin meegenomen.

Vraag: Is zo'n verzekering verplicht?
Antwoord: Ja, gemeente eist het bij de vergunningverlening. Er moet dan een plan liggen voor onderhoud en begrotingen en jaarrekeningen worden jaarlijks gevraagd.

Vraag: Er wordt gesproken over lokale afdrachten. Waar moeten we aan denken?
Antwoord: 50 cent per megawatt uur en dat wordt afdragen aan een fonds. Of er wordt bijvoorbeeld geïnvesteerd in een groenvoorziening of speeltuin. Die mogelijkheden zijn wel beperkt omdat niet alles juridisch mag.

- We willen dat nieuwe parken renderen voor de lokale economie en we willen er zeggenschap over.
- Dit inzicht hebben we de energiegemeenschap hebben genoemd.
- Georganiseerde partijen kunnen samen oppakken en ook lokaal gaan handelen.
- In het platform op sheet 20 wordt de strategie besproken. Zit driedeling in. Drie even grote partijen die met elkaar in gesprek blijven: de gemeente, ondernemers en inwoners.
- Aanpak is interessant voor zonneparken maar mogelijk ook voor een lokaal warmtenet.

AWARENESS

Vraag: moet het altijd 3 zijn? (Overheid, ondernemers en inwoners)
Antwoord: Ja, maar ze hoeven niet allemaal voor hetzelfde bedrag mee te doen. Kan zijn dat de gemeente maar 1% heeft, de inwoners 19% en de ondernemers 80%. Het is een financiële drie-eenheid. Elk bolletje is een bv maar in het platform moeten alle drie het eens zijn en daar is wel de verdeling 1/3e, 1/3e, 1/3e.

Vraag: Mogen alle ondernemers meedoen?
Antwoord: Bij meer dan 250 medewerkers ben je uitgesloten en als je actief bent op de energiemarkt ook. Het betreft lokale ondernemers.

Vraag: Kun je het per locatie, per park, afzonderlijk regelen? Heb je dan meerdere platforms in één gemeente?
Antwoord: in deze tafel moet je vertegenwoordigers houden maar er kunnen desnoods 50 coöperaties onder hangen. De doelgroep bepaalt zelf hoe ze het wil doen. In Meierijstad gaan we nu uit van één platform.

Vraag: Als de inwoners en ondernemers het samen al bijna af hebben dan wel afgesproken hebben, gaat de overheid dan moeilijk of makkelijk doen?
Antwoord: Als de overheid aansluit moet je vroegtijdig randvoorwaarden afspreken. Het is dus zaak de overheid er vroegtijdig bij te betrekken. Het beleid wat we nu opstellen dient daarbij als basis. Dat is het startpunt en dat moet je dus meenemen. Als daar onredelijke of niet te halen eisen in staan moet het beleid door de gemeente worden aangepast. We zullen echt samen moeten bouwen aan de energietransitie.

Vraag: In het buitengebied wonen minder mensen maar zij hebben er wel het meeste last van. Omdat ze met minder zijn is hun invloed kleiner. Hoe zorg je dat hun stem gehoord wordt en dat hun lasten gecompenseerd worden?
Antwoord: Daar kun je in het platform afspraken over maken.
Reactie: Maar blijft het dan niet 'meeste stemmen geleden'?
Antwoord: Dat zal meevallen. Met dit platform zijn omwonenden mede-eigenaar en kan er dus beter rekening gehouden worden met hen. Dat is anders als je bijvoorbeeld werkt met een fonds. Goed om te weten is trouwens dat het in dit voorstel niet alleen gaat om opwek op land. Het kan ook zo zijn dat bijvoorbeeld een agrariër zijn dak vol wil leggen maar daar geen geld voor heeft. Dit model zorgt dat we zelf lokaal aan het stuur kunnen zitten i.p.v. dat anderen het doet.

Reactie uit de zaal: Ik zie voordelen in dit model maar vraag me wel af of dit van de grond te trekken is.

Vraag: De opdrachtgever is aanbesteder. Heb je dan professionele energie-partijen nodig voor de uitvoering?
Antwoord: Kan, maar kan ook zijn dat ze niets te doen hebben. Kunt ook alleen een aannemer vragen om het aan te leggen. Kunst is geld bij elkaar te vinden en het zonder die professionele partijen er niet bij te betrekken. Je kunt bijvoorbeeld ook eerst aan de mensen in een kilometer of twee of drie om het park vragen om mee te doen.

Vraag: Hoe ondervang je: wie betaalt, bepaalt? Wat als van de drie genoemde partijen er één geen financiën heeft?
Antwoord: Ook als maar twee van de drie partijen financieren heeft de derde partij zeggenschap. Het is dus niet wie betaalt die bepaalt.

Vraag: Ik mis dit bij de parken die nu in ontwikkeling zijn
Antwoord We kunnen dit model helaas niet met terugwerkende kracht inbrengen.

AWARENESS

Vraag:	Wie bepaalt waar parken komen? Is dat de gemeente?
Antwoord:	De volgende sessie gaan we daar verder op in. Gaan dan de randvoorwaarden daarvoor bespreken en kijken hoe we het beste trances kunnen wegzette. Of misschien komen we er wel achter dat we niet meer met trances willen werken.
Vraag:	Ik maak me zorgen over de kennis en kunde die mensen nodig hebben om het op te zetten. Probeer maar eens een goed verhaal te houden dat iedereen het begrijpt want als onduidelijk is dan gaan de hakken in het zand. Dat baart me wel zorgen. Kunnen de inwoners ook ondersteuning krijgen? Nu heb je hier 3 adviesbureaus. Die hebben wij niet
Antwoord:	Goede opmerking. Zou iets kunnen zijn wat je onderling afspreekt.
Vraag:	Dit klinkt nog vrij experimenteel maar wordt dit nu al ergens toegepast?
Antwoord:	Ja, bijvoorbeeld in Heusden. Daar ondersteunen we bijvoorbeeld met cursussen. De gemeente is daar aanjager en voor-financieerder en zorgt eerst dat iedereen op gelijke vlieghoogte is. Als dat zo is, dan is het systeem van overleg geregeld.
Vraag:	Je hebt het over georganiseerde inwoners. Moet dat een rechtspersoon zijn?
Antwoord:	Nee, hoeft niet. Het moet een herkenbare groep zijn maar kan ook bijvoorbeeld een dorpsraad zijn.
Vraag:	Moeten bewoners ook inleg hebben?
Antwoord:	Ja, die mogelijkheid moet er zijn.
Vraag:	Maar het kan wel zijn dat ze minder geld hebben. Hebben ze dan wel even veel invloed?
Antwoord:	Ja
Vraag:	Kun je als inwoners deskundigheid inhuren?
Antwoord:	Ja, kan. Daarnaast komt er ook, als het ware, een raad van bestuur, met jaarstukken en een jaarrekening. Daarvoor heb je ook expertise nodig. Het zou mooi zijn als dat lokale expertise is.
Vraag:	Is het mogelijk te leren van gemeenten waar dit al gedaan wordt? Is interessant om van hen te leren.
Antwoord:	Zeker! Is goed dat je van elkaar leert of elkaar helpt. We willen die uitwisseling ook regelen. Hoe meer gemeenten zo gaan werken, hoe sterker je staat tegenover al die ontwikkelaars in de markt. Als we hier mee verder gaan, gaan we het ook promoten in de regio. Dan ben je minder afhankelijk van de markt.
Vraag:	De stroominfrastructuur is overal onder de maat. Hoe neem je dat mee?
Antwoord:	Dit is niet in 1 dag gebouwd, dus dat nemen we direct mee. Mogelijk is er t.z.t. de mogelijkheid iets te doen met accu's. Accu's en andere systemen raken steeds meer geïntegreerd. Het fijne is ook dat Enexis niet de enige hoeft te zijn met het alleenrecht heeft. Als er iets goeds voorbijkomt of je denkt dat het lokaal goed is een energienetwerkje op te stellen, dan kan dat ook onder dit platform vallen.
Reactie:	Maar dat is nu nog niet mogelijk toch?
Antwoord:	Nee, maar we kijken wel met bijvoorbeeld ondernemers en de Provincie naar wat we eventueel samen kunnen doen. Dat project heet Grote Oogst. We zijn hier dus wel mee bezig.

De gespreksleider concludeert: in pilots kun je lokale projecten vormgeven bij financiering die daar past. Op platform gaat het over afspraken daarover. En daar borg je alle vragen/ onzekerheden waar ik jullie over hoor. Geld, governance, opleiding, training. Dat regel je lokaal.

Consequenties van keuze voor dit platform – Roel Wouters

AWARENESS

- Er zitten nog haken en ogen aan deze aanpak die we verder moeten uitwerken. Denk bijvoorbeeld aan vragen als 'Hoe kijken marktpartijen hiernaar?', 'Gaan we dan nog werken met trances zoals nu?', 'Hoe structureer je het?', 'Hoe snel is het platform daadkrachtig voor grote projecten?', etc., etc.
- We zien dit met de input vanuit de thematafels als een erg mooie manier om zaken beter richting te geven. Is het ideaal en weten we dan precies wat er gebeurt? Nee, maar met een platform kunnen we wel structureel doorbouwen aan vertrouwen. Dat vinden we belangrijk.
- Vragen en opmerkingen die net geplaatst zijn nemen we mee. Bijvoorbeeld over welke bedrijven mee kunnen doen
- Als de raad instemt gaan we het vervolgens verder uitwerken maar het is fijn om te merken dat u hier positief kritisch in staat.
- Als de raad hier ja tegen zegt zeggen ze ja tegen de uitwerking. Als die uitwerking voltooid is, dan moet er een klap op gegeven worden. Die uitwerking willen we in alle rust goed doen. Eerst dit verhaal goed en secuur neerzetten daarna de uitwerking verder, daar akkoord op en dan in de praktijk.

Vraag:	Welke bedrijven kunnen meedoen?
Antwoord:	Mits de raad ermee instemt kan elke partij meedoen. Daarna gaan we verder werken aan de uitvoering. Als de raad ja zegt tegen het voorstel, zeggen ze ja tegen de uitwerking van het plan op planmatig niveau. Als die uitwerking voltooid is, dan moet de raad zich er nogmaals over buigen voor we naar de uitvoering kunnen gaan. Allereerst gaan we ons focussen op deze uitwerking, want het is belangrijk om eerst dit verhaal goed en secuur neerzetten, daarna kunnen we kijken naar de uitvoering.
Reactie:	Ik ben blij verrast met wat we nu gepresenteerd krijgen. Voldoet echt aan wat er naar voren is gekomen uit de thematafels. Hierin is de participatie echt handen en voeten gegeven. Ik spreek hier trouwens als individuele deelnemer en niet namens de energie-werkgroep. Ben erg positief.
Reactie:	Ik was teleurgesteld toen ik las waar het vanavond over ging. Heb ook gemaild dat wij, als ECM, daar al jaren mee bezig zijn. Ik was teleurgesteld maar kan nu wel meegaan met wat hiervoor gezegd is. Het is goed neergezet. Zijn nu veel moeite aan het doen om 50% mee te financieren in een park. Door ervaring zijn we wijzer geworden.
Vraag:	Dit is een mooi platform en mooi concept, maar tegelijkertijd is het ook toekomstmuziek. Het is er nu nog niet. Vanuit het ECM zijn we nu al 4 jaar bezig met projectontwikkelaars voor twee parken in Olland. 1 met Stadkracht, daar nemen we 50% van de aandelen over. De andere willen we samen met de projectontwikkelaar ontwikkelen. Wat zou het betekenen als we daarbij dit model gebruiken? Nu toetst de gemeente alleen en lokale ondernemers zijn nog niet betrokken. Wel willen we alles laten bouwen door lokale ondernemers. Bij inwoners merken we dat een groep positief is terwijl een andere groep er juist negatief in staat. Hoe gaan we daar mee om?
Antwoord:	Als je nu de financiering niet rond krijgt, zou je al kunnen kijken of je iets kunt met de driedeling. Als je het park al hebt en alles is goedgekeurd, het andere park dat je noemde, dan kun je aan de slag. Ik ben dan wel benieuwd hoe het zit met de zeggenschap. De helft is daar van een professionele eigenaar, de helft van jullie. Heb je daar wel zeggenschap?
Reactie:	Ja, gaan we regelen.
Antwoord:	Vraag is: ga je de 50% binnen harken en hoe dan? Je zou in dit driemanschap al met de pet rond kunnen gaan. Er moet wel een project bv of iets dergelijks opgericht worden met overheid, ondernemers en inwoners die willen maar jullie lopen wel wat voor op dit traject. Als we kijken naar de doorlooptijd is de vraag of het voorstel dat we hier presenteren wel op tijd komt voor jullie. Ten voorbeeld: wij moeten stukken af hebben 2,5 maanden voordat ze in de raad besproken worden, vervolgens zal de raad er iets van vinden waar we dan weer iets mee moeten. In jullie geval hebben jullie waarschijnlijk geen 5maand de tijd om te wachten. Maar ik praat er graag met jullie over verder!

AWARENESS

Vraag:	Hoe ga ik als ECM om met inwoners? Hoe kunnen we die betrekken? Wat zeg ik tegen inwoners om het toch door te kunnen laten gaan? Dit is eigenlijk een vraag ook aan iedereen hier.
Reactie :	Wees open! Niet alleen niet in avondjes maar communiceer ook in krantjes etc. En zorg dat er ook ruimte is voor weerstand. Ik zie wel voordelen in dit model, maar weerstand heeft ook het recht om te bestaan, en moet ook eerlijk gecommuniceerd worden.
Reactie:	Communiceren blijft lastig. Deze 15 mensen in deze zaal moeten tachtigduizend inwoners vertegenwoordigen. Je communiceert niet goed naar en met de gemeenschap. Wij kunnen niet praten met en spreken voor al die inwoners. Je mist mensen.
Reactie:	Het gaat om communicatie. Wees ook duidelijk over wat er gaat gebeuren
Reactie:	De al gemaakte keuzes voor locaties zijn vervelend tot stand gekomen, daardoor hebben mensen het idee dat er al besloten is. Blijf dus in gesprek en communiceer, waarbij het belangrijk is dat wat je communiceert ook begrijpelijk is.
Vraag:	Kun je in dit platform afspraken maken over hoe je participatie regelt?
Antwoord:	Het is wat Janine al aangaf: er kunnen altijd dingen beter, zeker vanuit de eerste trance. De andere kant is dat het beleidskader de basis moet zijn. We kunnen niet onder de waarde van dit kader zitten. In het platform kun je wel zeggen dat het strenger of beter mag, maar de voorwaardes van het beleidskader zijn de absolute ondergrens. Voordeel van een dergelijk platform is ook dat je dichter op de bal zit omdat alle partijen direct betrokken zijn. Je weet dus ook sneller zaken.
Vraag:	Hebben de inwoners wel het idee dat er naar ze geluisterd wordt? Vaak zijn bijvoorbeeld locaties al gekozen en is er geen ruimte meer te praten.
Antwoord:	We moeten leren van hiervoor. En ik heb nu nog best grote vraagtekens bij de wijze waarop we dat bewonersdeel gaan organiseren. Dat moeten we dus nog verder uitwerken. Geldt ook voor hoe gaan we dat doen voor het bedrijfsleven. Als we voldoende comfort hebben dan gaan we pas van de wal. Als het gaat om de gebieden: alles wat nu plaatsvindt is perceel gebonden en dat is een probleem. We zouden in plaat daarvan naar gebieden moeten kijken. De mindset is dan anders. Nu worden de randvoorwaardes door de ontwikkelaar gesteld omdat hij de percelen beheert. In het geval van gebieden hebben wij dat in de hand.
Vraag:	Wat is het ambitieniveau? Wil je alle duurzame energie opwek in het platform? Zo niet, welke projecten dan wel en welke niet?
Antwoord:	Het is wel de ambitie om alle energie in het platform te ontwikkelen. We moeten dan ook goede afspraken maken over wat we in het platform samendoen. Ik vind bijvoorbeeld wet-voorkeursrecht van de gemeente haaks staan op dit platform en het vertrouwen dat we hiermee hebben. Daar moeten we naar kijken.
Reactie:	Als je naar gebieden kijkt in plaats van percelen, dan is het al een ander verhaal.

Er is ruimteclaim vanuit de woningbouw, landbouw, natuur en duurzame opwek. Vanuit die groepen wordt er aanspraak gedaan op meer grondoppervlak dan dat we hebben. Dit maakt het erg complex, en hierin moeten keuzes ingemaakt worden. Dit doen we alleen niet in dit project, maar in het traject rondom de omgevingswet. Dus dit parkeren we voor nu. We kunnen het echter wel hebben over randvoorwaarden, bijvoorbeeld over hoe groot zo'n gebeid moet zijn. Dit kunnen we dan meenemen als input voor omgevings-visie.

De gespreksleider vat samen: er moeten zaken afgestemd worden met de samenleving. Sommige mensen staan positief tegenover het plan, anderen hebben zorgen. Daan zegt dat we daar afspraken over kunnen maken, en de gemeente geeft aan dat we moeten leren van het verleden. We gaan in ieder geval uit van een intentie van vertrouwen.

Reactie:	Ik zie hier een kans. Olland is de bottleneck in het plan. Als de keuze nog niet gepasseerd is en ECM heeft al over vorm nagedacht dan moeten mensen weten waar ze aan toe zijn. En dan hebben we nu ook dit model. Zou je samen moeten pakken.

AWARENESS

Reactie: Voor mij is onduidelijk wie of wat ECM is. ECM is een speler en belanghebbende in het geheel? Ik heb het gevoel, als bewoner van een buitengebied waar veel gebeurt, dat er al veel besloten is (zonder participatie) als ik hoor dat er gesprekken zijn met ECM. Er is mogelijk weerstand tegen ECM omdat ze niet weten wat ECM doet. Ze zien ECM als ontwikkelaar of als voorgeschoven post van de gemeente. Kunnen we daar uitleg over krijgen?

De gespreksleider geeft aan dat het signaal helder is: er zijn tegenstrijdige belangen. Niet alleen op niveau van deze projecten. Het gaat hier nu over duurzame energie maar er zijn ook andere taken van de gemeente. Het traject rond de omgevingsvisie gaat nu lopen. Dat zal ook gevolgen hebben voor duurzame opwek. Hebben dus nog best een traject voor ons met veel discussies en keuzes.

De gemeente geeft aan dat we in gesprek moeten blijven maar ik ga alleen over duurzaamheid. Of en hoe er gesprekken gevoerd gaan worden over bijvoorbeeld de omgevingsvisie of inrichting van het buitengebied ga ik niet. Ik weet niet wat mijn collega's gaan doen. Ik kan wel de signalen voor duurzame opwek doorgeven en zal dat ook doen.

Reactie: Ik wil nog wel een opmerking maken naar aanleiding van iets dat net gezegd werd. We zijn hier met ongeveer 15 personen maar ik zou dat niet willen afschuiven als een kleine groep. Wij vertegenwoordigen allemaal een achterban en dus veel mensen. Kunt het wel klein maken maar vertegenwoordigen veel mensen.
Reactie: En daarnaast vindt er de komende drie maanden nog veel participatie plaats. Wijs mensen daar ook op.

Afronding – Eric Vink

- Dank voor uw aanwezigheid en inzet. Wij kunnen verder met uw vragen en opmerkingen.
- Daarnaast nog een oproep: we gaan de komende tijd nog verder de samenleving in, Janine zei het al. Kent u mensen, heeft u ideeën over hoe we mensen kunnen bereiken etc.: laat het dan aub weten!

Reactie: Mensen zijn geneigd mee te doen als je ze geld of een vergoeding biedt.
Reactie: Betrek jongeren niet alleen bij de locatie-eisen maar ook bij dit model. Jongeren wonen hier nog even en je kunt ze dus ook hierbij betrekken.

Afsluitende reactie van de gemeente:
Wij zijn blij met hoe jullie meedenken en hoe jullie gereageerd hebben. Jullie zijn zo lang betrokken en zijn goed geïnformeerd dus het is prettig om hier zo met elkaar over door te kunnen spreken.

AWARENESS

Bijlage 5

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Hand-out persgesprek 18 januari 2022

April 2023

18 januari 2023

MEIERIJSTAD

HANDOUT PERSGESPREK 18 JANUARI 2023

BELEIDSKADER OPWEKKING DUURZAME ENERGIE - PARTICIPATIE FASE 3

Om de $C0_2$-uitstoot te verlagen en klimaatopwarming te beperken, staan alle gemeenten in Nederland voor de opgave om meer duurzame energie op te wekken. Met duurzame energie bedoelen we bijvoorbeeld zonne-energie en windenergie. In het Klimaatakkoord van Parijs is afgesproken dat er in 2030 55% minder $C0_2$ wordt uitgestoten. Om dat te halen moet er dus méér energie duurzaam worden opgewekt, ook in de gemeente Meierijstad. De gemeente wil dat er in 2025 20% van de energieopwekking in de eigen gemeente duurzaam is. En in 2050 wil de gemeente CO_2-neutraal zijn, dit is ook het doel van de Provincie Noord-Brabant.

Om de realisatie van duurzame energie in goede banen te leiden stelt de gemeente Meierijstad een beleidskader op. Dit beleidskader Opwekking duurzame energie beschrijft de principes en randvoorwaarden die de gemeente hanteert voor duurzame energieprojecten. Per duurzame energie-optie mondt dit uit in een set van regels en voorwaarden waar projectontwikkelaars aan moeten voldoen. Voor nu gaat het alleen over zonnepanelen, omdat windmolens (op een viertal windmolens nabij Veghel na) de radar van vliegvelden in de buurt zouden verstoren.

Achtergrond

Fase 3 van het opstellen van het beleidskader opwekking duurzame energie kent een uitgebreid participatie- en communicatiespoor. Het is belangrijk dat inwoners en andere belanghebbenden goed inhoudelijk geïnformeerd worden over het onderwerp en de ruimte hebben om deel te nemen aan de participatie. Het is voor iedereen van belang dat deze communicatie inhoudelijk correct is, eenduidig is en goed begrepen kan worden.
Naast dat de gemeente via de eigen kanalen daaraan bijdraagt kunnen de (lokale/ regionale) media hier ook een rol in vervullen. Zonder te willen sturen op de redactionele verantwoordelijkheid van deze media, is het voor hen van belang op de hoogte te zijn van de activiteiten die de gemeente onderneemt om tot een goed beleidskader te komen en wat daarbij de inhoudelijk context is. Om dit te bewerkstelligen organiseren we een persgesprek.

18 januari 2023

PERSGESPREK INHOUDELIJK

Procesmatig

De gemeente werkt sinds 2021 aan het opstellen van het beleidskader. Daarbij is het voor de gemeente van belang dit zo goed mogelijk in gesprek met belanghebbenden en belangstellenden te doen. In 2021 zijn de eerste gesprekken gevoerd om mensen te informeren over zoekgebieden en het beleidskader. Voor de zomer van 2022 heeft daarnaast een eerste ronde participatie plaatsgevonden. Op basis van de daar vergaarde inzichten, in combinatie met onderzoek naar de technisch inhoudelijke aspecten, zijn nu de eerste contouren van het beleidskader uitgewerkt. In het eerste kwartaal van 2023 wil de gemeente deze contouren verder aanscherpen en uitdiepen. Ook nu zal dit weer gebeuren in samenspraak met de samenleving. Daarbij gaan we met de al eerder betrokken participanten meer de diepte in naar concrete oplossingen. We nodigen daarnaast andere doelgroepen uit om op bepaalde onderwerpen met ons mee te denken

Inhoudelijk

De gemeente werkt het beleid uit voor de inpassing van opwekking van duurzame energie, met name duurzame elektriciteit. Het landelijk, provinciaal en regionaal beleid en de uitspraak van de raad om in 2050 klimaatneutraal op te wekken op eigen grondgebied dienen daarbij als uitgangspunt.

In het beleidskader ligt de focus vooralsnog op zon- en windenergie, omdat dit op dit moment de meest rendabele manieren van duurzame opwek zijn. Hierbij moet worden meegenomen dat de plaatsing van windturbines als gevolg van radarbeperkingen en provinciaal beleid, vooralsnog geen optie is. Voor de opwek doormiddel van zonne-energie geldt dat er maximaal wordt ingezet op zon-op-dak, maar dat dit onvoldoende potentieel biedt om aan de doelstelling te kunnen voldoen om in 2050 klimaatneutraal op eigen grondgebied te zijn. Via de DOE-regeling wordt zon-op-dak waar mogelijk gestimuleerd. Verder zijn door een gebrek aan landelijke wetgeving de mogelijkheden om te sturen t.a.v. zon-op-dak beperkt. Ook kent zon-op-dak enkele praktische bezwaren, die tijdige realisatie van voldoende potentieel in de weg staan. Vandaar dat in het beleidskader ook wordt gekeken naar zon-op-land. Omdat al duidelijk is dat zon-op-land naast zon-op-dak nodig is, onderzoekt de gemeente in het beleidskader nu al de mogelijkheden en randvoorwaarden voor zon-op-land. Daarnaast blijven we nieuwe technieken in de gaten houden, en laten we in het beleidskader ruimte om nieuwe technieken te benutten.

Beleidskader

Het beleidskader biedt projectontwikkelaars en inwoners/belanghebbenden duidelijkheid over waar en onder welke randvoorwaarden welke vorm van opwekking van duurzame energie binnen Meierijstad mogelijk is. Het beleidskader gaat dus niet over de realisatie van concrete projecten. Op basis van het technisch inhoudelijk onderzoek en de inzichten uit de participatie voor de zomer van 2022 zijn al veel onderdelen van het beleid in te vullen. Dit gaat onder meer over wat nodig is

18 januari 2023

om gestelde doelen te bereiken, de prioriteiten die daarbij gelegd moeten worden en randvoorwaarden waarmee rekening gehouden moet worden. Op twee thema's is nog behoefte aan nadere uitwerking: lokaal eigenaarschap en ruimtelijke inpassing. Voor het eerste werkt de gemeente (omdat het een juridisch complex onderwerp is) zelf een concreet voorstel uit, dat in participatie zal worden getoetst. Bij het tweede is meer ruimte om in samenspraak met inwoners/belanghebbenden oplossingsvarianten te bespreken. Dat is de inzet van de participatie komend kwartaal. De inzichten die hier worden opgedaan zullen meewegen bij het opstellen van het concept-beleidskader. De gemeenteraad maakt de uiteindelijke keuzes en stelt het beleidskader vast.

Participatie/ communicatie

De participatie- en communicatie in fase 3 zet in op verdieping en verbreding. Met de reeds betrokken stakeholders zoeken we de verdieping. Daarvoor nodigen we de deelnemers aan de thematafels van voor de zomer van 2022 uit deel te nemen in een reflectiegroep.
Nu de beleidskeuze concreter (en dus de effecten op de energievoorziening en de omgeving duidelijker) worden, willen we ook een bredere groep inwoners/belanghebbenden betrekken. Hiervoor bieden we verschillende activiteiten aan, zodat we zo goed mogelijk aansluiten op de interesses en mogelijkheden van diverse doelgroepen.

- **Digitale informatieavond**: op dinsdag 28 februari is er voor een breed publiek een digitale informatieavond over het beleidskader en het proces hoe dit wordt opgesteld.
- **Design challenge**: na de voorjaarsvakantie organiseert de gemeente met jongeren een design challenge. Daar gaan we samen met professionele ontwerpers op zoek naar creatieve oplossingen en randvoorwaarden voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van grootschalige zonne-energie buiten de bebouwde kom.
- **Inwonerspanel duurzame energie opwek**: op zaterdag 11 maart organiseren we een inwonerspanel om dieper in te gaan op de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van zonne-energie in het landelijk buitengebied. Inwoners worden hier (in de meeste gevallen op basis van loting) persoonlijk voor uitgenodigd. Aan het einde van de dag gaan zij in gesprek met de betrokken ambtenaren en politiek om hun bevindingen over te dragen.
- **Reflectiegroep**: voor de deelnemers aan de thematafels in 2022 organiseren we drie bijeenkomsten. Omdat zij door hun eerdere betrokkenheid al goed op de hoogte zijn, kunnen zij meer in de diepte meedenken en reflecteren op ideeën en voorstellen voor het beleidskader.

De inzet van de gemeente is om langs deze weg zoveel mogelijk reacties over concrete oplossingsrichtingen bij een gevarieerd publiek op te halen. Alle inzichten vanuit de participatieactiviteiten bundelen we als uitkomst en bieden we in combinatie met de reflectie van de reflectiegroep gelijktijdig met het concept-beleidskader ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan. Behandeling in de raad is vlak voor de zomer voorzien.

AWARENESS

Bijlage 6

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Reflectiegroep 2 – 14 februari 2023

- **Presentatie**
- **Verslag**

April 2023

MEIERIJSTAD

REFLECTIEGROEP AFWEGINGSKADER DUURZAME ENERGIE

14 februari 2023

PROGRAMMA 14 FEBRUARI 2023

MEIERIJSTAD

19:30u	Welkom door de wethouder
	Opgave in 2030 om te komen tot 2050
	Ruimtelijke randvoorwaarden
	In gesprek
20:30u	Pauze
	Locatieselectie en meerwaarde
	In gesprek
	Afsluiting en vervolg
21:30u	Borrel

Dia 2

MEIERIJSTAD

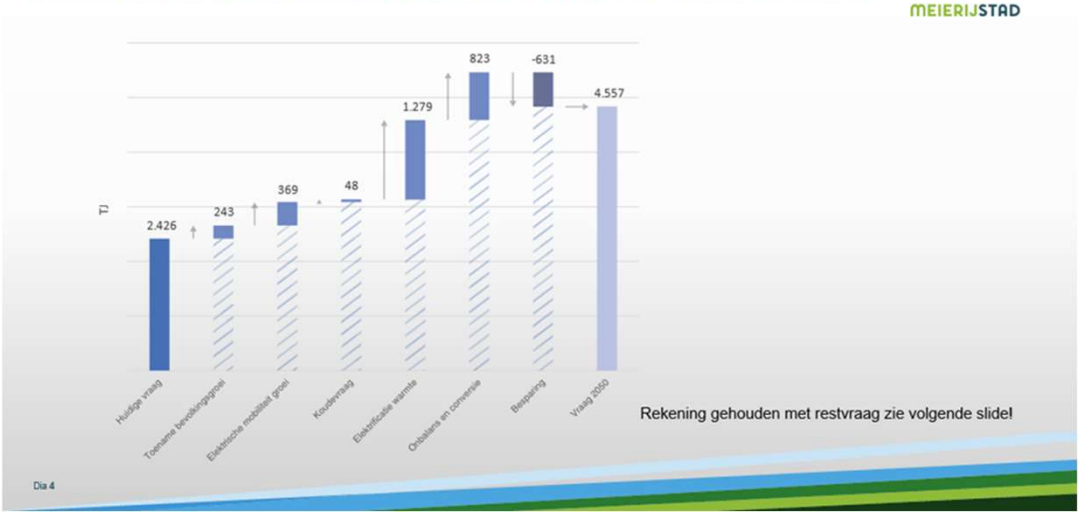
OPGAVE IN 2030 OM TE KOMEN TOT 2050

John van de Lagemaat

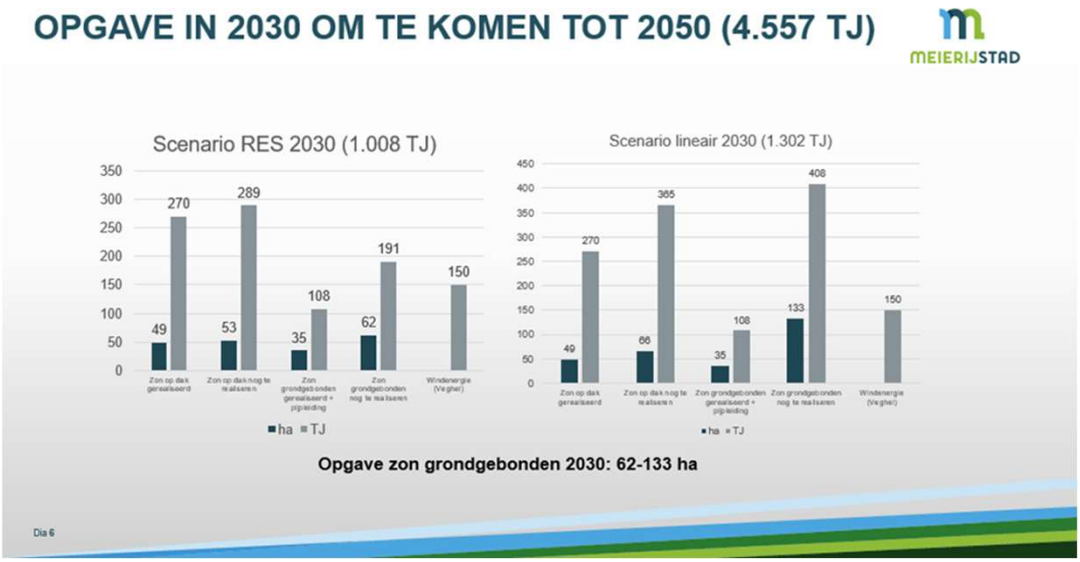
14 februari 2023

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

MEIERIJSTAD

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?
MEIERIJSTAD
1.272TJ
715 TJ
4.557 TJ
Bijv. groen gas
Elektriciteitsvraag in 2050 is 4.557 TJ
Elektriciteit
Warmte (restv raag)
Brandstof verkeer
Dia 5

OPGAVE IN 2030 OM TE KOMEN TOT 2050 (4.557 TJ)
MEIERIJSTAD
Scenario RES 2030 (1.008 TJ)
49
270
53
289
35
108
62
191
150
ha
TJ
Scenario lineair 2030 (1.302 TJ)
49
270
66
365
35
108
133
408
150
Opgave zon grondgebonden 2030: 62-133 ha
Dia 6

KEUZE VOOR LINEAIR SCENARIO → OPGAVE 2030

MEIERIJSTAD

Zon op dak (groot)
Scenario lineair: **66 ha**/365 TJ

Zon grondgebonden
Scenario lineair: **133 ha**/408 TJ

Wind Veghel
Scenario lineair: 4x/150 TJ

Totaal
Scenario lineair: 1.302 TJ (ca. 29% van opgave 2050)

Dia 7

MEIERIJSTAD

RUIMTELIJKE RANDVOORWAARDEN

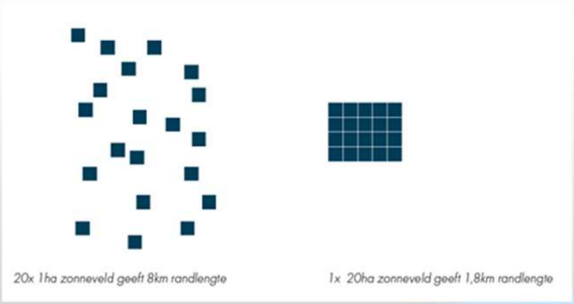
Roel Wouters

14 februari 2023

CONCENTRATIE VERSUS SPREIDING

MEIERIJSTAD

Nu geen gebieden aanwijzen → in spoor Omgevingsvisie

9

OMVANG VAN ZONNEPARKEN

MEIERIJSTAD

Voorkeur voor parken > 10 ha

1,5 x 85 ha | 9 x 15 ha | 53x 2,5 ha

10

(ONTWERP)PRINCIPES

MEIERIJSTAD

- Landschap is leidend
- Meerwaarde is nodig

Aansluiten bij bestaande ontwerpprincipes, aanscherping waar nodig:

1. Volg de hoofdrichting van het landschap
2. Volg de bestaande verkavelingsstructuur
3. Respecteer belangrijke zichtlijnen naar het achterliggende landschap
4. Gebruik en behoud gebiedseigen beplantingen en/of landschapselementen
5. Houd afstand tot infrastructuur*
6. Houd afstand tot woningen*
7. Sluit aan op bestaande (hoofd)structuren (barrières) in het landschap
8. Handhaaf openheid*
9. Creëer een passende overgang naar de omgeving (rand)
10. Creëer een verzorgd totaalbeeld
11. Geef de bodem ademruimte

11

MULTIFUNCTIONEEL RUIMTEGEBRUIK/ MEERWAARDE

MEIERIJSTAD

- Meerwaarde is ~~gewenst~~ → meerwaarde is vereist
- Kwaliteit staat voorop
- Maatwerk per locatie
- X-factor: initiatiefnemers uitdagen

12

AANVULLENDE VOORWAARDEN

MEIERIJSTAD

- Ontlasting van het net
- Duurzaam materiaal gebruik → circulariteit
- Rekening houden met andere toekomstige ontwikkelingen

14

MEIERIJSTAD

IN GESPREK

14 februari 2023

MEIERIJSTAD

LOCATIESELECTIE EN MEERWAARDE

Janine van Abeelen

14 februari 2023

ROL VAN DE GEMEENTE

MEIERIJSTAD

- Toetsende rol
- Faciliterende rol
- Stimulerende rol
- Samenwerkingsrol
- Eigenaarsrol

Dia 17

VERSCHILLENDE UITVRAAG; ZELFDE PROCES

MEIERIJSTAD

2 mogelijkheden

- Op basis van tranches
- Op basis van goede initiatieven

- Met dezelfde randvoorwaarden
  - Voor financiële en procesparticipatie
  - Voor meerwaarde

Dia 18

UITVRAGEN VIA TRANCHE & MEER REGIE

MEIERIJSTAD

- 50% via tranche (25% in 2024 en 25% in 2026)
  - Tranche 2024 met nadruk op ontlasting van netwerk
- 50% regie vanuit de gemeente

- In 2025 tussentijdse evaluatie
- Apart innovatiespoor waarbij zon secundair is
  - voor bijvoorbeeld zon boven zacht fruit

Dia 19

HET PROCES

MEIERIJSTAD

Dia 20

ONDERWERPEN BREDE OMGEVINGSDIALOOG

MEIERIJSTAD

- Locatie
- Meerwaarde
  - Locatie specifieke voorwaarden?
- Maximale/minimale grootte

Dia 21

DILEMMA'S BIJ BREDE OMGEVINGSDIALOOG

MEIERIJSTAD

*Juridische borging moet nog onderzocht worden

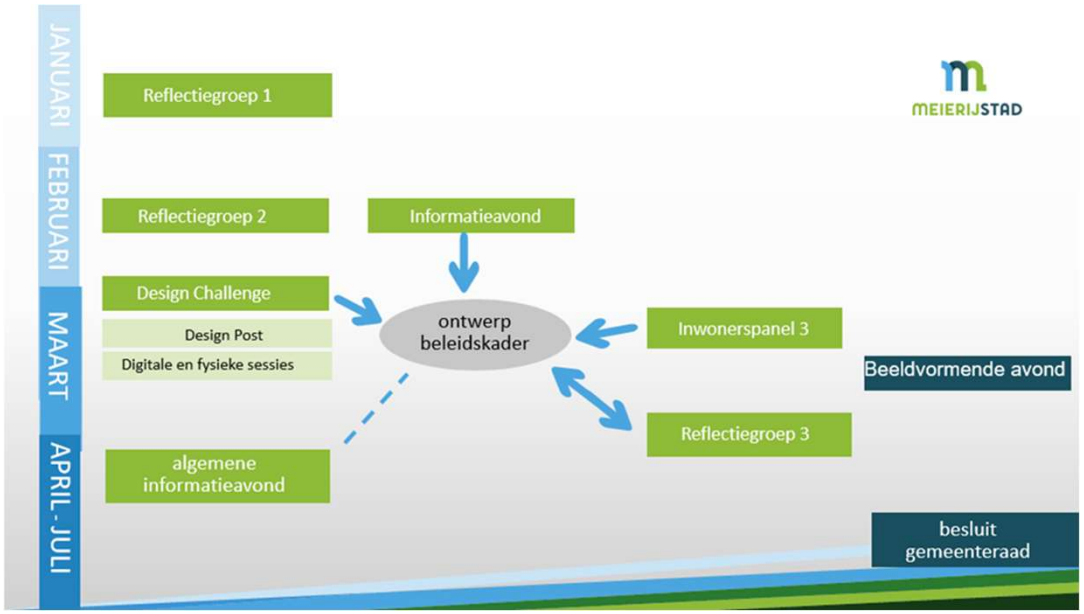
- Hoe kom je tot consensus? (over bv de locatie)
- Wanneer is vertegenwoordiging van alle omwonenden en belangen goed?
- Hoe voorkomen we machtsposities bij partijen?
- Wie is de eindverantwoordelijke voor een locatiekeuze?
- Hoe zorg je voor een goede juridische borging?
- (Hoe) kaderen we waarover wél en waarover niet meegepraat kan worden?

Dia 22

MEIERIJSTAD

IN GESPREK

14 februari 2023

MEIERIJSTAD

Verslag

BIJEENKOMST	Reflectiegroep Beleidskader Duurzame Energie Opwek, sessie 2
LOCATIE	De Brink Eerde, Eerde
DATUM	14 februari 2023
AANWEZIG	15 leden van de reflectiegroep
	Gemeente Meierijstad: Menno Roozendaal, wethouder gemeente Meierijstad
	Roel Wouters, Projectleider Duurzaamheid
	Janine van Abeelen, Projectleider Duurzaamheid
	Pondera: John van de Lagemaat, adviseur Duurzame energie
	Awareness: Eric Vink, gespreksleider
	Jannick Hulst, verslaglegger

Opening – Eric Vink

- Eric Vink opent de avond en heet iedereen welkom.
- Er zijn een paar afmeldingen, maar er is alsnog een goede opkomst.
- Eric geeft hij het woord aan Menno Roozendaal, de wethouder. Menno heet iedereen welkom en blikt terug op de vorige thematafels, waarbij hij iedereen bedankt voor hun inzet. Hij benadrukt dat deze bijeenkomst anders is dan de vorige en dat het nu steeds concreter wordt. Binnenkort zal de gemeenteraad knopen doorhakken.
- Menno wenst iedereen succes vanavond.
- Eric legt uit dat het doel van de thematafel voor de zomer was om kennis te delen. Na de zomer vond er een reflectie plaats over wat de gemeente heeft gedaan met de inbreng van de aanwezigen.
- Hij bespreekt de ruimtelijke randvoorwaarden en nodigt iedereen uit om hierover mee te denken en te reageren op de voorgestelde richting. Het zijn veel detailbeslissingen waarbij de gemeente haar eerste voorkeuren heeft aangegeven. Eric moedigt de aanwezigen aan om vrijelijk te reageren op de presentatie en als bepaalde punten tot meer discussie leiden, kunnen deze worden meegenomen naar een volgende bijeenkomst of kan er tussentijds contact worden opgenomen.

Presentatie Opgave in 2030 om te komen tot 2050 – John van de Lagemaat

- We hebben de energievraag van 2050 onderzocht op basis van de huidige energiecijfers van CBS. Het was echter niet eenvoudig om een nauwkeurige voorspelling te doen, omdat er veel onzekerheden zijn en we aannames moesten doen. Zo hebben we onder andere gekeken naar verwachte prognoses over de toename van de bevolkingsgroei, de verwachte besparingen en de elektrificatie van de energievraag. Al deze factoren hebben invloed op de energievraag in 2050.
- Het is niet mogelijk dat de volledige vraag in 2050 geëlektrificeerd zal zijn. Dit geldt met name voor industrieën die hoge energie warmteprocessen nodig hebben, evenals voor vrachtverkeer, dat niet op elektriciteit kan rijden. In plaats daarvan zullen alternatieve groene oplossingen, zoals waterstof, moeten worden overwogen.
- De voorspelling is dat de totale groene energieopgave van de gemeente 4.557 TJ zal zijn in 2050.

- Deze opgave hebben we opgeknipt, wat resulteert in een tussentijdse opgave in 2030. Dit doen we omdat het aan de ene kant lastig is om voorspellingen op lange termijn te doen, en daarnaast omdat het beleidskader ook voor korte termijn wordt gemaakt. Op deze manier zijn de doelstellingen voor de komende periode duidelijk.
- De gemeente onderscheidt twee scenario's om de tussentijdse doelstelling te halen. Het eerste is het scenario waar de RES vanuit gaat. In dit scenario wordt de komende periode wat minder gerealiseerd, waarna het richting 2050 flink oploopt en we een stijgende lijn gaan zien in de gerealiseerde duurzaamheidsprojecten. Het tweede scenario is het lineaire scenario, waar we in een constante hoeveelheid gerealiseerde verduurzaming in een rechte lijn naar het doel in 2050 gaan. In dit tweede scenario verduurzamen we in de komende periode een stuk meer. Het RES-scenario gaat uit van een gerealiseerde oppervlakte zonnevelden van 66 hectare in 2030; het lineaire scenario gaat uit van 133 hectare. Hierin zijn de 4 windmolens meegenomen.

Vraag: Hoeveel gas kost het om 4557 TJ (doelstelling van 2050) op te wekken?
Antwoord: Die twee energiebronnen zijn niet te vergelijken. Om een beeld te schetsen; een monovergister wekt 5% van de 4557 TJ aan energie op.
Vraag: Is er bekend hoeveel hectare aan zonneparken nodig is om evenveel energie op te wekken als een windmolen?
Antwoord: Ja, dit is bekend, maar het hangt af van het type windmolen. Gemiddeld ligt het tussen 8 en 12 hectare zonneparken per windmolen.
Vraag: Op het moment dat alle daken van het industrieterrein vol gelegd worden met zonnepanelen kom je ook aan de 133 van het lineaire traject. Waarom doen jullie dit niet?
Antwoord: Er is eerder onderzoek gedaan naar het aandeel wat zonnepanelen op de daken in Meierijstad bijdragen aan de doelstelling, en als we alle daken in de gemeente vol leggen met zonnepanelen hebben we nog steeds ongeveer 800 hectare extra zonneparken nodig om aan de doelstelling te komen. De gemeente heeft ook als uitgangspunt om zo min mogelijk landschap te gebruiken voor zonne-energie, maar dit lijkt toch nodig in de huidige situatie. De berekeningen die hieraan voorafgaan noemen we 'energiemix', en in die berekeningen, die we elke 2 jaar opnieuw doen, kunnen we onze voorspellingen herijken en bijschaven. Op die manier kunnen we zeker zijn dat we ook in de toekomst zo min mogelijk van het buitengebied gebruiken voor energie-opwek.
Daarnaast is veel dakoppervlak niet geschikt; veel is op een verkeerde manier schuin, staat in een verkeerde hoek op de baan van de zon, of de constructie kan het niet aan. Zo zijn er veel panden op het industrieterrein niet sterk genoeg om zonnepanelen op te plaatsen.
John: TNO doet ook nog onderzoek naar het plaatsen van zonnepanelen op gevels (verticale zon). De techniek is er, maar het is nog niet te implementeren in een bedrijfsmodel. Dit soort ontwikkelingen worden in de toekomst, wanneer uitvoerbaar, ook meegenomen in de energiemix.
Vraag: Wij zijn van mening dat het buitengebied een hogere waarde heeft dan puur de economische waarde die het heeft, en dat het plaatsen van zonnepanelen in het buitengebied een laatste keuze zou moeten zijn. Moeten we dan niet eerste kijken naar het versterken van constructies zodat alle daken zonnepanelen kunnen dragen?
Antwoord: De kosten van het verstevigen van die constructies zijn erg hoog. Vaak is het zelfs zo hoog dat het goedkoper is om het pand te slopen en een nieuw, sterker pand te plaatsen.
Reactie: Dit kan ook als uitdaging gezien worden, niet als onoverkoombaar probleem.
Antwoord: Vaak zien bedrijven het ook als een uitdaging, maar het is economisch niet haalbaar om een pand te slopen en opnieuw te bouwen. Op het moment is het nog niet mogelijk om met

wetgeving te verplichten dat gebouwen sterk genoeg moeten zijn om zonnepanelen op te plaatsen, maar dit is wel iets wat wij willen. Dit leeft politiek gezien ook.

Vraag: Als je een overkapping met zonnepanelen maakt, en waaronder geparkeerd kan worden, maak je veel winst.

Antwoord: Dit zijn inderdaad precies de initiatieven waar wij als gemeente ook achter staan. We willen dubbel ruimtegebruik, bijvoorbeeld met parkeren, bevorderen, en we willen ook zorgen dat deze initiatieven voorrang krijgen boven anderen.

Roel: Wij als gemeente hebben dezelfde opvatting dat we zo min mogelijk land moeten gebruiken voor de duurzaamheidsopgave. Ik wil daarnaast ook nog aan jullie vragen hoe jullie aankijken tegen de keuze tussen het RES-scenario en het lineaire scenario. Welke heeft jullie voorkeur?

Vraag: Los van jouw vraag wilde ik nog een aspect toevoegen, namelijk dat er vanuit de landelijke politiek een groot belang wordt gegeven aan het rendabel zijn van duurzaamheidsprojecten. In die lijn is het rendabeler om zonneparken op land te bouwen dan om het te doen op parkeerplaatsen. Dit knelt.

Roel: Dit ben ik met je eens, maar wij hebben het voordeel dat we werken met het investeringsplatform wat we in de eerste sessie besproken hebben. Daardoor zijn we onafhankelijk van de markt. Als wij in de investeringsgroep accepteren dat we minder winst maken, maar wel op parkeerplaatsen willen bouwen dan kunnen we dit samen doen. Dat gezegd hebbende kunnen we de randvoorwaarden zo goed mogelijk neerzetten, maar kunnen we nu nog niks voor mensen verplichten.

Reactie: Verplichten klinkt negatief, je kan het beter framen als zijnde een belangrijke uitdaging.

Roel: Los van de bewoording moeten we rekening houden met mensen die hun grond niet willen inzetten voor zonneparken. We kunnen mensen niet dwingen om dit te doen, en we moeten hier op een realistische en professionele manier op reageren.

Opmerking: Ik sta hier achter, en ben ook bereid om voor deze extra kosten op te draaien. Winst moet niet voorop staan bij deze initiatieven.

Opmerking: We moeten ook zorgen dat er genoeg agrarische grond beschikbaar blijft voor onze voedselvoorziening.

Opmerking: Agrarische grond valt ook onder een bestemmingsplan; hier kan je niet alles mee doen.

Roel: De belangrijkste vraag is hier: hoeveel grond wil je gebruiken? Dit is ook intern bij de gemeente een belangrijke vraag. De realiteit is wel dat hier keuzes in gemaakt moeten worden; waar gaan we grond wel en niet voor gebruiken? De doelstellingen, zoals ze er nu staan, betekent dat er in 2050 niet 0 hectare grond wordt gebruikt voor duurzame opwek, maar het gaat waarschijnlijk ook geen 900 hectare zijn. Dat zal hier ergens tussenin liggen. Nu moeten we ons focussen op de ruimtelijke voorwaarden. Wat kunnen we meegeven aan de mensen die straks de puzzel gaan leggen? Waar moeten ze aan voldoen? Wat is het eisenpakket?

Opmerking: Om het landschap zo veel mogelijk te beschermen vind ik dat je moet kiezen voor het RES-scenario. Het is zeer waarschijnlijk dat toekomstige technologische ontwikkelingen het mogelijk maken om veel minder grond te gebruiken. Laten we de tijd nemen om in de tussentijd veel zonnepanelen op gebouwen te leggen, om op deze manier het land vrij te houden voor nieuwe technologieën.

Roel: Ik snap wat je zegt, maar het is nu te laat om daarop te wachten. 20 jaar geleden had ik je gelijk gegeven, nu is dat niet meer mogelijk. De doelstellingen komen daarvoor te snel dichterbij.

Reactie: Ik zeg niet wachten, maar kies voor het RES-model in plaats van voor het lineaire model.

Roel: Dank voor je inbreng. De reden dat we op deze keuze zijn gekomen is dat we als gemeente in 2030 minimaal 66 hectare moeten realiseren. Als dit niet lukt kan de provincie

beslissingsbevoegdheid terug in eigen hand nemen en staan we machteloos. Maar op het moment doen we uitvragen voor het plaatsen van zonneparken en we zien dat veel projecten uitvallen. We kunnen niet onder die ondergrens uitkomen.
Wat we mogelijk kunnen is dat we inzetten op 133 hectare, en als we 66 hectare hebben gerealiseerd we stoppen. Dan komen we in ieder geval niet onder de ondergrens. Maar we gaan in dit plan wel uit van dat er plannen gaan uitvallen

Vraag: De doelstelling is 66 hectare in 2030. Je bent nu 3 à 4 jaar bezig, maar je hebt niks bereikt. Er is nog geen zonneweide gerealiseerd. Hoe reëel is het dan dat je de doelstelling haalt?

Roel: Dit is een leertraject. Straks komt Janine ook terug op deze vraag, maar ik kan alvast een beeld geven. De landelijke eis is at er in 2025 vergunningen moeten zijn afgegeven voor de projecten die bijdragen aan de doelstelling. Ik vind dit veel te snel, mede door verschillende belemmeringen, waaronder dat Meierijstad is aangewezen als een congestiegebied. Als we hier alsnog geforceerd mee doorgaan krijg je gehaaste projecten, projecten met een hoog risicoprofiel, kortom, niet gewenste projecten. Dat willen we voorkomen door met een goed verhaal en zorgvuldig het vergunningsproces in te gaan.

Reactie: In het lineaire model is vrij weinig flexibiliteit mogelijk, terwijl je in het RES-model kan tussentijds aanpassingen kan maken aan de plannen, bijvoorbeeld op basis van nieuwe techniek.

Vraag: De gemeente heeft zelf ook veel vastgoed in bezit; hoe staat het met het plaatsen van zonnepanelen op die gebouwen?

Menno: Het plaatsen van zonnepanelen (en andere verduurzamingsmaatregelen) worden op natuurlijke momenten meegenomen, bijvoorbeeld wanneer er iets bouwkundigs/onderhoud moet gebeuren. De doelstelling is om in 2030 al het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen.

Reactie: Het zou goed zijn als dat nu direct wordt gedaan.

Menno: Klopt, wij proberen het ook zo veel mogelijk te stimuleren.

Presentatie Ruimtelijke Randvoorwaarden – Roel Wouters

- Op het moment zijn er nog geen exacte gebieden aangewezen voor de projecten. We kijken nu vooral naar de randvoorwaardes waar de gebieden aan moeten voldoen.
- Ten eerste kijken we naar de grootte van zonneparken. Wanneer je 20 hectare zonnepark moet realiseren, kan je dit op verschillende manieren doen. Je kan het in 20x 1 hectares doen, waarmee je het erg verspreidt. In dit geval heb je 8km randlengte. Wanneer je 20 hectare in een zonnepark realiseert heb je maar 1,8km randlengte.
- Onze voorkeur gaat uit naar zonneparken tussen de 10 en 20 hectare in oppervlakte. Kleinere zonneparken geven te veel randlengte en zorgt voor te veel spreiding in het buitengebied, en grotere zonneparken (bijvoorbeeld een zonnepark van 85 hectare in Biddinghuizen) zijn erg lastig te realiseren, en falen vaak (leert de ervaring).
- Dat gezegd hebbende willen we ook niet per definitie nee zeggen tegen kleinere parken (2-3 hectare). Wanneer men een goed initiatief aandraagt willen we hier ook eerlijk naar kijken.

Vraag: Jullie zijn niet de enigen die aanspraak willen maken op de grote stukken land; de landbouw wil die ook (blijven) gebruiken. Ik geef de voorkeur aan landbouw.

Roel: Dat begrijp ik, maar als we de plannen goed willen uitvoeren, en de doelstellingen willen halen is het een consequentie dat we dit formaat parken moeten gaan gebruiken.

Reactie: Dan komen we bij deze op het probleem van draagvlak.

Roel: Dit kunnen we ook meenemen in onze aanbeveling naar de raad. Onze huidige randvoorwaarden zijn dat wanneer het meerwaarde creëert (waarover straks meer) dan

denken we eerder aan 10-20 hectare parken. De afweging is of je de doelstelling in een paar grotere stappen redt, of in veel kleine stapjes. Maar nogmaals, dit heeft een voorkeur.

Vraag: Moeten we de zonneparken niet gaan zien als een standaard nutsvoorziening? Als we het zo benaderen mag het de omgeving ook wat geld kosten. De gemeenschap zou in dezen moeten zeggen dat de voorkeur uitgaat naar kleinere parken, in plaats van grote parken die worden gerealiseerd door grote economische spelers die enkel hier komen om winst te maken en weg te sluizen uit de gemeenschap.

Roel: Laten we dit stuk heel even parkeren. Janines presentatie sluit hier beter op aan.

Vraag: Waarom gaan jullie niet voor grote zonneparken (85 hectare)?

Roel: De realiteit leert dat deze parken erg lastig te realiseren zijn. Alhoewel deze parken misschien wel de voorkeur hebben voor netbeheerder (omdat de doelstelling dan sneller en makkelijker bereikt is), zie ik geen logische locatie waar dit zorgvuldig en goed geplaatst kan worden.

Vraag: Er zijn een aantal erg grote agrarische percelen met prei en fruit. Kunnen grote parken hier gerealiseerd worden met transparante panelen?

Roel: Ja, hier kom ik over een paar sheets op terug.

Ontwerpprincipes – Roel Wouters

- Dit zijn de huidige ontwerpprincipes in de gemeente. Wij willen het nu vooral hebben over (5) 'Houdt afstand tot infrastructuur'. En (6) 'Houd afstand tot woningen'. Op beide zijn nu uitzonderingen mogelijk, en wij willen dat er geen uitzonderingen op mogelijk zijn; ze moeten harder worden. Een uitzondering is bijvoorbeeld dat mensen zelf mogen bepalen of ze afstand houden tot hun eigen woning bij het plaatsen van zonnepanelen op eigen grond. Dit vinden we niet wenselijk; volgende bewoners kunnen namelijk helemaal niet blij zijn met die plaatsing van zonnepanelen.
- Daarnaast hebben we moeite met (8) 'Handhaaf openheid' (van het gebied). Dit principe zou het lastig maken om zonnewallen te plaatsen. Wij snappen het principe als het gaat om erg open stukken land, maar op coulissegebied denken we dat ze veel beter ingepast kunnen worden. Er zijn erg veel unieke gebieden in Meierijstad, en we denken dat we ontwerpen in de toekomst beter op maat kunnen maken.

Vraag: Stel, wanneer mijn buurman vijf jaar na het plaatsen van zonnepanelen een verbouwing wil doen heeft hij te maken met hoogspanningseisen. Hoe zit dat met zonnepanelen?

Roel: Dat dat zijn een ander soort eisen, namelijk harde veiligheidseisen. Wij moeten nog met juristen uitzoeken hoe dit in de praktijk werkt.

Reactie: Komt hier een onderzoek over?

Roel: Over dit specifieke onderwerp komt geen echt onderzoek. Dit is een beleidskwestie, en komt uiteindelijk in een beleidsstuk wat we aan initiatiefnemers willen meegeven.

Opmerking: Ik zou principe (8) ook meenemen in de omgevingsvisie en gesprekken met belanghebbenden om te peilen wat zij ervan denken. Daarnaast denk ik dat er met betrekking tot de afstand van zonneparken tot infrastructuur ten alle tijden genoeg afstand moet zijn. Ook moeten wallen gebouwd kunnen worden. Maar deze moeten niet naast de weg liggen. Ook moeten ze op een gelijke afstand langs de weg liggen. Het moet niet het geval zijn dat de ze op de ene plek 10 meter van de weg geplaatst zijn, en op de ander 20 meter.

Roel: Rijkswaterstaat gaat kijken hoe rendabel zonnewallen zijn bij de A50.

Reactie: Het is dus ook belangrijk om te bekijken waar ze komen.

Roel: Met betrekking tot openheid gaat er ook omgevingsdialoog plaatsvinden.

Vraag: Mensen die verder weg wonen vinden deze overwegingen ook belangrijk omdat ze de weg misschien vaak gebruiken. Die moeten ook betrokken worden.

De procedure voor hoe we in gesprek gaan met de omgeving (en daarbuiten) is er een die nog ontwikkeld moet worden. Dit nemen we mee.

Multifunctioneel ruimtegebruik/meerwaarde – Roel Wouters

- Dit onderwerp is al eerder ter sprake gekomen, en hier worstelen we een beetje mee. Wij zijn van mening dat meerwaarde vereist is voor initiatieven van zonneparken/energie. Deze termen willen we vaker dan nu het geval is laten terugkomen in beleidsstukken en benadrukken dat ze nodig zijn om dit project te realiseren.
- Maar, het is niet duidelijk wat meerwaarde precies is. Als je opschrijft wat meerwaarde is heb je 5% te pakken en 95% niet. De eisen die meerwaarde en multifunctioneel ruimtegebruik beschrijven kunnen we veel beter formuleren in het initiatief.
- De toetsingscommissie en gemeente bepalen of er aan de eisen van initiatieven wordt voldaan. Wij willen dat meerwaarde een veel zwaarder component krijgt in dit eisenpakket.
- Meerwaarde is op veel verschillende manieren te realiseren. Meerwaarde kan bijvoorbeeld teelt-ondersteunend zijn, en zo hoeft zonne-energie niet de primaire drager van de locatie waar het geplaatst wordt te zijn.
- Meerwaarde kan in de toekomst ook op andere manieren gerealiseerd worden bij de implementatie van nieuwe technologie.
- Afbeelding: dia 13. Meerdere mogelijkheden om meerwaarde te creëren; wat vinden jullie hiervan?

Opmerking: Het plaatje met de schapen onder zonnepanelen zie je vaak langskomen, maar dit draagt niks bij aan de grond. Het gras op deze stukken grond is niks waard omdat er niet bemest kan worden, dus landbouw technisch wordt er geen meerwaarde gecreëerd.

Roel: Precies, wij zijn het helemaal met je eens. Het is lastig om te beschrijven wat meerwaarde precies is, maar dit is precies een voorbeeld van hoe dubbel ruimtegebruik niet uitgevoerd moet worden. Wij willen het creëren van meerwaarde ook meenemen als eis voor zonne-initiatieven.

Vraag: meerwaarde is in de economie makkelijk te bepalen; meerwaarde is hier namelijk in kapitaal uit te drukken. Maar hoe moet ik dat hier zien? Hoe maak je de afweging tussen verschillende projecten als de meerwaarde abstract en vaag is?

Roel: Ik denk dat op basis van grotere meerwaarde een afweging maken een luxeprobleem is. Als er drie projectvoorstellen komen doen we het al goed. In het geval dat er 40 tot 50 initiatieven komen denken we dat er 1/3e al niet de gewenste kwaliteit hebben. Die wijzen we dan al bij voorbaat af.

Reactie: Meerwaarde wordt bepaald door de producent. Er moet aan de voorkant juist aangegeven worden wat de meerwaarde van het project is.

Roel: We willen in het beleidsstuk zo duidelijk mogelijk aangeven wat we bedoelen met meerwaarde, onder andere batterijsopslag en teeltondersteuning. Ik wil nu bij jullie toetsen wat jullie ervan vinden. Hebben jullie nog andere goede ideeën hierover?

Reactie: Ik vind dat goede initiatieven ook in het bijzonder uit de omgeving moeten komen.

Roel: Wij ook. Een voorbeeld van een locatie (in een andere gemeente waar ik eer voor werkte) die ik in eerste instantie niet geschikt vond: er was een voorstel voor een zonnepark op een stuk grond wat werd verpacht aan de initiatiefnemer. Die had daar een plukbos. Maar, het dorp stond erachter, want het was een lokaal initiatief en sluit ook aan bij wat er nu al werd gedaan. Dit zijn voorbeelden van initiatieven die wij nooit hadden kunnen bedenken, maar wel worden gedragen door de brede gemeenschap. Wij willen mensen de vrijheid geven om zulke initiatieven te ontwerpen en uit te voeren.

kunnen inschrijven, kan je extra eisen stellen boven de andere standaard eisen, waaronder meerwaarde.

Vraag: Als de inschrijvingen via tranches in 2024 boven de 25% uitkomt, worden ze dan per definitie afgewezen?

Roel: Als er echt goede initiatieven in zitten die boven de tranche uitkomen van 66 hectare dan hebben we een buffer.

Reactie: Als er meer initiatieven zijn dan kan via de verdeling die eerder werd aangegeven, worden ze dan afgewezen, los van de kwaliteit van de initiatieven?

Roel: Als er kwalitatief hoge initiatieven bijzitten moeten we terug naar de raad die er dan over moet beslissen.

Vraag: Ik ben huiverig over het verschil tussen het indienen van een initiatief binnen de tranche en buiten de tranche. In het ene traject schrijf je in en wacht je af, in de ander draag je een eigen initiatief aan. Gevoelsmatig ligt dit anders.

Roel: De rede dat we de tweede manier van inschrijven hebben aangedragen is omdat er gevallen zijn geweest waarbij lokale initiatieven in werden gediend maar er geen tranche open stond. Zo is het huidige beleid opgesteld. Wij willen juist de extra mogelijkheid buiten de tranche invoeren zodat deze initiatieven serieus overwogen kunnen worden.

Janine: De manier van binnenkomst is inderdaad anders, maar het vervolgtraject is gelijk waardoor ze alsnog gelijkmatig beoordeeld kunnen worden.

Vraag: Binnen het gebied van de gemeente kunnen mensen voorstellen aandragen. Kunnen mensen die buiten het gebied wonen dit ook doen voor binnen het gebied?

Janine: We willen nog niet ingaan op specifieke gebiedsaanwijzing. Dat wordt overwogen in de omgevingsvisie.

Vraag: Ik ben blij dat er in de presentatie staat dat er, na de eerste beoordeling van de gemeente, een brede omgevingsdialoog plaatsvindt onder leiding van de gemeente. Hier wil ik een kleine kanttekening aan toevoegen, die ik trouwens niet negatief bedoel. Ik denk dat deze dialoog geen drie maanden mag duren, maar dat er best wat vaart achter mag.

Janine: Ik ben blij dat je dat aanstipt. Wij hebben uit de omgeving vernomen dat, wanneer een locatie voor een zonnepark vastligt, en er niks meer aan kan worden gedaan, dit als negatief wordt ervaren door de omgeving. We moeten de mogelijkheden dus open houden en zo mogelijk aanpassen op de wensen van omwonenden.

Janine: Er zijn ook een aantal dilemma's binnengekomen. De juridische borging van deze dilemma's moet nog onderzocht worden, maar we wilden deze vraagstukken alvast aan jullie voorleggen om een beeld te krijgen van jullie blik hierop.

Vraag: Stel ik wil stoppen met mijn eigen bedrijf; hoeveel is mijn grond nog waard als er zonnepanelen voor liggen?

Roel: Deze discussie moeten we nog hebben, maar in de kern is deze vraag niet anders dan wanneer er andere dingen voor je huis worden gebouwd. Het komt neer op dat er een schaarste is aan ruimte binnen de gemeente, en zulke vraagstukken moeten altijd voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Dit speelt absoluut, en moet ook benoemd worden in het beleidsstuk, maar voor de discussie die we hier nu willen voeren willen we kijken naar vraagstukken die specifiek zijn voor zonneparken.

Vraag: Als het zo doorgaat hebben we straks een beleid wat zegt dat we zonnepanelen gaan plaatsen, maar we hebben het helemaal niet gehad over wie de verantwoordelijkheid draagt in het geval van milieuschade bij een brand. Wanner zonneparken vlam vatten vliegen schadelijke deeltjes tot zes kilometer de omgeving in. Dit is schadelijk voor de grond. We

- er een groter programma in de gemeente bedoeld om mensen te helpen zuiniger om te gaan met energie. Al deze dingen helpen met het halen van de huidige doelen.
- Tot slot ben ik trots op de hoeveelheid zonnepanelen die er nu al liggen in de gemeente. Dit is mede te danken aan de stimulerende werking van het rijk en de gemeente, maar ook aan initiatieven van bewoners. Dank voor het kritische meedenken van jullie.

Eric: Tot ziens, hopelijk op 28 maart wanneer onze laatste bijeenkomst is.

Roel: Jullie denken misschien: waarom op 28 maart? Daarvoor hebben we een beeldvormende avond met de gemeenteraad. De reactie die we uit de raad krijgen willen we op de 28e graag aan jullie voorleggen en horen wat jullie ervan vinden.

moeten ons niet doodstaren op de doelstelling van 2050 en daarmee dit soort problemen onder de bank schuiven.

Janine: Zonneparken zijn verzekerd, dit is een wettelijke eis.

Reactie: Maar hierin is de gevolgschade voor de omgeving in het geval van een brand niet meegenomen. Het gaat enkel om de schade van de zonnepanelen zelf.

Roel: Terechte punten, maar hier zijn ook landelijke wetgevingen over. Heb je zelf een beeld van wat wij als gemeente hierin kunnen betekenen?

Reactie: Ik denk dat het zeker goed is om verzekeraars te betrekken in het gesprek. Er zijn nu een of twee specifieke milieuverzekeraars in Nederland. Die willen dit wel in hun dekking opnemen. Als men een normale brandverzekering heeft, maar geen milieuschadedekking, is hij niet voldoende gedekt. Men moet dus voorgelicht worden over de dekking die ze wel, en in het bijzonder niet, hebben.

Roel: Dit nemen we mee.

Roel: Een vraag die ik in de pauze kreeg en nog even ter verduidelijking plenair wilde beantwoorden is deze: gaan afspraken in het beleidskader straks bestaande wetgeving overrulen? Het antwoord hierop is nee. Keuzes die door de gemeenteraad zijn gemaakt zijn bindend en blijven gewoon staan. Wat wij hier bespreken, en hoe het beleidskader verder vorm krijgt, gaat over extra kaders en voorwaarden die we naast de bestaande wetgeving willen gebruiken.

Vraag: Wanneer gaat de opzet met tranches opstarten?

Roel: Wanneer het door de raad is. We verwachten dat de tranche uiterlijk in 2024 kan starten.

Vraag: Is het overleg over het eventueel kunnen afwijken van de initiële locatie niet een eindeloos gesprek?

Janine: Het is het idee om bij gesprekken over initiatieven niet volledig af te wijken van het originele plan door, bijvoorbeeld, het initiatief in een volledig ander dorp uit te voeren. De kaders zijn smaller, waar wij eerder denken aan het openhouden van de mogelijkheid om een aantal honderd meter af te wijken van het originele initiatief. Wij denken dat deze kaders een goede basis voor gesprekken kan zijn.

Eric: De tijd is om. Dank voor het aandragen van discussiepunten waar de gemeente kritisch naar moet kijken. Door dit te doen kan de gemeente de plannen aanscherpen en beter maken. De gemeente staat hier ook open voor. Herkennen jullie dat de gemeente zich zo open opstelt? Ik kan namelijk uit ervaring zeggen dat dit niet altijd het geval is.

Afsluiting – Menno Roozendaal

- Bedankt voor de betrokkenheid met de plannen allemaal. Fijn dat jullie allen zo vroeg in het proces betrokken willen zijn. Uiteindelijk praten we hier over richtlijnen waar wij (ambtenaren en ik) over nadenken en over discussiëren. Geen van deze plannen is door het college geweest, wat ook aangeeft hoe vroeg het in het proces is.
- Ik ben ook actief in de RES-regio om te kijken en horen hoe andere gemeenten het doen. Hierover willen we transparant zijn, en aan jullie terugkoppelen wat de tussenstand is bij andere gemeenten. Hierover hebben we de afgelopen periode stevig gediscussieerd. Een van de punten die van belang was is dat we niet achter kunnen gaan lopen op de huidige doelen. Wanneer dat gebeurt kan de provincie, het rijk of zelfs Europa ingrijpen, en raken we een hoop regie over het proces kwijt. Daarom is het extra belangrijk om de doelen in ieder geval te halen, en in mei ons plan voor te leggen aan de gemeenteraad.

Aan de ene kant gaat het hier over verduurzamen van de energiebronnen, en aan de andere kant om zuiniger omgaan met energie. Voor het tweede maken we ook al goede stappen, waar ik blij mee ben. We hebben mensen in wijken rondlopen die mensen helpen om energie te besparen. Daarnaast komt

Vraag: Als de meerwaarde niet aantoonbaar is dan is zon op land ten dode opgeschreven. Onder de dichte panelen groeit niks van waarde, enkel onkruid.

Vraag: Als er niemand is die hier bezwaar tegen heeft, kan dit dan uitgevoerd worden?

Roel: Nee. Een voorstel wat platgeslagen alleen zonnepanelen en een kabel ernaartoe is zal nooit uitgevoerd worden. Zulke simpele voorstellen komen niet door de selectie heen met deze voorwaarden.

Vraag: Aan de ene kant vinden jullie het belangrijk dat er meerwaarde gecreëerd wordt, aan de andere kant willen jullie zonneparken van tussen de 10 en 20 hectaren. Hoe doe je beide? Zorgboerderijen zijn geen 15 hectaren – parkeerplaatsen ook niet.

Roel: Meerwaarde in combinatie met energieopslag wordt waarschijnlijk pas interessant vanaf 12 hectaren zonneweide. En de huidige situatie, netcongestie meegenomen, is dat er de komende zes tot acht jaar geen zonneparken kunnen worden aangesloten mits het in combinatie met energieopslag aangelegd wordt.

Pauze

Locatieselectie en meerwaarde – Janine van Abeelen

- De rol van de gemeente in het proces is al een aantal keer ter sprake gekomen. Wij onderscheiden op het moment vijf rollen voor de gemeente; een toetsende, faciliterende, stimulerende, samenwerkings- en eigenaarsrol. Over de laatste drie wil ik het nu vooral hebben. Jullie gaven aan dat jullie vonden dat de gemeente meer regie in het proces kan nemen. Hier willen we, en moeten we echt stappen in zetten. Wij werken nu ook aan manieren waarop wij een regierol kunnen innemen in de volledige procesparticipatie, waaronder ook het financiële model waar we het in de vorige bijeenkomst over hebben gehad.

Vraag: Valt communicatie onder een van die vijf rollen?

Eric: Communicatie is geen rol, maar een middel waarmee je invulling geeft aan alle rollen. Het is dus een onderdeel van elke rol.

Janine: We willen de mogelijkheid open houden om initiatieven in te dienen via tranches aan de ene kant, en op basis van open inschrijving aan de andere kant. Daarnaast willen we in 2024 een tranche open stellen waar we willen sturen op ontlasting van het netwerk, bijvoorbeeld door middel van batterijopslag of directe aansluiting met een industrieterrein. We willen 50% van de opgaaf via de tranches binnenhalen (25% in 2024 en 25% in 2025), en 50% via regie vanuit de gemeente. In 2025 is er een tussentijdse evaluatie over de procesparticipatie. In 2026 gaan we na evaluatie kijken of we de RES-stroken meer moeten inzetten, eventueel in combinatie met zon.

We hebben het proces wat aangescherpt. Waar de verhouding eerder was dat initiatieven bij ons ingeleverd worden waarna wij ze konden beoordelen, willen we nu meer een activerende rol innemen en uitnodigen om samen in dialoog naar initiatieven te kijken en ze aan te scherpen.

Vraag: Daar ben ik blij mee. Ik heb wel een vraag over het collegebesluit. Wanneer initiatieven boven de vijf hectaren uitkomen moeten ze door de raad goedgekeurd worden. Klopt dit?

Janine: Wanneer het college een positief advies geeft moet de raad het inderdaad nog goedkeuren.

Roel: Het belangrijkste van het collegebesluit is dat het voor het omgevingstraject wordt gegeven. Dan volgt ook nog een juridisch traject. Wat we hier bespreken zijn de extra eisen die bovenop een standaard vergunningsverzoek plaatsvinden. In de constructie die wij aanbevelen, waar we een bepaalde hoeveelheid grond open stellen en waar mensen op

AWARENESS

Bijlage 7

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Digitale informatie avond – 28 februari 2023

- **Presentatie**
- **Vragen**

April 2023

MEIERIJSTAD

DIGITALE INFORMATIEAVOND

Opwekken van duurzame energie in Meierijstad

28 februari 2023

EVEN VOORSTELLEN

MEIERIJSTAD

Menno Roozendaal
Wethouder duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Janine van Abeelen
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Roel Wouters
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Eric Vink
Senioradviseur participatie
Awareness

Dia 2

PROGRAMMA

MEIERIJSTAD

19:30u	Opening door de wethouder
	Energieopgave van Meierijstad
	Mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie
	Hoe komen we tot beleid voor het opwekken van duurzame energie
	Belangrijkste onderdelen uit het beleid
	Besluitvorming
21:00u	Afsluiting

Dia 3

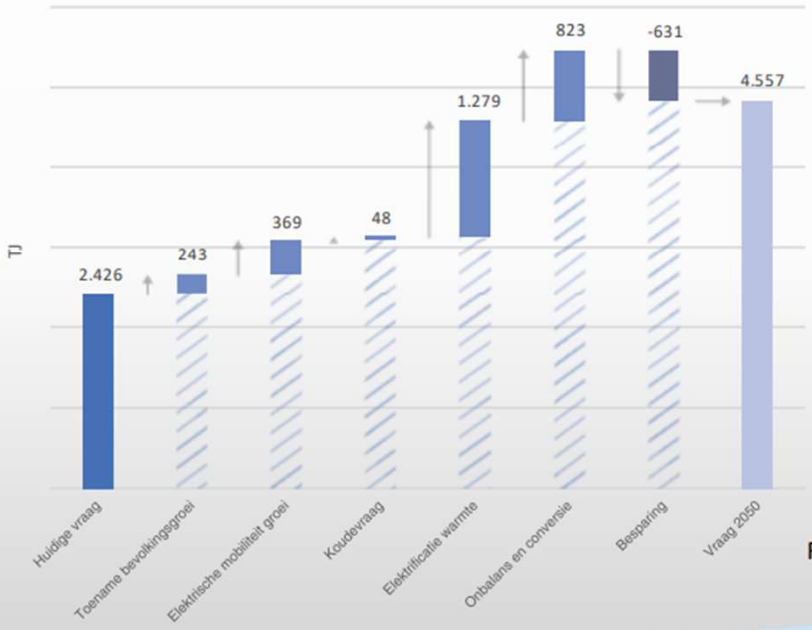
MEIERIJSTAD

ENERGIEOPGAVE MEIERIJSTAD

Waar staan we nu?

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

MEIERIJSTAD

Rekening gehouden met restvraag zie volgende slide!

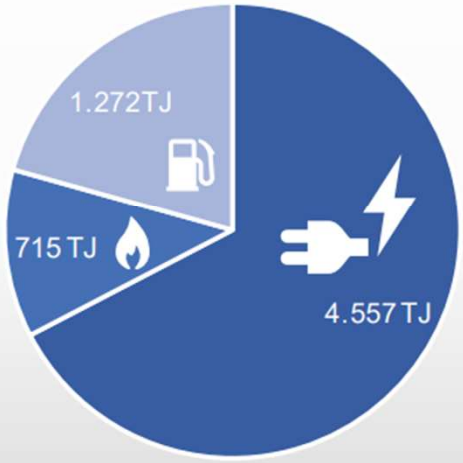
Dia 5

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

MEIERIJSTAD

Elektriciteitsvraag in 2050 is **4.557 TJ**

Bijv. groen gas

Elektriciteit Warmte (restvraag) Brandstof verkeer

Dia 6

MEIERIJSTAD

DOELEN ENERGIEOPGAVE

Waar komt de energieopgave vandaan?

WAAR KOMT DE ENERGIEOPGAVE VANDAAN?

MEIERIJSTAD

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk
  - Landelijke opgave opwek op land 35 TWh 2030
  - Landelijke opgave opwek op zee 49 TWh
- Lokaal beleid
  - Gemeenteraad: CO2 neutraal 2050 op eigen grondgebied
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
  - +/- 15 – 20% van totaal opgave 2050 in 1/3e v.d. tijd

Nieuw beleid kan altijd vanuit Europa of hogere overheden opgelegd worden.

Dia 8

C02 NEUTRAAL OP EIGEN GRONDGEBIED

MEIERIJSTAD

- Aan welke knoppen kun je hiervoor draaien?
  - Besparingsopgave & Energiemix
    - Zon op dak max. 30 – 35% van de totale opgave 2050.
- Voor opwek is beleid nodig, ook als het (nog) niet uitgevoerd gaat worden
  - Keuzes om 2050 te halen
  - Zonneparkenbeleid herijking (vastgesteld 2020)
  - Zon op dak extra stimuleren, op welke manier?
  - Windmolenbeleid (op pauze)
  - Monovergisting
  - Mogelijke andere opwekvormen?

Dia 9

WAAROM AL AAN DE SLAG MET ZON OP LAND

MEIERIJSTAD

- Zonneladder:
  - Zonnepanelen op daken/gevels van gebouwen
  - Zonnepanelen op onbenutte terreinen in bebouwd gebied
  - Zonnepanelen in landelijk gebied
    - Met de voorkeur voor functiecombinaties
- Provinciale verordening: “De zonneladder geeft geen sturing aan de volgtijdelijkheid van de realisatie zonprojecten. Zo betekent het niet dat eerst alle voor zonnepanelen geschikte daken vol moeten liggen, voordat er zonneparken gerealiseerd mogen worden.”
- Als gemeente moet je aantonen dat je het niet gaat redden met de eerste voorkeuren. Als dat niet lukt dan kun je al starten met zon in landelijk gebied

Dia 10

(ON)MOGELIJKHEDEN OPWEK DUURZAME ENERGIE

MEIERIJSTAD

- Waterstof
- Biogas
- Windmolens
- Zonnepanelen op daken
- Zonneparken op land

Dia 11

STELLING

MEIERIJSTAD

- In hoeverre ben je het eens? Maak zo snel mogelijk een start met het aanleggen van zonneparken zodat we het doel van 2050 waarschijnlijk halen. Wacht dus niet tot alle daken vol liggen.

Dia 12

MEIERIJSTAD

HOE KOMEN WE TOT BELEID?

Het proces tot nu toe

MEEDENKEN OVER HET BELEID

MEIERIJSTAD

- Thematafels
  - Meedenkgroep waarvoor iedereen die wilde zich kon aanmelden
- (Digitale) bijeenkomsten
- Weekmarkten
- Online vragenlijst
- Design challenge
- Inwonerspanel

Dia 14

WAT NEMEN WE MEE?

MEIERIJSTAD

- Meer regie op ontwikkelingen
- Lokaal moet niet alleen de lasten dragen, maar ook zoveel mogelijk de lusten krijgen
- Gemeente mag ook financieel risico lopen

Dia 15

MEIERIJSTAD

BELEID DUURZAME ENERGIE OPWEK

De belangrijkste onderdelen

HOE (SNEL) WILLEN WE DIT AANPAKKEN?

AANPAK T/M 2030

MEIERIJSTAD

Zon op dak (groot)
Tussen de **50** en **70 ha**

Zon grondgebonden
Tussen de **60** en **140 ha**

Wind Veghel
4 windturbines

Totaal

Met dit scenario sta je in 2030 maximaal op 29% van de totale behoefte voor 2050 voor elektriciteit.

In dit tempo zijn we tot en met 2050 bezig om aan onze eigen elektriciteitsbehoefte te werken

Dia 17

STELLING

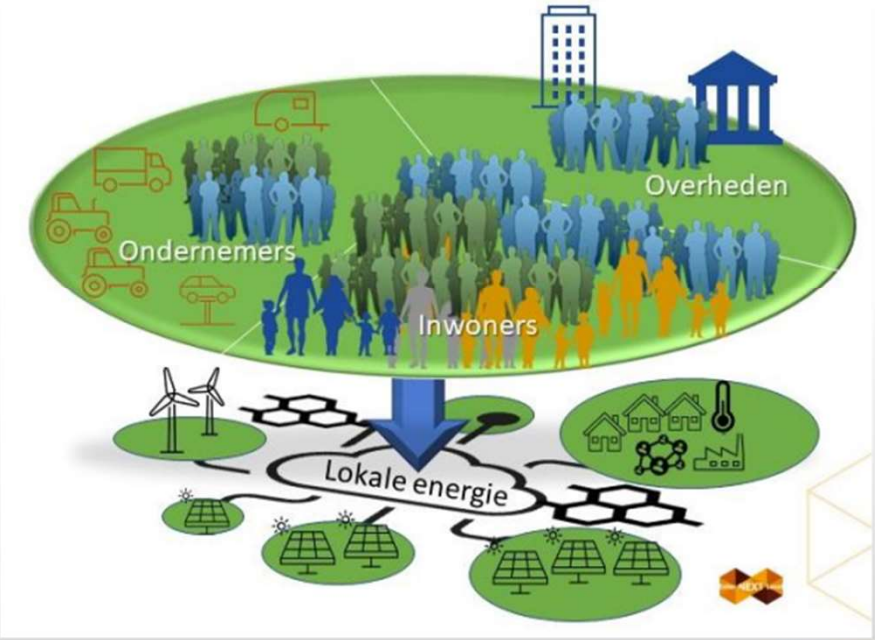
MEIERIJSTAD

- Mijn voorkeursscenario voor duurzame opwek is
  - A. Langzamer dan nu wordt voorgesteld
  - B. Het voorgestelde tempo lijkt me goed, niet te snel en niet te langzaam
  - C. Hoe eerder we klaar zijn, hoe beter
  - D. Anders, namelijk…

Dia 18

NIEUW MODEL VAN INVESTERINGEN

MEIERIJSTAD

19

STELLING

MEIERIJSTAD

- In hoeverre ben je het eens: Investeringen én de opbrengst van zonneparken mogen bij een persoon/bedrijf/investeerder liggen, óók als dit betekent dat ze niet bij Meierijstad terechtkomen, die ze bijvoorbeeld kan inzetten voor brede maatschappelijke doelen (bv. hulp bij het isoleren van woningen of andere voorzieningen).

Dia 20

UITVRAGEN VOOR ZONNEPARKEN

MEIERIJSTAD

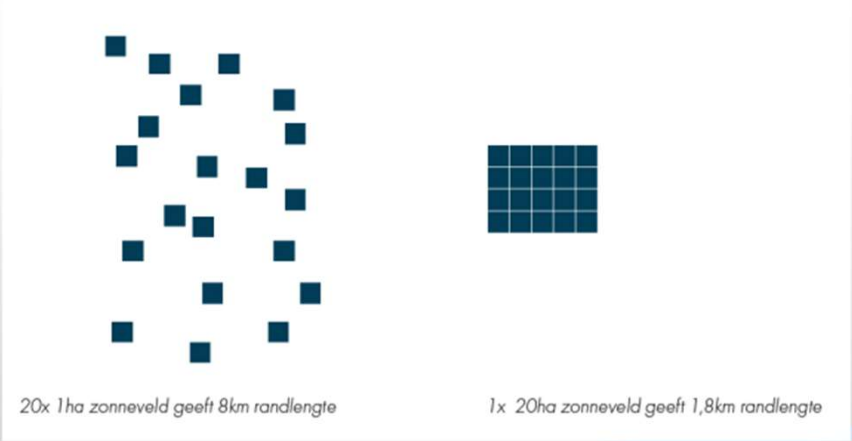
- 50% via een uitvraag aan ontwikkelaars (25% 2024 en 25% 2026)
  - 2024 wordt voorgesteld met nadruk op ontlasting van netwerk
- 50% regie vanuit de gemeente
  - Apart innovatiespoor waarbij zon ondersteunend is
- In 2025 tussentijdse evaluatie

Dia 21

WAAR EN HOE?

MEIERIJSTAD

- We wijzen geen gebieden aan in dit beleid
  - Ruimtelijke puzzel wordt gemaakt in de omgevingsvisie
- Concentratie of spreiden?

Dia 22

OMVANG VAN ZONNEPARKEN

MEIERIJSTAD

Voorkeur voor parken > 10 ha

1,5 x 85 ha

9 x 15 ha

53x 2,5 ha

23

DUBBEL RUIMTEGEBRUIK EN MEERWAARDE

MEIERIJSTAD

- Meerwaarde is ~~gewenst~~ → meerwaarde is vereist
- Kwaliteit staat voorop
- Maatwerk per locatie
- X-factor: initiatiefnemers uitdagen

24

Bron: Solarfields

STELLING

MEIERIJSTAD

- Zonneparken moeten

A. Altijd gecombineerd worden met ander gebruik, bijvoorbeeld panelen boven teelt gewas zoals groente en fruit , met batterijopslag of waterstofproductie, boven parkeerplaatsen of waterberging. Oók als dat betekent dat je ertegenaan kijkt

B. Niet in het zicht liggen, óók als dat betekent dat de grond dan alléén voor zonneparken gebruikt kan worden

AANVULLENDE VOORWAARDEN

MEIERIJSTAD

- Ontlasting van het net
- Duurzaam materiaal gebruik → circulariteit
- Rekening houden met andere toekomstige ontwikkelingen

27

BETREKKEN VAN INWONERS

MEIERIJSTAD

- Terugkoppeling: meer betrokkenheid van inwoners
- Nieuwe beleid gaat er voor zorgen dat dit gaat gebeuren
  - Let op: Uiteindelijk is de gemeenteraad degene die bepaald wat er wel/niet gaat gebeuren.

Dia 28

MEIERIJSTAD

WANNEER BESLUIT DE GEMEENTERAAD

Over het beleid Duurzame Energie Opwekking in Meierijstad

PLANNING

MEIERIJSTAD

- Nog tot april meepraten over het beleid
  - Reflectiegroep (28 maart)
  - Design Challenge (27 februari t/m 15 maart)
  - Inwonerspanel (11 maart)
- Beeldvormende avond gemeenteraad (16 maart)
- Commissievergadering (11 mei)
- Besluitvorming door gemeenteraad (25 mei)

Dia 30

BEDANKT VOOR UW AANDACHT EN INBRENG!

MEIERIJSTAD

Hebt u vragen of wilt u ons iets vertellen?

- Bekijk de website
  - www.meierijstad.nl/duurzaamheid
  - Daar kunt u zich inschrijven voor de nieuwsbrief
- Mail ons
  - duurzaam@meierijstad.nl
- Bel ons klantcontactcentrum
  - Telefoonnummer: 14 0413

Dia 31

MEIERIJSTAD

Vragen tijdens de digitale informatieavond

Tijdens de digitale informatieavond is bij afsluiting van elk presentatieonderdeel een stelling aan de deelnemers voorgelegd. Ook konden deelnemers via de 'Q&A' knop vragen stellen. Vragen die over hetzelfde onderwerp gaan zijn gebundeld en enkele vragen zijn plenair beantwoord. Het volgend overzicht bevat alle stellingen en gestelde vragen, voorzien van een antwoord.

1. Energieopgave Meierijstad

Stelling:

Vraag: Waarom is er bij een van de initiatieven redelijk streng door de gemeente omgegaan met het vasthouden van de huidige locatie?

Antwoord: Het huidige beleidskader is op bepaalde onderdelen, waaronder gebiedskeuze, heel strikt. Dat is ook een van de redenen dat we af willen van het huidige beleidskader. Dit is een van de dingen die we in het nieuwe beleidskader gaan aanpassen.

Vragenbundel: Ik vind, net als vele dat het een vervuiling van de gemeente is en vrij nutteloos als je kijkt naar het aantal lege daken. Wat is jullie mening hierover?

Zijn er (subsidie)mogelijkheden om (bedrijfs)daken die nu technisch nog niet geschikt zijn alsnog geschikt te maken?

Dus alle daken vol zonnepanelen dan zijn dus alle kantoor of bedrijfspanden meegenomen in de berekening?

heb als Varkenshouder op mijn daken 1600 zonnepanelen liggen ik heb alle daken vol liggen Ik kan ook in toekomst groen gas produceren uit mest Waarom Komt er geen eis dat elke industriegebouw verplicht zonnepanelen gaat leggen Als deze vol liggen Begin dan is met zonnepanelen langs de stukken land tussen knooppunten op snelwegen.

Antwoord: De cijfers van zonnepanelen die nu in de gemeente op daken liggen, op bedrijven en particulieren, geven aan dat de helft van wat wij hebben berekend als beschikbaar dakoppervlak nu al wordt gebruikt. Ter vergelijking, voor Noord-Brabant ligt er alleen in de gemeente Tilburg meer. Daarnaast is er het probleem van netcongestie. Hierdoor kunnen grote bedrijven nu geen aansluiting krijgen als ze terug willen leveren

over het net. Ook zijn veel bedrijven in Meierijstad al goedgekeurd voor een SDE subsidie, maar moeten nu wachten op de netbeheerder om aansluiting te krijgen. De gemeente kan niet wachten op deze problemen rondom netcongestie (aangezien de verwachting is dat het pas richting 2027 opgelost kan worden), en is een project gestart met de bedrijven op het bedrijventerrein om een gezamenlijk energienet te ontwikkelen om energie uit te wisselen. Op deze manier kan het probleem van netcongestie ontweken en deels opgelost worden.

Vraag: De Onbalans en conversie plus Elektrificatie warmte geven 2000 TJ aan extra vraag en zijn daarmee verantwoordelijk voor bijna de hele stijging. Wordt hier ook nagedacht over het opslaan van overproductie zonnepanelen dmv warmtenetten en warmte opslag in de wijken om deze extra vraag te beperken? Zit dit in de cijfers verwerkt en zo niet waarom niet?

Antwoord: We kijken bij opslag naar korte termijn en lange termijn opslag. Batterijen kunnen vol raken. Ook zijn we aan actief het kijken naar nieuwe technieken om energie langer op te slaan.

Vraag: De vraag of er berekend is wat er minder aan energie gebruik kan worden door maximaal oudere panden en huizen te na isoleren.

Antwoord: Ja dit is meegenomen. Hier komt ook mede de grote besparingsvoorspelling vandaan.

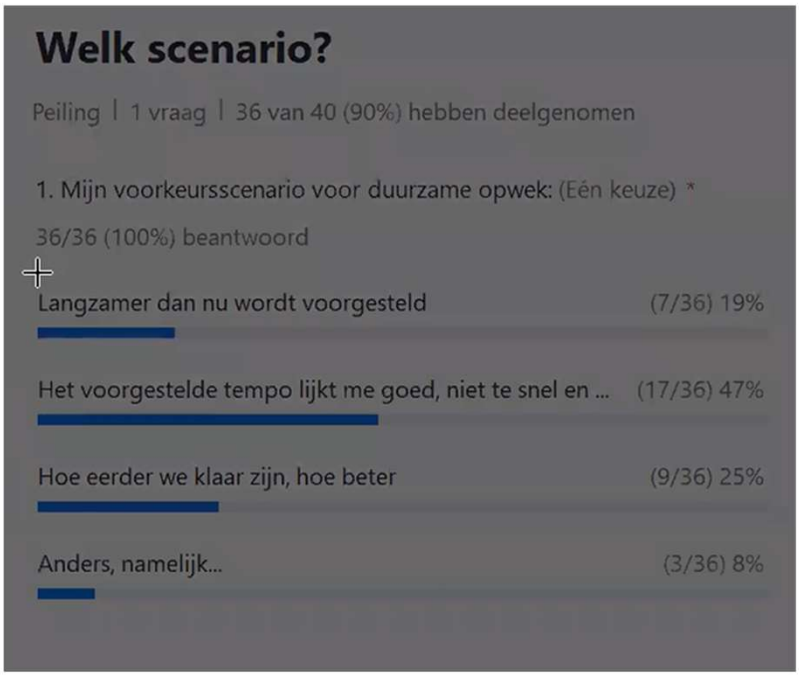
Vraag: Waarom word er op vruchtbare landbouwgrond zonne-en windenergieparken gebouwd terwijl gemeente Meierijstad al zo vol staat?

Antwoord: Als gemeente houden we vast dat we deze opgave willen realiseren met zo min mogelijk gebruik van grond. Met de kennis die we nu hebben is de manier waarop we er nu mee omgaan het meest efficiënte gebruik van grond

2. Hoe komen we tot beleid?

Stelling:

- Mijn voorkeursscenario voor duurzame opwek is
  - A. Langzamer dan nu wordt voorgesteld
  - B. Het voorgestelde tempo lijkt me goed, niet te snel en niet te langzaam
  - C. Hoe eerder we klaar zijn, hoe beter
  - D. Anders, namelijk…

Vragen: Als zonnepanelen op grote daken op dit moment niet aangesloten kunnen worden vanwege de netcongestie, dan geldt dit toch ook voor zonneparken?
Kan geothermische energie, aardwarmte van grotere diepte een mogelijke bron zijn. Met name voor grote woonwijken en warmte intensieve industrie (DMV en Mars)?

Antwoord: We moeten inderdaad allemaal ook gebruik gaan maken van deze alternatieve bronnen van energie. We kiezen nu ook voor het werken aan zonneparken omdat we zien dat de vergunningaanvraag jaren kan duren. Als je dit aan kan geven aan netbeheer kan de uitbreiding van het net ook sneller gaan.
Aardwarmte kijken we ook serieus naar. Er loopt een onderzoek vanuit de gemeente om te bekijken welke bronnen er zijn en hoe die gebruikt kunnen worden. Op dit moment is het grootste knelpunt dat er een fors aantal huishoudens (1000-2000 woningen) die daaraan mee kunnen doen. Dat is dus geen oplossing voor de gehele gemeente. Een van de vragen die we hebben is: welke aardlagen hebben we het hier over, welke zitten in de omgeving en wat is de opbrengst hiervan? Dit bepaalt namelijk hoe we echt voorspellingen kunnen doen. We verwachten dat we hierover in de komende 4-5 jaar heel veel nieuwe inzichten over gaan krijgen.

Vraag: Denkend aan leveringszekerheid, moet de mogelijkheid van kernenergie zeker meegenomen worden.

Antwoord: Wij focussen ons nu als gemeente op de opgave die ons nu gesteld is. Voor kernenergie zijn 2 of 3 locaties in Nederland geschikt, en die zullen altijd in een mix gebruikt moeten worden om de doelstellingen te halen. Dit is op het moment een papieren werkelijkheid. Wanneer het concreter wordt zullen we dat ook meenemen.

Vraag: Kan gemeente zelf niet meer doen, bv overdekken snelfietsroute met zonnepanelen?

Antwoord: We houden opties voor dubbel gebruik zeker open, maar over dit specifieke voorbeeld kan ik nu geen toezeggingen doen.

Vraag: We zijn inmiddels 3 jaar verder sinds het beleidstuk Zon en Wind. Jullie houden alles in de gaten geven jullie aan. Wordt het niet eens tijd dat de gemeente ook pilots stimuleert door ook met pilots te beginnen? energiehubs op industrieterreinen, ondernemers verleiden tot bouwen met zonnepaneelgevels etc

Antwoord: Dit wordt precies behandeld in de volgende sheets van de presentatie.

3. Nieuw model van investeringen

Stelling:

- In hoeverre ben je het eens: Investeringen én de opbrengst van zonneparken mogen bij een persoon/bedrijf/investeerder liggen, óók als dit betekent dat ze niet bij Meierijstad terechtkomen, die ze bijvoorbeeld kan inzetten voor brede maatschappelijke doelen (bv. hulp bij het isoleren van woningen of andere voorzieningen).

Geen vragen binnengekomen

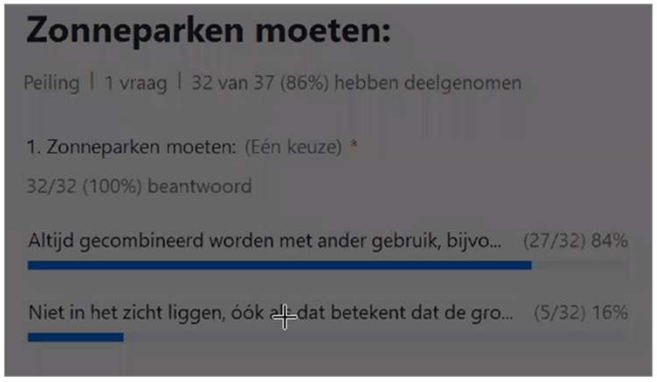
4. Uitvragen voor zonneparken

Stelling:

- Zonneparken moeten

A. Altijd gecombineerd worden met ander gebruik, bijvoorbeeld panelen boven teelt gewas zoals groente en fruit , met batterijopslag of waterstofproductie, boven parkeerplaatsen of waterberging. Oók als dat betekent dat je ertegenaan kijkt

B. Niet in het zicht liggen, óók als dat betekent dat de grond dan alléén voor zonneparken gebruikt kan worden

Geen vragen binnengekomen

5. Aanvullende voorwaarden

Vraag: Hoe gaat de gemeente om met de afname van landbouwgrond ten koste van zonneparken?

Antwoord: Aan de ene kant willen we sturen op grotere zonneparken zodat we sneller op de doelstelling zijn en dat het rendabeler is. Dit zou dan sneller ten koste gaan van landbouwgrond. Maar, we zien de waarde die landbouwgrond heeft, en willen dus ook zo veel mogelijk kijken naar reststroken als locatie en naar innovatieve manieren om grond zo efficiënt mogelijk te gebruiken.
Er is ook toetsing van initiatieven door middel van een commissie omgevingskwaliteit. Hierin wordt heel scherp gekeken naar wat de agrarische waarde is van gronden waar initiatieven worden aangedragen. Als zo'n gebied door mag gaan met het initiatief moet er een heel goed onderbouwd verhaal onder liggen.

AWARENESS

Bijlage 8

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Inwonerspanel 11 maart 2023

- **Presentatie plenair**
- **Posters techniek en tempo**
- **Posters landschappelijke inpassing en meerwaarde**
- **Invulposters deliberatieronde**
- **Post-its**
- **Verslag**

April 2023

MEIERIJSTAD

WELKOM!

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

11 maart 2023

MEIERIJSTAD

UW DAGVOORZITTER ERIC VINK

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

WELKOMSTWOORD WETHOUDER MENNO ROOZENDAAL

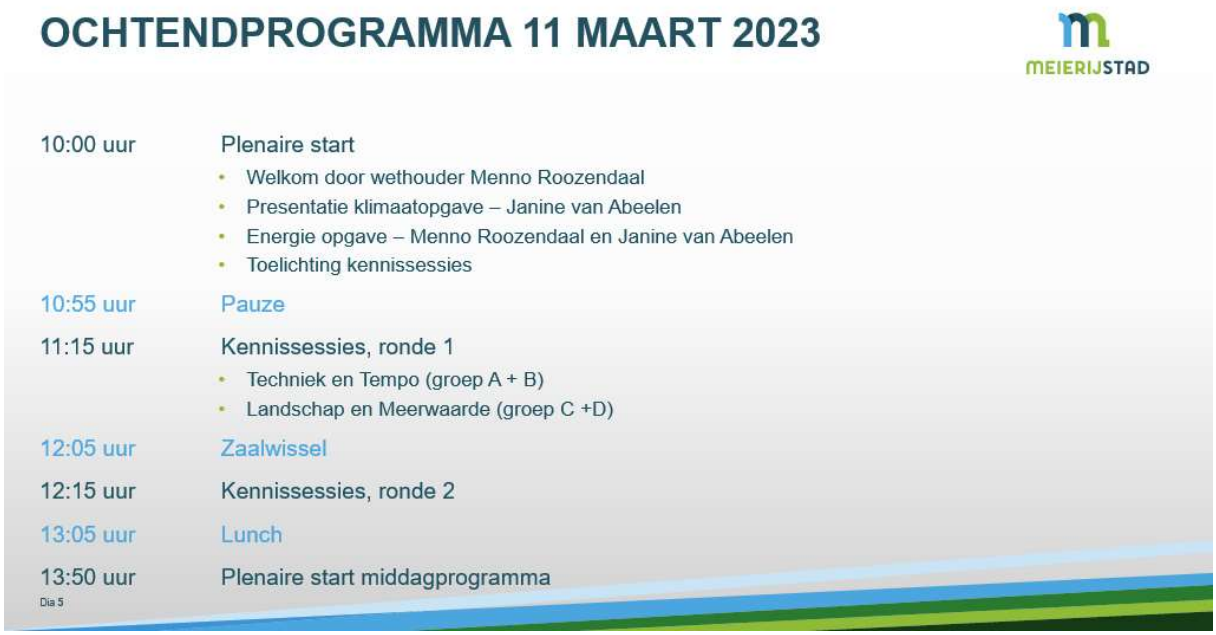
Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

OPBOUW VAN DE DAG

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

Ochtend	Sessies over kennis
Middag	Groepsgesprekken - meningen uitwisselen - samen conclusies trekken
	Terugkoppelingen - aan elkaar - aan politici

OCHTENDPROGRAMMA 11 MAART 2023
MEIERIJSTAD
10:00 uur
Plenaire start
Welkom door wethouder Menno Roozendaal
Presentatie klimaatopgave – Janine van Abeelen
Energie opgave – Menno Roozendaal en Janine van Abeelen
Toelichting kennissessies
10:55 uur
Pauze
11:15 uur
Kennissessies, ronde 1
Techniek en Tempo (groep A + B)
Landschap en Meerwaarde (groep C +D)
12:05 uur
Zaalwissel
12:15 uur
Kennissessies, ronde 2
13:05 uur
Lunch
13:50 uur
Plenaire start middagprogramma
Dia 5

MEIERIJSTAD
PRESENTATIE JANINE VAN ABEELEN
Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

KLIMAATOPGAVE

Waar komt de energieopgave vandaan?

WAAR KOMT DE ENERGIEOPGAVE VANDAAN?

MEIERIJSTAD

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk
  - Landelijke opgave opwek op land 35 TWh 2030
  - Landelijke opgave opwek op zee 49 TWh
- Lokaal beleid
  - Gemeenteraad: CO2 neutraal 2050 op eigen grondgebied
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
  - +/- 15 – 20% van totaal opgave 2050 in 1/3e v.d. tijd

Nieuw beleid kan altijd vanuit Europa of hogere overheden opgelegd worden.

Dia 8

C02 NEUTRAAL OP EIGEN GRONDGEBIED

MEIERIJSTAD

Aan welke knoppen kun je draaien?

- Besparen
- Duurzame energie opwekken
  - Zonne-energie
    - Zon op dak max. 30 – 35% van de totale opgave 2050
  - Windenergie
  - Biogas
  - Waterstof
    - Is een energiedrager
    - Voornamelijk geschikt voor grootschalige industrie

Dia 9

WAAROM AL AAN DE SLAG MET ZON OP LAND

MEIERIJSTAD

Zonneladder

- Daken en gevels van gebouwen
- Op onbenutte terreinen in bebouwd gebied
- Zonnepanelen in landelijk gebied
  - Met de voorkeur voor functiecombinaties

Provinciale verordening

De zonneladder geeft geen sturing aan de volgtijdelijkheid van de realisatie zonprojecten.

Als gemeente moet je aantonen dat je het niet gaat redden met de eerste voorkeuren. Als dat niet lukt dan kun je al starten met zon in landelijk gebied

Dia 10

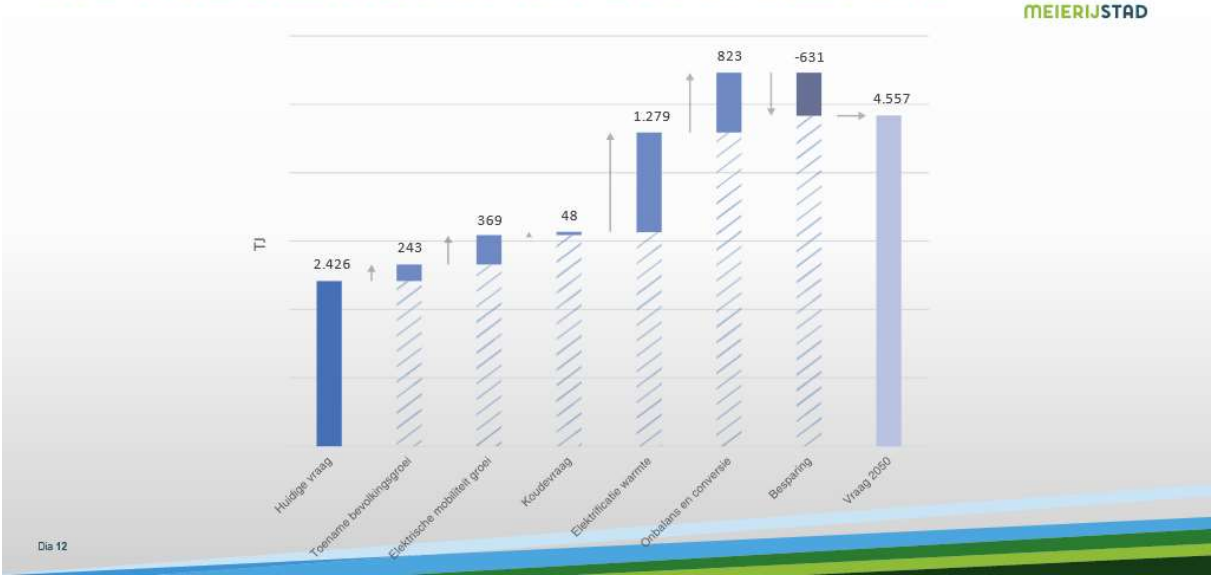
MEIERIJSTAD

ENERGIEOPGAVE MEIERIJSTAD

Waar staan we nu?

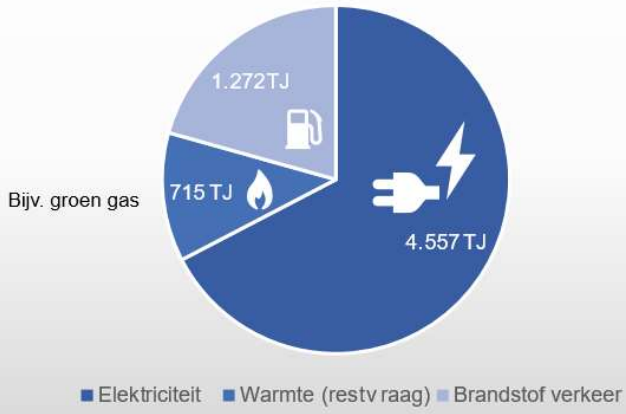
HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

MEIERIJSTAD

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

MEIERIJSTAD

Elektriciteitsvraag in 2050 is **4.557 TJ**

Dia 13

BELEID DUURZAME ENERGIE OPWEK

MEIERIJSTAD

- Keuzes om doelstelling 2050 te halen
- Randvoorwaarden voor nieuwe ontwikkelingen
- Actualisatie zonneparken beleid
- Verdere uitwerking windenergie (op pauze)
- Monovergisting en andere opwekvormen

Dia 14

MEIERIJSTAD

GESPREK MENNO ROOZENDAAL EN JANINE VAN ABEELEN

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

TOELICHTING KENNISSESSIES

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

INDELING KENNISSESSIES
MEIERIJSTAD
11:15 uur
Kennissessies, ronde 1:
Kennissessie A: Techniek en Tempo → De Vergaderzaal
Kennissessie B: Techniek en Tempo → Teken- en Schildersatelier 2
Kennissessie C: Landschap en Meerwaarde → De Apotheek
Kennissessie D: Landschap en Meerwaarde → Fashionatelier
12:05 uur
Zaalwissel
12:15 uur
Kennissessies, ronde 2:
Kennissessie A: Techniek en Tempo → De Vergaderzaal
Kennissessie B: Techniek en Tempo → Teken- en Schildersatelier 2
Kennissessie C: Landschap en Meerwaarde → De Apotheek
Kennissessie D: Landschap en Meerwaarde → Fashionatelier
13:05 uur
Lunch
13:50 uur
Start middag programma → De Apotheek
Dia 17

MEIERIJSTAD
PAUZE
DE KENNISSESSIES STARTEN OM 11:15 UUR
NA DE LUNCH OM 13:50 TERUG IN DE APOTHEEK

MEIERIJSTAD

WELKOM TERUG

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

11 maart 2023

MIDDAGPROGRAMMA 11 MAART 2023

MEIERIJSTAD

13:05 uur	Lunch
13:50 uur	Plenaire start middagprogramma
14:00 uur	Zaalwissel
14:10 uur	Start gesprekronde
15:35 uur	Oordeelronde
15:50 uur	Zaalwissel
15:55 uur	Start terugkoppeling
16:25 uur	Reflectie wethouder
16:30 uur	Afronding
16:35 uur	Borrel

Dia 20

MEIERIJSTAD

TOELICHTING GESPREKSRONDE

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

INDELING GESPREKSRONDE

MEIERIJSTAD

14:10 uur Startgroep gespreksronde

- Groep 1 → Teken- en Schildersatelier 1
- Groep 2 → Teken- en Schildersatelier 2
- Groep 3 → Fashionatelier
- Groep 4 → De Vergaderzaal

Tussendoor kunt u koffie en thee pakken

15:55 uur Vervolg plenair programma

De Apotheek

Dia 22

MEIERIJSTAD

TERUGKOPPELING GESPREKSRONDE

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

REFLECTIE WETHOUDER MENNO ROOZENDAAL

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

TERUGKOPPELING GESPREKSRONDE

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

AFSLUITING

Inwonerspanel duurzame energie opwek Meierijstad

MEIERIJSTAD

HARTELIJK DANK VOOR UW DEELNAME!

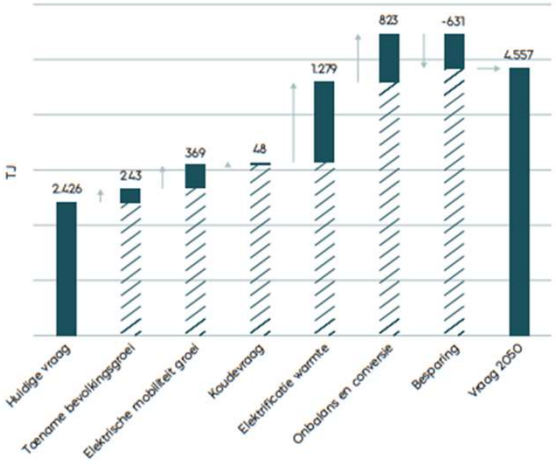
U BENT NOG VAN HARTE WELKOM VOOR EEN HAPJE EN EEN DRANKJE

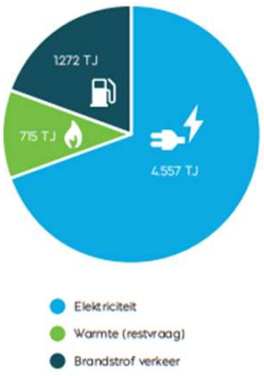
VERGEET NIET UW ADRESGEGEVENS ACHTER TE LATEN

MEIERIJSTAD

TECHNIEK EN TEMPO

HOE VULLEN WE DE ENERGIEVRAAG IN?

VERDELING VAN DE OPGAVE 2030

Zon op dak
Scenario RES: 53 ha/289 TJ
Scenario lineair: 66 ha/365 TJ

Zon grondgebonden
Scenario RES: 62 ha/191 TJ
Scenario lineair: 133 ha/408 TJ

Wind
Scenario RES: 4x/150 TJ
Scenario lineair: 4x/150 TJ

Totaal
Scenario RES: 1.008 TJ (ca. 22% van opgave 2050)
Scenario lineair: 1.302 TJ (ca. 29% van opgave 2050)

MEIERIJSTAD

TECHNIEK EN TEMPO

WAAROM IS ZON OP DAK NIET VOLDOENDE?

Grofweg 30% van alle aansluitingen (bedrijven en woningen) leveren nu al stroom terug

- Levert ongeveer 372 TJ aan hernieuwbare elektriciteit per jaar op.
- Dit is ongeveer 13% van de totale elektriciteitsvraag en ongeveer 8% totale energievraag van Meierijstad.
- Totale potentie daken: circa 2.000 TJ

Nadeel zon:

- Niet beschikbaar in avond- en nachtperiode en veel minder in de winter
- Levert een piekbelasting op het elektriciteitsnet op door vermogenscurve (maximaal vermogen gedurende paar uur per dag (10-14 uur).

NU VIER WINDTURBINES VOORZIEN OP BEDRIJVENTERREIN

Project Veghel Win(d)t

RADARVERSTORING VLIEGBASIS VOLKEL ZORGT VOOR GROTE BEPERKINGEN

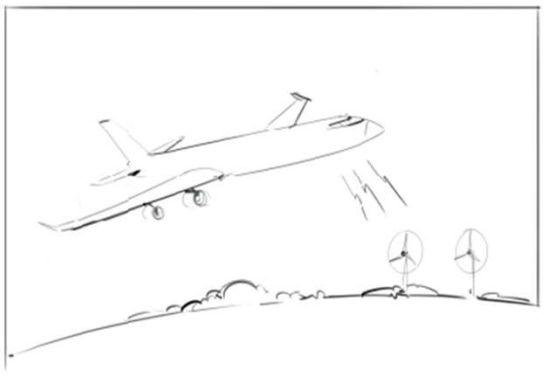
Gevolg: nu geen grote nieuwe windturbines mogelijk

IN DE TOEKOMST WELLICHT WEL WINDTURBINES

Maar daarvoor eerst andere technieken of nieuwe regelgeving nodig

MILIEUEFFECTRAPPORT IS AL WEL GEMAAKT

Vier locaties onderzocht op geschiktheid voor windenergie

MEIERIJSTAD

TECHNIEK EN TEMPO

ANDERE TECHNIEKEN

- Biogas
- Mono-vergisting
- Waterkracht

- Deze technieken zijn wellicht kleinschalig toepasbaar
  - Maar de potentie is beperkt in verhouding tot grootte van de opgave
  - Voor 2030 geen echt haalbare oplossingen in Meierijstad

GROEN GAS IN MEIERIJSTAD

Groenewoud Gas:

- 1 miljoen Nm3 (kuub) groen gas per jaar ≈ 32 TJ
- 40.000 ton rundveemest
- Circa 750 huishoudens
- Helpt mee bij opgave restwarmte

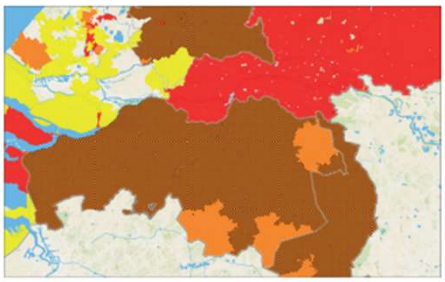
Gemeente Meierijstad:

- Circa 35.000 huishoudens
- 47 mestvergisters nodig om behoefte in te vullen
- Daarvoor is circa 18,6 miljoen ton mest nodig
- Dit is de hoeveelheid mest van circa 72.000 koeien

NETCONGESTIE

- Momenteel geen of beperkt ruimte op het elektriciteitsnet
- Zonne-energie relatief inefficiënt:
  - want de zwaarte van de aansluiting is afgestemd op het maximale vermogen dat overdag wordt geleverd

Betekenis van de kleurcodes

- Transparant: (nog) geen transportschaarste
- Geel: transportschaarste dreigt, er kan een aangepast offerteregime gelden
- Oranje: vooraankondiging structurele congestie bij ACM
- Rood: structureel congestie, congestiemanagement kan niet wordentoegepast, nieuwe aanvragen voor transport worden niet gehonoreerd

Met congestiemanagement:

- Oranje, gearceerd: congestiemanagement wordt toegepast, er is nogbeperkt transportcapaciteit te vergeven
- Rood, gearceerd: congestiemanagement wordt toegepast. De grenzen van congestiemanagement zijn bereikt en nieuwe aanvragen voor transport worden niet gehonoreerd.

MEIERIJSTAD

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

HOE VERDELEN WE DE RUIMTE

Verspreiden of concentreren?

20x 1ha zonneveld geeft 8 km randlengte

1x 20ha zonneveld geeft 1,8 km randlengte

WELKE OMVANG HEEFT DE VOORKEUR?

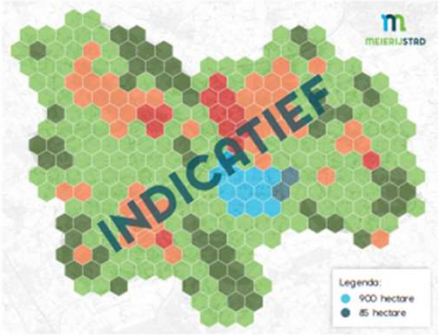
- Hele grote velden
- Middelgrote velden
- Kleine velden op 'restplekken'

1,5 x 85 ha | 9 x 15 ha | 53x 2,5 ha

HOEVEEL RUIMTE HEBBEN ONGEVEER NODIG?

Opgave bedraagt 85 ha. Zonnevelden

HOE WORDT DE GROND NU GEBRUIKT?

	ha	Percentage van totaal
Landbouw	11749	69%
Natuur	1859	11%
Overig (bebouwd etc.)	3458	20%

MEIERIJSTAD

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

HOE ZIET HET ERUIT?

Van bovenaf gezien

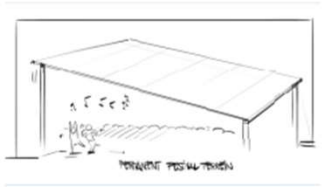

Vanaf de grond gezien

IS HET TE COMBINEREN MET ANDER RUIMTEGEBRUIK?

- Combinatie van functies
- Dubbel ruimtegebruik

MEIERIJSTAD

MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE

WAAR GAAN DE OPBRENGST VAN ZONNEVELDEN HEEN?

- De investeringen in ontwerp, bouw en exploitatie afbetalen
- Redelijke winst voor de ontwikkelaar en exploitant

WAT DOEN WE MET DE MEEROPBRENGST DIE DAARNA OVER BLIJFT?

- Verlagen energierekening omwonenden
- Groene inkleding zonnevelden
- Nieuwe natuur elders in de gemeente
- Behoudt van dorpshuis in een van de woonkernen
- ... Welk idee heeft u?

DORPSHUIS

?

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAAR KAN HET?

Optiek vanuit de gemeente

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WIE MOET ER VAN PROFITEREN?

Optiek vanuit de gemeente

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WELKE RANDVOORWAARDEN MOETEN WE STELLEN?

Optiek vanuit de gemeente

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAT WILT U NOG MEER KWIJT?

Optiek vanuit de gemeente

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAAR KAN HET?

Optiek vanuit de inwoner / recreant

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WIE MOET ER VAN PROFITEREN?

Optiek vanuit de inwoner / recreant

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WELKE RANDVOORWAARDEN MOETEN WE STELLEN?

Optiek vanuit de inwoner / recreant

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAT WILT U NOG MEER KWIJT?

Optiek vanuit de inwoner / recreant

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAAR KAN HET?

Optiek vanuit de agrariër

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WIE MOET ER VAN PROFITEREN?

Optiek vanuit de agrariër

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WELKE RANDVOORWAARDEN MOETEN WE STELLEN?

Optiek vanuit de agrariër

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAT WILT U NOG MEER KWIJT?

Optiek vanuit de agrariër

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAAR KAN HET?

Optiek vanuit de direct omwonende

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WIE MOET ER VAN PROFITEREN?

Optiek vanuit de direct omwonende

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WELKE RANDVOORWAARDEN MOETEN WE STELLEN?

Optiek vanuit de direct omwonende

MEIERIJSTAD

ZON OP LAND MOET: WAT WILT U NOG MEER KWIJT?

Optiek vanuit de direct omwonende

Optiek vanuit de agrariër

Zon op het land moet:

- Waar kan het?
  - Ook op/bij de industrie
  - Combinatie agrarisch gebruik + natuur (méér bomen en struiken, poelen, etc)
  - Als je al die zonnepanelen plaatst kan je op dit moment de stroom toch niet kwijt
  - Wat doen we “uiteindelijk” met de grond onder de panelen? (uitgeput?)
  - Over open stukken grond
  - Grote oppervlaktes waar momenteel monocultuur heerst met minimale biodiversiteit (weinig extra schade aan de natuur)
  - Indien mogelijk: zonnepanelen combineren met dieren + groen en biodiversiteit te vergroten
  - Op alle daken niet op de grond
  - Zonnepanelen op de vuilnisbelt en op zee ipv onze akkers!
- Wie moet er van profiteren?
  - Als eerste de agrariër
  - De agrariër anders komen ze er niet
  - De direct omwonenden
  - Compensatie voor de boer i.v.m. gederfde inkomsten / niet meer kunnen uitoefenen van vertrouwde kerntaak
  - 50%-50%. Van de 50% die terugvloeit naar gemeente staffel: zodat agrariër deel krijgt, omwonenden en rest naar gemeente. Wel oormerken voor algemene inzet.
  - Opbrengst uit faciliteren van energie
  - Eenvoudig gebruik agrarische grond van zonnepanelen (vergunning)
    - De bevolking/publiek én de agrariër zijn grond: de grond v/d agrariër moet toegankelijk zijn voor publiek.
  - Verenigen van agrariërs zodat de oppervlakte voldoende kan zijn om park aan te leggen
  - Niet de omwonenden, want die profiteren nu óók niet van de akkers…
  - Iedereen
- Welke randvoorwaarden moeten we stellen?
  - Op basis van vrijwilligheid
  - Duidelijke regelgeving met zekerheid dat regelgeving gedurende langere tijd niet wordt gewijzigd (bijvoorbeeld vanuit Brussel)
  - Multifunctioneel gebruik van de publieke zonneparken: dus gastvrijheid vanuit de boer!
  - Ook de industrie moet gedwongen worden om zuiniger met de ruimte om te gaan. Te denken valt aan parkeerruimte.
    - Parkeerterrein overdenken
  - In belang van de plaatsing zonnepanelen gemakkelijker omgaan met het kunnen afwijken van de regelgeving
  - Wat is de invloed op de grond? (bodem) “ongedierte?”
  - Dubbel gebruik. Bijvoorbeeld in combinatie met schapen onder de panelen.
    - Zacht fruit
  - Overgang naar nieuwe eigenaar vereenvoudigen (bespreekbaar maken)

    - Financieel rendabel voor de boer
        - Perspectief bieden
    - Beloning van de boer borgen in vaste hoogte, niet flexibele energieprijzen
    - Garantie dat de volledige agrarische bestemming weer terug keert na afloop van de vergunningstermijn
        - Maar… is eigenlijk zonde van de natuur die zich rondom de panelen in 25 jaar heeft ontwikkeld.
- Wat wilt u nog meer kwijt?
    - Is dit vrijwillig?
    - Waarom moet dit nou samenvallen met de landbouw transitie? Is dat alleen al niet groot genoeg?

Optiek vanuit de gemeente

Zon op het land moet:

- Waar kan het?
    - Op eigen grond van de overheid (gemeente, provincie)
    - Niet op ongerepte natuur
    - Overal waar het een dubbelfunctie heeft, bv. parkeren en zonnepanelen
    - “verloren” ruimte op industrieterrein en langs wegen op geluidswal
    - Daar waar inwoners van de gemeente de productielocatie van zonne-energie accepteren / willen hebben
    - Dubbelfunctie. Voedselkweken (insecten bijvoorbeeld)
    - Middelgrote + “kleine” velden/stukjes. Lagere kosten van aanleg + hogere opbrengt kan dan opwegen tegen hogere kosten + lagere opbrengst van kleine stukjes
    - Grond van gemeente, waterschap, provincie
    - Gemeente annexeert gronden en geeft bestemming zonnepark
- Wie moet er van profiteren?
    - Zonnevelden met 100% eigenaarschap. Geef anderen de kans om panelen/aandeel te kopen (velen kunnen niet, verkeerd dak, te klein dak, etc). Op deze manier zelf investeren + profiteren. 100% eigenaar in combinatie met gemeente in POM (Platvorm Ondernemend Meierijstad).
    - Meeprofiteren: voor niks wil ik het ook zien (als er maar geen windmolens komen)
    - Mogen direct omwonende er meer van profiteren dan de andere bewoners van Meierijstad.
    - Gemeente = dienstbaar aan inwoners en niet andersom
    - Waarom is de gemeente geen projectontwikkelaar
    - Publiek/jeugd moet toegang hebben tot de zonneparken voor informatie en educatie
    - Basisscholen krijgen les op het zonnepark, de kinderen gaan meer naar buiten!!!
    - Wetenschappelijk onderzoek naar opslag rendement
    - GEB (gemeente-energiebedrijf) weer terug: gemeente als energie maker en leverancier.
- Welke randvoorwaarden moeten we stellen?
    - Gemeente (dat zijn wij) projectontwikkelaar
    - Grote velden
    - Locatie grote zonnepark kiezen op landschappelijk lelijke plek bijvoorbeeld industrieterrein
    - Verklaring van geen bedenking in stand houden van 5ha

- Amusement maken van het zonnepark: informatiecentrum erbij en eventueel streekproducten verkopen: basisscholen uitnodigen.
- Inkleden in omgeving door aanplanten
- Is ambitie niet te hoog om zelfvoorzienend te zijn, en met beperkingen op windenergie door 'Volkel' en 'Eindhoven'
- Wat doet het met de gezondheid. Gezondheidseffecten???
- Sovon heeft onderzoek gedaan naar effect zonnepanelen op vogels. Dus liefst panelen niet bij de natuur!
- Niet nabij natuurgebieden. Nabij energieafnemers
- Minimale overall nadelen
- Als je dan toch zonnepark moet maken dan wel zorgen dat de bodem "levend" blijft, dus geen gesloten glasplaat.
- Juridische bescherming bieden aan omwonenden en grondeigenaars
- Natuur en bodem leven in acht nemen
- Hou het prikkelarm! Geen rare constructies of kunstwerken in een mooi landschap
- Na economische afschrijving heroverweging
- Geen ongehinderde groei!
- Goed onderhoud en voorkomen van vandalisme
- Als gemeente eisen stellen aan de kwaliteit van ondergrond
- Zoveel mogelijk panelen op daken: stimuleren met subsidies
- Huizen zodanig positioneren dat ze zonne-energie opwekken en meer overdimensioneren in energie opbrengst
- Voorkomen overlast door schittering
- Laat ingenomen standpunten vallen wanneer door innovatie zaken anders/beter kunnen

- Wat wilt u nog meer kwijt?
  - Kijk naar zoekgebieden in buurgemeenten en combineer
  - Elke gemeente moet zijn rol pakken
  - 900 ha is de omleiders: we moeten wel zelfvoorzienend kunnen zijn. 900 ha= 5% van Meijerijstad. Energie kan ook elders vandaan komen.
  - Energietransitie niet lokaal maar internationaal oplossen
  - We moeten niet te veel afhankelijk worden van het buitenland
  - De gemeente koppelt concreet terug wat er is gebeurd met de input van vandaag. Concreet / niet algemeen.
  - Maak de zonnepanelen groen zodat ze minder opvallen.
  - Opbrengst zekerheid in de winter, bewolkt, donker (nacht), windstilte, moet worden gegarandeerd
  - Inbreng zoals vandaag moet meer zijn dan ons zoet houden
  - Participatie moet ook daadwerkelijk meegenomen worden
  - Zoveel mogelijk op bestaande gebouwen (verplichten?)
  - Alle nieuwe bebouwing in de gemeente verplichten om zonnepanelen te plaatsen
  - Maak het concreter

Optiek vanuit de inwoner/recreant

Zon op land moet:

- Waar kan het?
  - Waar ontvankelijkheid is
  - Industrieterrein of éénvormig landbouwgebied

  - Weilanden met weinig maatschappelijk/agrarische waarde
  - Of meerdere kleine oppervlakte en/of grotere maar geen hele kleine oppervlakte. Goed verdelen
  - Stukken met de laagste waarde. Inachtneming natuur-cultuur kaders én lokaal sentiment. De waarde bepalen we samen
  - Zoveel mogelijk op 'rest stroken'. Wegen. Industrieterreinen
  - Kleine parken. Evt. op vuilnisbelten. Zoveel mogelijk buiten groen gebieden (recreatie).
  - Locaties van zonnepanelen verspreiden, niet concentreren. Investering verdient zichzelf terug.
  - Aansluiten op verstoringen in landschap: wegen, trafohuisjes, wallen
  - Durf ook eens over de grens te kijken
  - Kleine clusters zonnepanelen per woonwijk
  - Niet, tenzij
  - "bestaande" ruimte benutten bv. geluidswal A50
  - Indien mogelijk zo dicht mogelijk bij de bron om logische investeringen zo klein mogelijk te houden? (verdeelstations, bijvoorbeeld)
  - Gebied aanwijzen met bestemming zonnepark
  - Sterke infrastructuur aanwezig
  - Vergrijzing inwoners
- Wie moet er van profiteren?
  - Educatief centrum er bij voor publiek
  - Zonnepark moet lokaal spin-off genereren, wol, schoonmaak, onderhoud beheer
  - Inwoners, maatschappelijk verantwoord naar lederen
  - Investering + beheer + opbrengsten 100% voor gemeente
  - Formatief/educatief als onderdeel van grootschalig zonnepark
  - Bewoners directe omgeving moeten kunnen profiteren van opbrengst
  - Recreatie betekent dat recreanten moeten profiteren en niet de projectontwikkelaar
  - Omgevingskwaliteit neemt toe van deze groep d.m.v. bijv. landschappelijke inpassing aan het visueel aantrekkelijke.
  - Alle inwoners van de gemeente, maar ik vind het niet onredelijk als sommige inwoners (omwonenden, sociale minima) meer profiteren
  - Inwoners meierijstad
  - Inwoners van meierijstad, grond eigenaar, projectontwikkelaar
  - Burgerparticipatie, bv. in vorm van obligaties (niet alleen projectontwikkelaar en bank)
  - 1. Omwonenden, 2. Aandeelhouders, 3. Fonds die "goed" doet voor alle inwoners
  - Hele gemeente -> alle inwoners & bedrijven
  - Lokale inwoners
  - Inwoners / omwonenden
- Welke randvoorwaarden moeten we stellen?
  - Minimale en maximale grootte (niet te klein "inefficiënt", niet te groot "vervuiling")
  - Groensingel eromheen -> in huidig landschap opnemen
  - 1 groot park!
  - Oppervlakte in ha is redelijk abstract, praat over m2 òf aantal panelen, dan wordt het duidelijker! 1 ha = 10.000 m2 = 3000 panelen. Dus kleinere parken!! Met groenstrook er omheen
  - Meerdere parken gerealiseerd door eventueel de agrariër of projectontwikkelaar

  - Gemeente moet regisseur zijn en blijven met duidelijk verreken en risico profiel.
  - 'onzichtbare' zonneparken
  - Alles op 1 plek
  - Niet groot
  - Zoveel mogelijk eerst op basis van vrijwilligheid
  - Verplicht omzomen + verplicht "groen" onderhoud
  - Veel groen er omheen
  - Ik zie liever een koe in de wei als recreant
  - Goede infrastructuur, meerdere parken, goed landschapsbeheer
  - Duur van contract goed sturen zodat en indien nodig gewijzigd kan worden
  - Goede opslag
  - Natuurgebied moet natuurgebied blijven
  - Voormalig landbouwgebied zorgt voor minste landschapsschade
  - Kwaliteit in biodiversiteit! -> moet verbeteren en zeker niet achteruit gaan!
  - Natuur, huis, dier, bodemvervuiling
  - Als het dan moet dan middelmaat maar liever geen
  - Zonnepark als recreatie object! Waar je kan leren over duurzaamheid
  - Bodem onder panelen bruikbaar houden
  - Ecologische waarde diversiteit moet erop vooruit gaan
  - Aansluiten bij al aanwezige bedrijvigheid
  - Alleen plaatsen tegen geluidswallen of andere taluds
  - Circulariteit
  - Panelen: opbrengst bij gebruik in buurt
  - Bufferen van energie is noodzaak bij zonnepark
- Wat wilt u nog meer kwijt?
  - Combineren van functies; panelen óók op daken of verhogingen
  - Zou ik knopen doorhakken, hetzelfde besluiten als ik omwonende was?
  - Zeer goede informatie aan de inwoners Meierijstad
  - Is vergrijzing meegenomen in het verhaal?
  - Idee: herbouw van de Koeveringse molen in het recreatiegebouw van Meijerijstad ter educatie?
  - Doe de zonnepanelen maar in geluidswal
  - Draagvlak creëren door burgparticipatie ook voor de minder draagkrachtige burgers
  - Educatie voor basisschoolkinderen bij het (grote) zonnepark
  - Fruit kweken onder panelen is leuke combi: gratis af te halen?
  - Amusement en entertainment bij het zonnepark: je kunt er excursies doen
  - Profiteren mensen die reeds zonnepaneel hebben hier ook van ivm huurpaneel?
  - Is er mogelijkheid voor medefinanciering door bewoners
  - Zonneweides staan individuele aansluiting particuliere huizenbezitters in de weg? Dit voorkomen
  - Opnemen in bouwbesluit / aanscherpen voor meer opbrengst per woning
  - Respecteer de zonneladder!

Optiek vanuit de direct omwonende

Zon op land moet:

- Waar kan het?
  - Hoezo moet??

  - Verpak het zonnepark ecologisch/biologisch verantwoord. Maak biotoopjes rondom zonnepark voor ontwikkeling biodiversiteit
  - Mix van middelgrote parken en kleinere “stukjes”, extra kosten “klein” kunnen dan gemiddeld worden met kosten grotere parken. Omwonende minder last van grote vlakken.
  - Dubbele bestemming voorkeur (bijvoorbeeld stimulering €) geven zoals zonnepanelen boven ‘zacht fruit’ akkerbouw
  - Natuurpark maken rond zonnepark zodat iedereen die er woont er ook kan wandelen/fietsen
  - Volg de zonneladder
  - Groot oppervlakte geeft minst aantal omwonenden met “overlast”
  - Boven “fiets snelwegen”
  - Zonneladder
- Wie moet er van profiteren?
  - Oormerk de ‘winst’ van zonneparken
  - Profiteren? Kan er een betere verdeling zijn van de opbrengsten. Geen 50% maar specifieker in voordelen!
  - Omwonende mag meeprofiteren volgens vastgelegde criteria: direct via energiekorting of verbetering directe woonomgeving: rest naar “algemeen” nut.
  - In eerste instantie eigenaar van de grond, in tweede instantie participerende burgers (bijv. obligaties)
    - X2
  - Iedereen die een bijdrage levert
  - Inwoners van Meierijstad via de gemeenschappelijke belasting BIS
  - 1. Eigenaar, 2. Omwonenden, 3. Lokale gemeenschap (verdeelsleutel)
- Welke randvoorwaarden stellen we?
  - Bij de aanleg moet meteen rekening worden gehouden met de afbraak/recycling van de gebruikte materialen
  - Alleen als het energetisch uit kan
  - Hoe gaat de gemeente om met weerstand
  - In welk stadium van ontwikkeling krijgt omwonende inspraak en hoe ver gaat die
  - Omwonende moeten gekend worden in de plannen -> draagvlak creëren
  - Aan welke eisen moet projectontwikkelaar voldoen
  - Helder beleid over o.a. inspanning, grootte, etc.., om alle stakeholders goed te informeren
  - Veel natuur en groen aanleggen!
  - Regels stellen voor onderhoud parken ivm ongedierte
  - Betrokkenheid in openheid
  - Respecteer ladder
  - Respecteer de zonneladder! En kijk internationaal zonnepanelen waar de zon schijnt
  - Alleen plaatsen tegen geluidswal A50 of andere taluds. Geen landschapsvernieling!
  - Landschappelijke inpassing is noodzaak
  - Omwonenden mee laten delen in voordelen
  - Stroom voor omwonenden. Opwekken en verbruik dicht bij elkaar
  - Respect voor het sentiment bij een plek van omwonenden
  - Voor en nadelen in balans voor omwonenden
  - Omwonenden. Beter op de hoogte brengen van wat er gebeurd
  - Definitie van “omwonenden”

    - Omwonenden tegemoetkoming als randvoorwaarde project
    - Compensatie omwonenden binnen straal X van eventuele daling WOZ-waarde
- Wat wilt u nog meer kwijt?
    - Hoeveel meter is er minimaal vrij van zonnepanelen vanaf voor en achterdeur
    - Wellicht idee om ook tijdig aan de opslag van de betreffend energie te denken
    - Past onze groei nog wel bij de ruimte vraag. Of moeten vergroei ambities bijstellen? Landbouw kan niet alle ruimte problemen oplossen wees kritisch op de inzet van landbouwgrond
    - Wat doen al die zonnepanelen op de gezondheid v.d. mens/dier + dikke elektriciteitskabels
    - Kleine clusters zonnepanelen per wijk te gebruiken
    - Goed bezig gemeente: het moet duurzamer

Op zaterdag 11 maart kwamen zo'n 60 inwoners uit de gemeente Meierijstad samen in de Noordkade te Veghel om te praten over hoe duurzame energie opwek het beste in de gemeente past. Om de klimaatdoelstellingen van 2030 en 2050 te halen is het niet genoeg om zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven te plaatsen, maar moet de gemeente ook nadenken over hoe het ingepast moet worden in het ruimtelijk landschap. Dit brengt uitdagingen met zich mee. Het doel van de dag was dan ook om met willekeurige inwoners het gesprek aan te gaan en tot voorwaarden te komen die meegenomen kunnen worden in het beleidskader. Dit beleidskader wordt leidend voor projectontwikkelaars van duurzame energie opwek in de gemeente.

Tijdens de inloop tussen 09:30 en 10:00 haalden de deelnemers hun naambadge en enveloppe met informatie op. Hierin zaten informatieboekjes over de twee kennissessies, post-its om hun opmerkingen gedurende de dag mee te geven en natuurlijk een Meierijstadpen. Na een kop koffie als start van de dag heette wethouder Menno Rozendaal iedereen in de plenaire zaal welkom. Daar gaf de dagvoorzitter een toelichting op het programma van de dag en verzorgde de gemeente een presentatie over de klimaatopgave waar we voor staan. De plenaire aftrap werd afgesloten met een dubbelinterview met de wethouder en de gemeentelijk projectleider. Ook werden enkele eerste inhoudelijke vragen vanuit de zaal beantwoord.

Ochtendsessies: kennis opdoen
Het ochtendprogramma stond vooral in het teken van het delen van kennis. De deelnemers werden onderverdeeld in groepjes en gingen achtereenvolgens naar twee kennissessies: een over Techniek en Realisatietempo en een over Landschap en Maatschappelijke meerwaarde. Deze sessies waren vooral bedoeld om de deelnemers door experts op hetzelfde kennisniveau te brengen zodat ze in het middaggedeelte een geïnformeerde mening konden vormen. In deze sessies was er voor iedereen de gelegenheid om volop vragen te stellen. Zo werd er bijvoorbeeld bij Techniek en Realisatietempo gevraagd of energiebesparing was meegenomen in de modellen en vroeg men zich bij Landschap en Maatschappelijke meerwaarde af wat de invloed van zonneparken op vogels is. De kennissessies richtten zich alleen op inhoudelijke zaken. Wanneer er meningen in het gesprek ingebracht werden, was het verzoek om deze mee te nemen naar de middagsessie.

Na de twee sessierondes werd een lunch geserveerd in de foyer.

Middagsessies: meningen delen
De middag stond in het teken van het onderling uitwisselen van meningen en het vormen van een (al dan niet gezamenlijk gedeeld) beeld op oplossingsrichtingen. Dit gesprek vond plaats op basis van een viertal perspectieven: de agrariër, de omwonende, de recreant/inwoner en de gemeente. De deelnemers gingen in vier subzalen met elkaar in gesprek, waarbij in elke zaal één van deze vier perspectieven centraal stond. Zo werd per zaal verkend wat de in de ochtend opgedane informatie betekent voor de belangen van dit perspectief. Daarbij was de spelregel dat als het gesprek een herhaling van argumenten werd, de deelnemers naar een zaal met een ander perspectief moesten. Alle opmerkingen en visies die de deelnemers inbrachten tijdens de gesprekken hebben ze met post-its op grote vellen geplakt. Zo ontstond een rijke opbrengst aan vragen en meningen. Enkele reactie waren bijvoorbeeld: "Zoveel mogelijk op 'rest stroken', wegen en industrieterreinen"; "We moeten niet afhankelijk worden van het buitenland"; "Is ambitie niet te hoog om zelfvoorzienend te zijn en met beperkingen op windenergie door 'Volkel' en 'Eindhoven'" en "Omwonenden beter op de hoogte brengen van wat er gebeurd."

Aan het einde van de middag werd het Inwonerpanel weer in de grote zaal afgesloten. Rapporteurs uit de diverse subzalen presenteerden hier een korte update over wat er per perspectief was besproken. Er was ruimte om daar vervolgens op in te haken en samen een oordeel te geven.

Afsluiting
Voor de afsluiting van de dag waren ook de leden van de gemeenteraad uitgenodigd. Een aantal raadsleden maakten gebruik om kennis te nemen van de terugkoppeling van het inwonerpanel. In de plenaire zaal gaven rapporteurs vanuit elk perspectief een korte samenvatting van de opbrengst in hun zaal. Tenslotte reageerde de wethouder op de opbrengst van de dag. Hij gaf aan met een tevreden gevoel terug te kijken op de bijeenkomst. De intensieve dag werd afgesloten met een hartelijk dankwoord. Bij het verlaten van de zaal kreeg iedereen een attentie uitgereikt, als dank voor hun inzet op de vrije zaterdag.

AWARENESS

Bijlage 9

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Design Challenge

- Uitnodiging
- Poster / flyer
- Overzicht ophanglocaties posters
- Design Post
- Uitkomsten diverse focusgroepen
- Onepager uitgangspunten
- Foto’s afsluitende bijeenkomst

April 2023

Meegegeven aan deelnemers van de eerste reflectiegroep

Achtergrondinformatie Design Challenge

Binnen de participatie voor het beleidskader duurzame opwek gaan we met verschillende groepen op verschillende manieren aan de slag. Zo bent u betrokken bij de reflectiegroep, waar u mee praat over een aantal inhoudelijk onderwerpen. Daarnaast willen we onder andere graag mensen betrekken die nog weinig met de participatie van het beleidskader in aanraking zijn gekomen.

Vandaar dat we op zoek zijn naar jongere inwoners van Meierijstad, tussen de 18 en 35 jaar. Kent u mensen in uw omgeving die in deze doelgroep vallen en die dit mogelijk interessant vinden? Of kent u clubs, verengingen etc. waar we zeker contact mee moeten opnemen of waar u zelf goede ingangen heef? We horen het graag!

Wat vragen we van deze groep?
We vragen deze groep aan de slag te gaan met een onderzoek pakketje: een invul-pakket dat ze (na aanmelding) via de post krijgen om alvast thuis na te denken over het onderwerp. Deze 'design post' bevat kleine opdrachtjes rondom het beleidskader. Invullen duurt maximaal 30 minuten. Deze oefeningen dienen als input van een digitale sessie, waarbij deelnemers met anderen ervaring en oplossingsrichtingen uitwisselen en verder brengen. Deze digitale sessies worden in de week van 6 maart meerdere keren georganiseerd en deelnemers kunnen zelf bepalen welk tijdslot het beste past om bij aan te sluiten. Een sessie duurt maximaal anderhalf a twee uur.
Als alle digitale sessies zijn geweest, organiseren we nog een afsluitende borrel, voor wie de terugkoppeling van de resultaten van het designproces wil horen.

Mocht je mensen kennen die dit leuk zouden vinden, dan horen we het graag z.s.m.. We willen jullie vragen dit bericht te delen met kennissen, kinderen, buren of wie dan ook die in deze doelgroep valt. Voor aanmelding kan er een mail gestuurd worden naar duurzaam@gemeentemeierijstad.nl.

OOK IN MEIERIJSTAD GAAN WE DUURZAAM ENERGIE OPWEKKEN. DE DESIGN CHALLENGE IS NÚ JOUW KANS OM TE VERTELLEN HOE JOUW OMGEVING ER OVER 10 JAAR UIT ZIET. MELD JE AAN, ONTVANG EEN POSTPAKKETJE MET DE VRAGEN EN OPGAVEN EN NEEM DEEL AAN EEN DIGITALE SESSIE MET ANDERE JONGE INWONERS.

MEIERIJSTAD
duurzaam

Voorkant

ONTWERP JE MEE?
Teken jouw ideale plek voor zonnepanelen!
Doe mee met de Design Challenge Zon van 27/2 tot 15/3.
MEIERIJSTAD
duurzaam

Achterkant

MEIERIJSTAD duurzaam

Ook in Meierijstad gaan we duurzaam energie opwekken. Dat gaan we doen met zonnepanelen. De design challenge is jóuw kans om te vertellen hoe jij denkt dat zonnepanelen passen in het landschap van Meierijstad. Als jonge inwoner kan je nú met leeftijdgenoten (van 18 tot 35) meepraten over hoe jouw omgeving er over 10 jaar uit ziet.
Het gaat om joúw toekomst!

Meld je aan via de QR-code en je ontvangt een postpakketje met vragen en opdrachten. In een digitale sessie deel je daarna jouw mening met anderen. Met het pakketje ben je zo'n 20 minuutjes bezig. De digitale sessie duurt zo'n 2 uur. Er zijn 6 verschillende momenten om bij aan te sluiten, je kan dus zelf kiezen welk moment jou het beste uitkomt!

Elke gedachte is welkom, niets is fout! Én iedere deelnemer krijgt een attentie. Hoe fijn is dat!

Heb je nog vragen? Stuur dan een mailtje naar duurzaam@meierijstad.nl

BEN JIJ 18– 35 JAAR?
MELD JE HIER AAN!

Naam	Kern	Wat hebben we gedaan	Aantal locaties (indien relevant)
Elde college	Schijndel	Niet meer aanwezig, posters en flyers door brievenbus gedaan. Mail nagestuurd ter verduidelijking	
Basic Fit	Schijndel	Bij Topfysiotherapie centrum hing aan de muur een folderrek, flyers hierbij gezet	
Stichting de Vink	Schijndel	Posters afgegeven bij persoon van de locatie	
De Regenboog (Wijbosch)	Schijndel	Posters achtergelaten op tafeltje, was inmiddels al verlaten. Mail nagestuurd ter verduidelijking	
De Regenboog (Hoevenbraak)	Schijndel	Posters afgegeven terwijl mensen aan het afsluiten waren	
De Molen Hey	Schijndel	2 posters op prikbord achtergelaten	
Avanti	Schijndel	Posters en flyers achtergelaten op privé adres van contactpersoon Maarten, neemt deze mee naar de club	
Het Goeie Leven	Eerde	2 posters achtergelaten	
Pieperz	Eerde	2 posters achtergelaten, zichtbaar voor 2 tafels aangezien ze onder een glasplaat liggen die als tafel fungeert	
Jumbo Foodmarket	Veghel	2 posters achtergelaten, konden nog niet zeggen of ze ze mochten ophangen.	
Noordkade	Veghel	2 posters opgehangen op prikzuil met ander posters. Ook flyers in flyerkast neergelegd. Zodra je binnenkomt in de Noordkade hal	
Albert Heijn	Veghel	1 poster opgehangen op het mededelingen bord.	
Gemeentehuis	Veghel	Hang 1 poster op prikbord algemene hal , naast wat flyers	
Bibliotheek Veghel	Veghel	Posters en flyers afgeleverd in Veghel, verspreiden ze onderling. Contact gehad met Natasja	x 3
Verdi Peuteropvang	Veghel	24 posters achtergelaten bij Adrie, zij verzorgt verspreiding over de 12 Verdi start (bSO) locaties. Aangezien deze vaak in zitten bij basisscholen zorgt ze ervoor dat er een poster hangt bij ingang van de school en eentje bij de opvang. Ook heeft ze een stapel flyers om te verspreiden. Tekst komt ook in nieuwsbrief	x 12 (en als we basisschool meetellen, x24)
Koffieleut	Veghel	Stapeltje flyers achter gelaten	
Vlas en Graan	Veghel	1 poster achtergelaten	
Blauw Geel	Veghel	2 posters opgehangen op strategische plekken (bij ingang naar kleedkamers) en nog eens 2 posters achtergelaten voor in de kantine. Ook een stapeltje flyers achtergelaten voor als mensen wat meer info willen op papier. Verder uitgebreid kunnen vertellen over de Design Challenge, o.a. met Dries	
Basic Fit	Veghel	Twee posters achtergelaten	
BooKies	Veghel	Stapeltje flyers achtergelaten	
Nikkies Kleertjes en Cadeautjes	Veghel	Stapeltje flyers achtergelaten	
ICI Paris XL	Veghel	Stapeltje flyers achtergelaten, om onder andere mee in de tasjes te doen	
Boek en Kantoorvakhandel Schellen	Veghel	2 posters achter gelaten, 1 voor op het raam, 1 voor op de counter	
Jola Mode	Veghel	flyers voor om mee te geven en 1 flyer om tegen de counter aan te plakken	
Platenzaak Wil'm Veghel	Veghel	Poster tegen het raam (en wat flyers?)	
Rudolf Vermeulen Bonbons	Veghel	Flyers achtergelaten. Plakt 1 flyer op de deur en legt stapeltje achter	
Shoarma & Döner King Veghel	Veghel	Poster achtergelaten (leek alleen niet helemaal te begrijpen wat de vraag was)	
Douglas	Veghel	poster achtergelaten voor tegen het raam	
Domino's Pizza	Veghel	Stapeltje achter gelaten om op de tafels neer te leggen waar mensen wachten/eten.	
Jumbo Stationsstraat	Veghel	Poster opgehangen	
t Zusje	St. Oedenrode	Poster achtergelaten	
De Springplank	St. Oedenrode	Posters + flyers achtergelaten	
De Loop'r	St Oedenrode/Olland	Posters + flyers achtergelaten	
De Helden van Kien	St. Oedenrode	Posters + flyers achtergelaten	
Zwembad de Neul	St Oedenrode	Posters + flyers achtergelaten	

NIEUWSBRIEF

Naam	Kern	Wat hebben we gedaan	Aantal locaties (indien relevant)
De Uilenbrink	Veghel	Tekst en foto gestuurd om digitaal te communiceren met ouders	
Verdi Peuteropvang	Veghel	Tekst en foto gestuurd om mee te nemen in de nieuwsbrief	x12

ONTWERP JE MEE?!
Teken jouw ideale plek voor zonnepanelen!
Doe mee met de Design Challenge Zon van 27/2 tot 15/3

DIT BOEKJE IS DE VOORBEREIDING OP DE ONLINE BIJEENKOMST. HET DUURT CIRCA 20 MINUTEN OM DEZE IN TE VULLEN. WE HOREN GRAAG WAT JIJ BELANGRIJK VINDT EN WAAROM. NIETS IS FOUT! ALS JE ZO CONCREET EN VOLLEDIG MOGELIJK ANTWOORD KAN GEVEN HEEL GRAAG.

ZORG DAT JE HET BOEKJE NAAST JE HEBT LIGGEN BIJ DE ONLINE BIJEENKOMST. DAAR VERKENNEN WE MET MEDEBEWONERS SAMEN WAT BELANGRIJKE UITGANGSPUNTEN ZIJN VOOR DE TOEKOMST VAN MEIERIJSTAD EN JULLIE.

TOT SLOT: WE BEPALEN DUS NIET LETTERLIJK WAAR ZONNEPARKEN KOMEN TE LIGGEN. WE GAAN KIJKEN NAAR WAAR JIJ EN DE ANDEREN VINDEN DAT REKENING MEE MOET WORDEN GEHOUDEN.

VEEL PLEZIER MET INVULLEN EN TOT ZIENS BIJ DE ONLINE BIJEENKOMST!

MEIERIJSTAD
duurzaam

Hoi!

Wat leuk dat je meedoet aan de Design Challenge Zon! In dit boekje word je uitgedaagd om mee te denken over de toekomst van Meierijstad. Dat betekent ook jouw toekomst!

In 2050 willen we als Meierijstad niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Door geen fossiele brandstoffen te gebruiken maar duurzame, verlagen we de CO_2 uitstoot die zorgt voor de opwarming van de aarde. Dat is belangrijk om onze planeet leefbaar en bewoonbaar te houden. Met zonnepanelen willen we deze duurzame energie opwekken. Zonnepanelen op daken plaatsen is niet genoeg om voldoende duurzame elektriciteit op te wekken. Daarom zijn er ook zonneparken op land nodig. Op dit moment is dat de enige betaalbare techniek. Als andere technieken in de toekomst goedkoper worden kijken we daar dan natuurlijk ook naar. Nu kiezen we dus voor zonneparken. Alleen: die ga je wel zien in het landschap van onze mooie gemeente.Aan jou de vraag: hoe zie jij dat voor je?

Ik ben heel benieuwd naar je input en jouw ideeën. En ik zie je graag bij de afsluitende bijeenkomst de 15e maart.

Met zonnig groet,

Menno Roozendaal,
Wethouder werk, jeugd, kunst en cultuur en energie

1

Aangenaam,

We hebben kort een paar introductievragen om je beter te leren kennen en er achter te komen hoe jij het ervaart om hier te wonen.

Naam: .....

Leeftijd:.....

Waar woon je? (teken op de kaart) .....

Woon jij daar alleen of met anderen? Zo ja, wie? .....
.....

Hoe lang woon je al in de gemeente Meierijstad ? .....

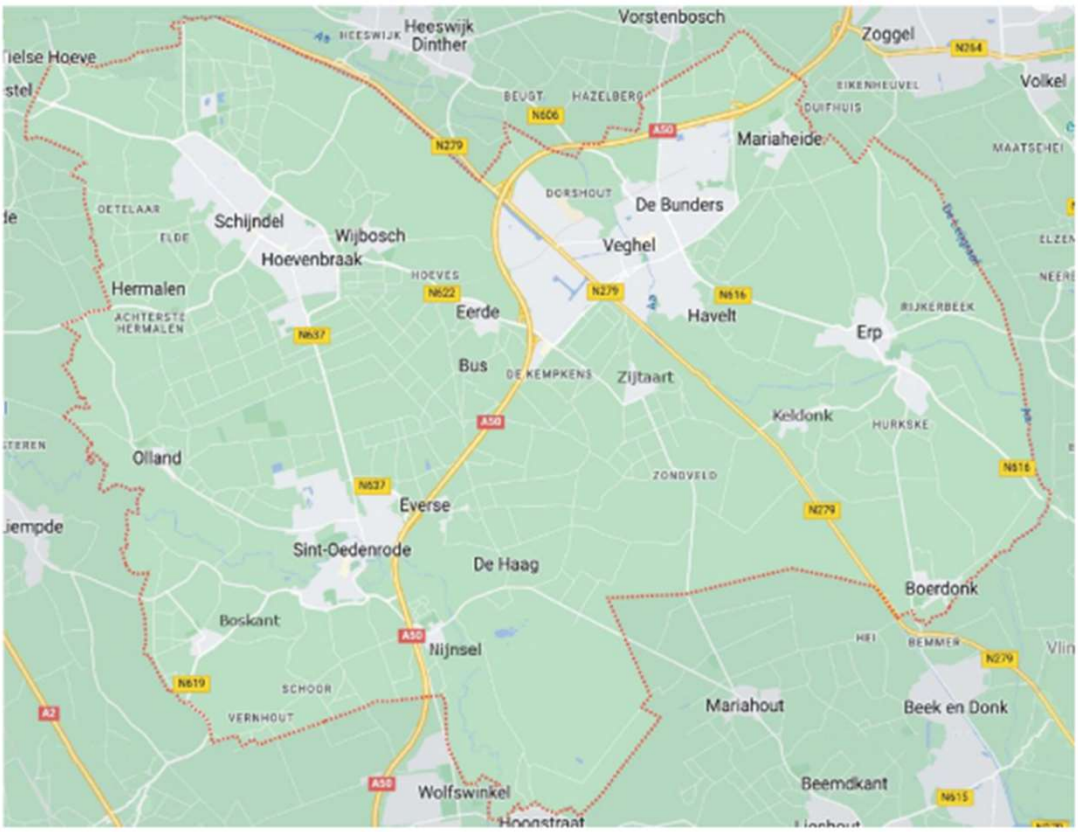
Waarom ben jij in deze gemeente gaan wonen? .....
.....
.....
.....

Denk jij hier nog minimaal 10 jaar te wonen? Waarom wel of niet?
.....
.....
.....
.....

Omschrijf onze gemeente in 3 kernwoorden, die passend zijn volgens jou:
1. .....
2. .....
3. .....

Wat is jouw favoriete plek en waarom? (teken op de kaart)
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Als je een wens zou mogen doen voor Meierijstad, wat zou dat dan zijn? Wat zou jij graag anders zien? En waarom juist dat?
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Energie

Ben jij bezig met je eigen woning duurzamer en energiezuiniger te maken? Hoe pak jij dat aan? En waarom zo?

3

Verschillende soorten gebieden

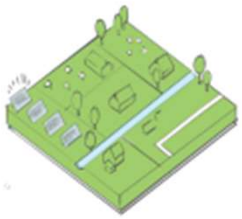
Iedereen draagt op zijn of haar manier bij aan de klimaatopgave. Maar er is meer nodig. Daarom onderzoekt de gemeente grootschalige zonne-energie in het buitengebied. De volgende vragen gaan over hoe dat volgens jou ingepast kan worden in ons mooie landschap.

Voor het plaatsen van de zonneparken zijn er in Meierijstad grofweg 3 soorten gebieden geschikt. Deze zijn hieronder toegelicht:

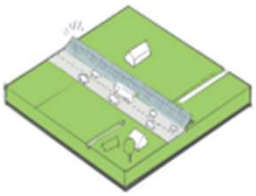
A | Landschappelijk gebied | Historische en natuurlijke landschappen

Je kunt dan denken aan oud agrarisch gebied, natuur- en bosgebieden, stuifduinen en beekdalen.

B | Agrarische gebied | Grootschalig, redelijk open landschap

Denk aan weilanden, akkers en tuinbouwgebieden.

C | Gemengd gebied | Langs infrastructuur, bedrijven- en industrieterrein

Je kunt dan denken aan gebieden langs wegen en kanalen of aansluitend op woonkernen en bedrijfs- en industriegebieden.

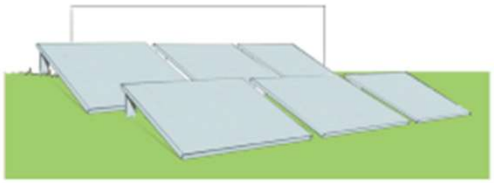
Welke optie heeft jouw voorkeur en waarom juist deze optie? Mocht jij nog andere suggesties hebbben of een optie die er niet tussen staat, vul deze dan vooral aan!

Let op: het gaat hier nog niet om de precieze locaties waar de zonneparken moeten komen, maar om het type oplossing dat jouw voorkeur heeft.

4

Wat kan er allemaal met panelen?

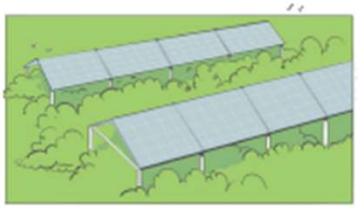
Er zijn veel meer manieren om zonnepanelen te plaatsen dan de meeste mensen weten. Hieronder zie je enkele voorbeelden met daarbij ook de voor- en nadelen. Neem ze allemaal even door. Geef aan welke twee jij het meest interessant vindt en geef aan waarom.

1. Laag op de grond
+ Minder zichtbaar, je kunt er overheen kijken
+ Minder materiaalgebruik in constructie
- Onder de panelen kan niets groeien of grazen

2. Verhoogd, in combinatie met agrarisch grondgebruik
+ Onder de panelen kan nog iets groeien of grazen
- Meer materiaal nodig, duurder
- Zichtbaar, je kijkt tegen de panelen aan

3. Verhoogd, zodat er nog wat onder kan groeien / leven
+ Meer licht voor planten en dieren
+ Minder materiaalgebruik in constructie
+ Makkelijker voor beheer
- Meer materiaal nodig
- Zichtbaar, je kijkt tegen de panelen aan

Ik vind de volgende optie het meest interessant, optie: ..... omdat: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Suggesties of aanvullingen? Wat zou een andere mogelijkheid zijn? .....
.....
.....
.....
.....

5

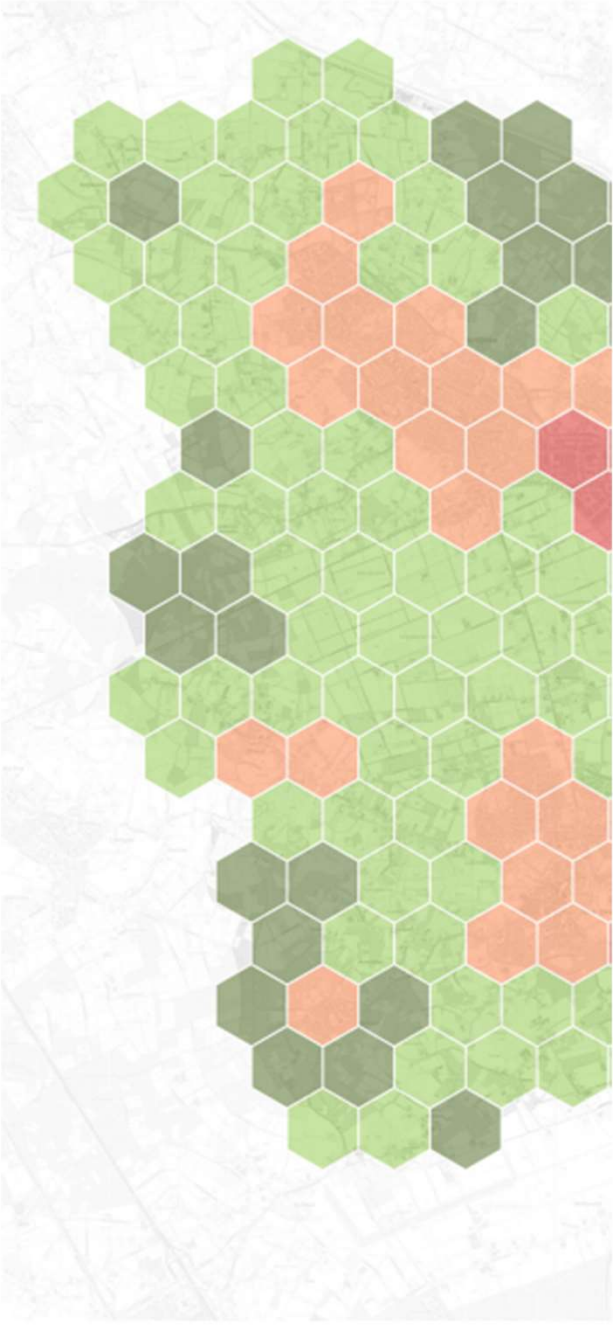
Waar wekken we energie op?

Hiernaast zie je een kaart van de gemeente Meierijstad. Voor de overzichtelijkheid hebben we de gemeente grofweg ingedeeld in vlakjes met woonkernen, bedrijventerreinen, landelijk gebied en natuur.

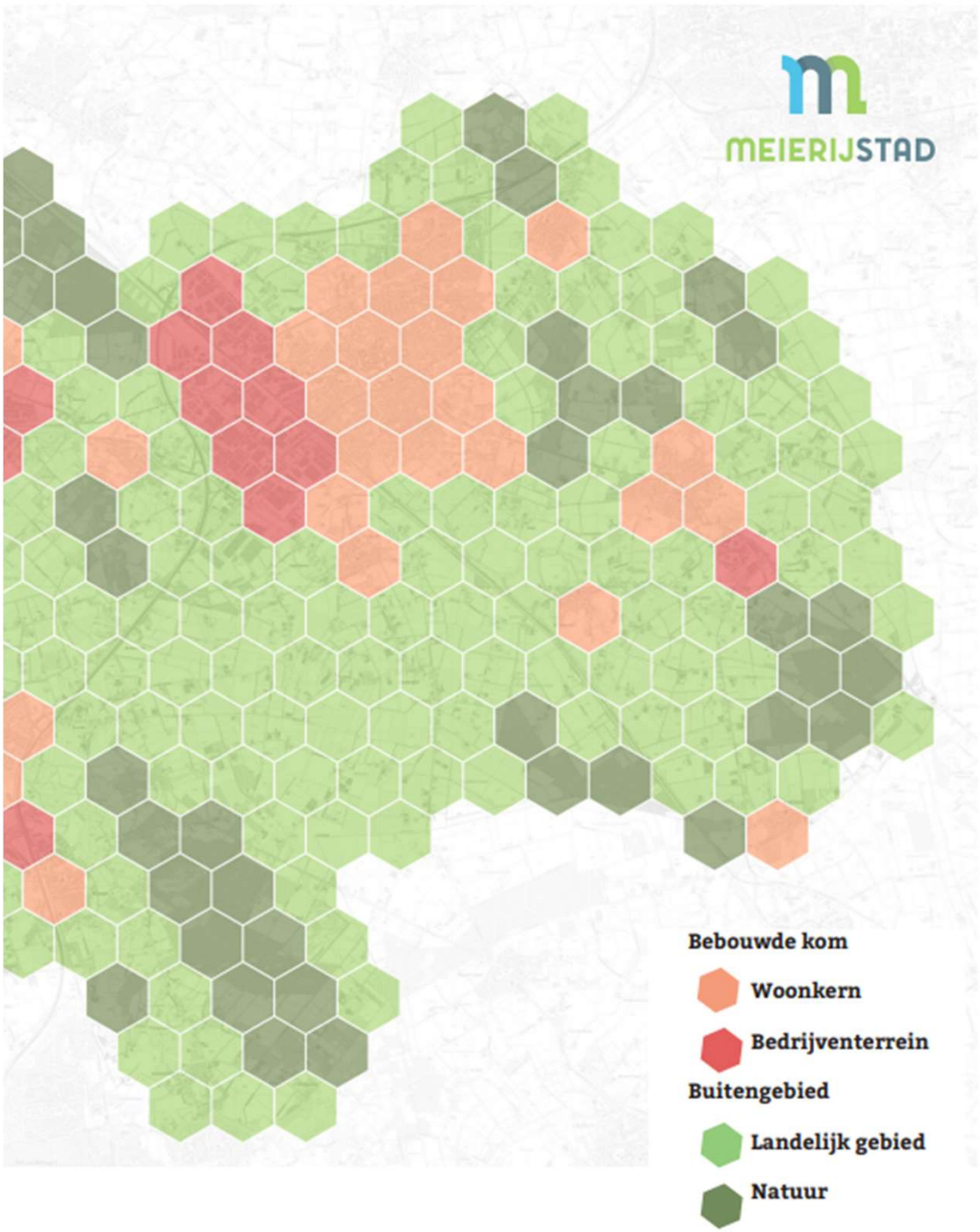
Om in 2050 voldoende energie op te wekken voor onze gemeente moeten er veel vlakjes gevuld worden met zonnepanelen. Daarvoor is er te weinig ruimte binnen de bebouwde kom (de oranje en rode vlakjes). We moeten dan nog op ongeveer 20 van de lichtgroene en donkergroene vlakjes in het buitengebied zonnepanelen leggen.

Kleur 20 van deze groene vlakjes in. Hoe zou jij de zonnepanelen verdelen over het buitengebied? Leg je ze bij elkaar of verdeel je ze over de gemeente? Hoe zorg jij dat het buitengebied van onze gemeente mooi en leefbaar blijft voor iedereen?

Leg uit waarom je deze keuze hebt gemaakt:

6

MEIERIJSTAD
Bebouwde kom
Woonkern
Bedrijventerrein
Buitengebied
Landelijk gebied
Natuur

7

Wil je nog iets kwijt?

Mocht er nog iets zijn dat je belangrijk vindt om mee te geven, schrijf dat dan hieronder op. Wij lezen het graag!

BEDANKT VOOR HET INVULLEN EN TOT ZIENS BIJ DE ONLINE BIJEENKOMST! VERGEET HET BOEKJE NIET BIJ DE HAND TE HOUDEN BIJ DE BIJEENKOMST.

GROET,

TEAM DESIGN CHALLENGE ZON

P.S. WE WILLEN HET BOEKJE NA DE ONLINE BIJEENKOMST HEEL GRAAG RETOUR ONTVANGEN. JE KUNT HET BOEKJE MEENEMEN NAAR DE AFSLUITENDE BIJEENKOMST OP 15 MAART. GA JE DAAR NIET NAARTOE, GEBRUIK DAN DE RETOURENVELOP OM HET NAAR ONS TERUG TE STUREN. WE ONTVANGEN HET BOEKJE GRAAG UITERLIJK MAANDAG 20 MAART RETOUR. DAN KUNNEN WE MET JE INPUT AAN DE SLAG.

Ben je benieuwd naar de uitkomsten? Wees welkom!

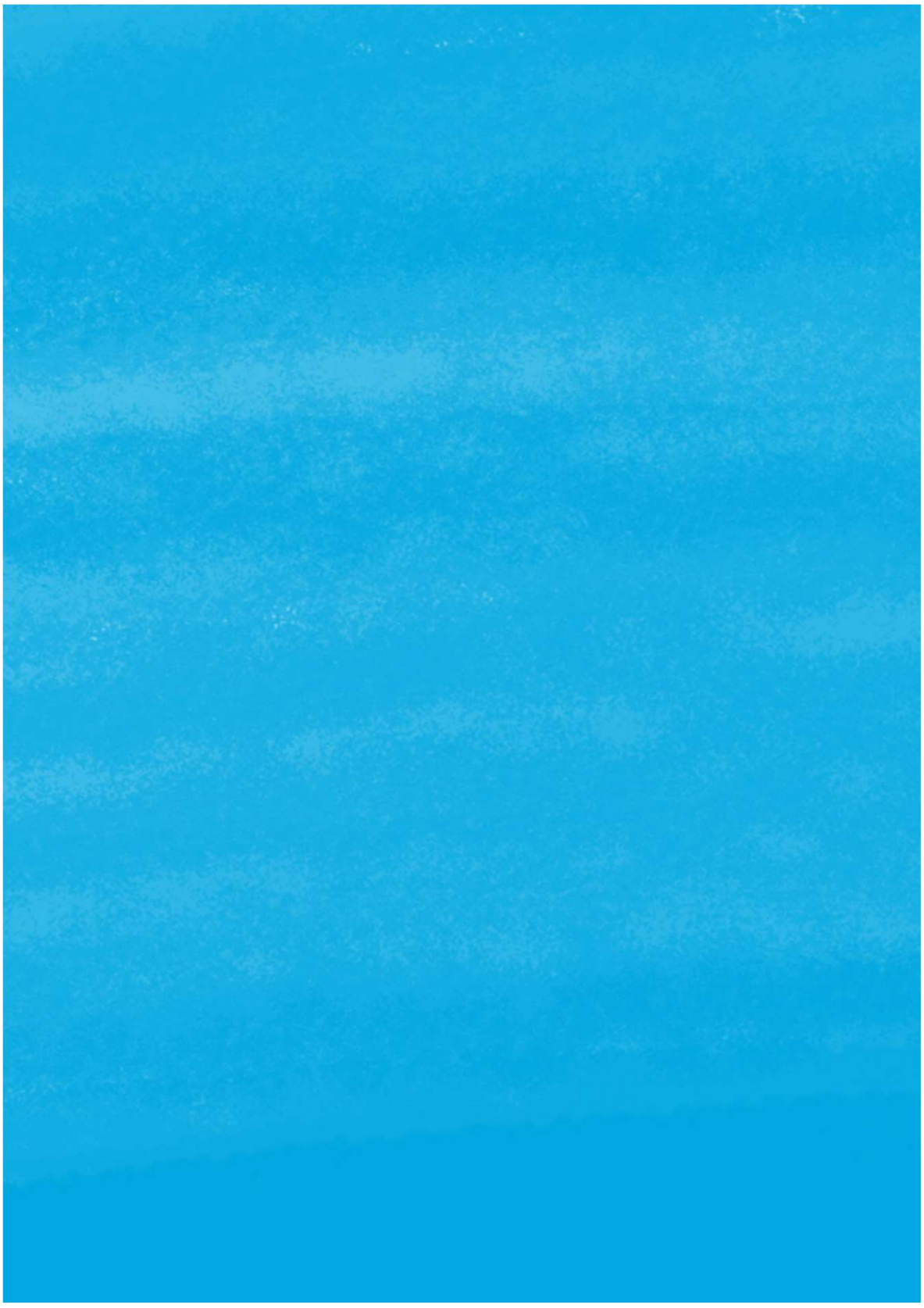
Op woensdag **15 maart** organiseren we een afsluitende bijeenkomst van **19:30 uur tot 21:30 uur.** De exacte locatie hoor je tijdens de online bijeenkomst. De bijeenkomst vindt plaats in één van de kernen van de gemeente.

Tijdens de bijeenkomst ligt er een cadeaubon voor je klaar. Je kunt zelf kiezen voor welke kern je een cadeaubon wilt ontvangen: Schijndel, Veghel of Sint Oedenrode.

8

Retourenvelop met antwoordnummer
(gratis versturen)

Let op: pas na de online bijeenkomst versturen!

Uitkomsten diverse focusgroepen Design Challenge Zon

Ontwerp je mee?! Design Challenge Zon | gemeente Meierijstad | 6 maart

Kennismaken

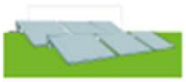
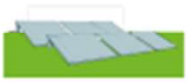
Michelle Rob Joost Roos

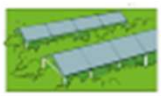
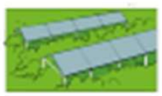
Soorten gebied | Welke heeft jouw voorkeur?

Verschillende opstellingen | Welke heeft jouw voorkeur

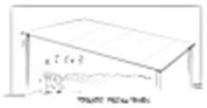

Verkennen

Waar kun je allemaal zonnepanelen/cellen in verwerken?

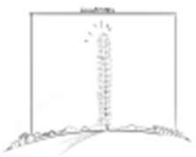
Ideeen | Welke kansen zien jullie voor in de toekomst

Geluidswal, moet er toch komen

vast festivalterrein helemaal overkappen met zon

verticaal.. (dan weer zorgen dat niet voor mensen te lelijk wordt)

Sneu voor de koeien?

borstels aan de palen voor de dieren

Alternatieven

Bloemen en grasland toevoegen, bio-diversiteit bevorderen

Waar wordt de stroom verbruikt? (minder gaan verbruiken)

Kun je niet in de grote lijn van het stysteem na denken over slimmere oplossingen

Panelen, zullen ook verbeteren in komende jaren.

Motivaties

Waar wordt de energie verbruikt? Je moet ook aan het energieverbruik gaan werken

Als netjes is niet lijk..MOET NUTTIG!!) (ik snap dit niet RDK)

Maar moet wel veilig blijven voor anderen

Als je een bedrijf begint, zonnepanelen harde eis, als je pand bouwt (kunnen ze meteen zelf ook gebruiken)

Plekken waar goede opbrengst is verzekerd

Waarom meervoudig

Schaarste. twee functies na streven. Ruimte snel op..

Pijnlijk om te zien, grond beschermen...

Ik weet hoe belangrijk het is, maar voor mensen met weerstand, zou het goed kunnen zijn er dubbele combi aan kunnen geven, bijvoorbeeld kennis over geven

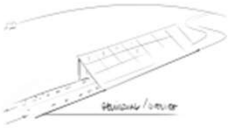
grond is duur, dat moet je niet alleen gebruiken voor zonnepanelen, meervoudig landgebruik, ook nadenken over hoe wordt ervaren door bewoner

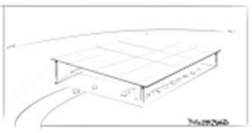
INFRA

daken vol (boerderijen en industrie, megastallen)

Strookzonnepanalen net als strookbloemen

loze vlakken bij opwegen snelwegen bijv. (mag alleen geen flikkeringen veroorzaken)

Overdekt fietspad

zon over de snelweg (helemaal overkappen)

boven het kanaal

Bushokjes

Waar al verhard is ..

Dak boven de vrachtwagen ...

In en uitvoeg stroken

Parkeerplaatsen

Maak ook de huizen meer passend, denk aan de witte huizen in Spanje

Stel je woont... in jouw tuin

"loop onder de zonnepanelen"

Meteen plek van maken om mensen te informeren

Attractie , deel door heen kunnen wandelen, zien waar je stroom vandaan komt, juist bewustwording

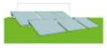

Meer slootjes en bosje voor meer diversiteit, dan zie je de zonnepanelen ook weer minder

Vragen

Hoe in de winter?

Opslaan?

Niet 1 optie

Zo slim mogelijk ingepast

Ontwerp : Team A | Eric , Michelle, Rob & Joost

Als je met elkaar dit gebied zou inrichten waar zouden de zonneparken dan terrecht komen? Graag hardop denken.

Voor jezelf

Geen last van heb

Wat levert het op

Open gebied/ natuur

Natuur moet je van afblijven. Landbouw is gebied dat al door mens wordt bewerkt

gelaagd werken? Meer met overgangen?

Voor de boer is dit ok?

Ander soortige gewassen? / Rotatielandbouw-->Wil je ze dan niet af en toe kunnen verplaatsen

Kunnen de buren er niet ook zelf geld aan verdienen? --->Verhuren

Strookzonnepanalen net als strookbloemen

Geen bouw grond , dus geen bezwaren vanuit hen

Als je huis kan bouwen, kan er ook paneel op. Wel slimmer je daken bouwen .

Neem mensen mee waarom het zo belangrijk is... (communicatievraagstuk)

Argumenten en onderbouwing :

FOCUS van de groep

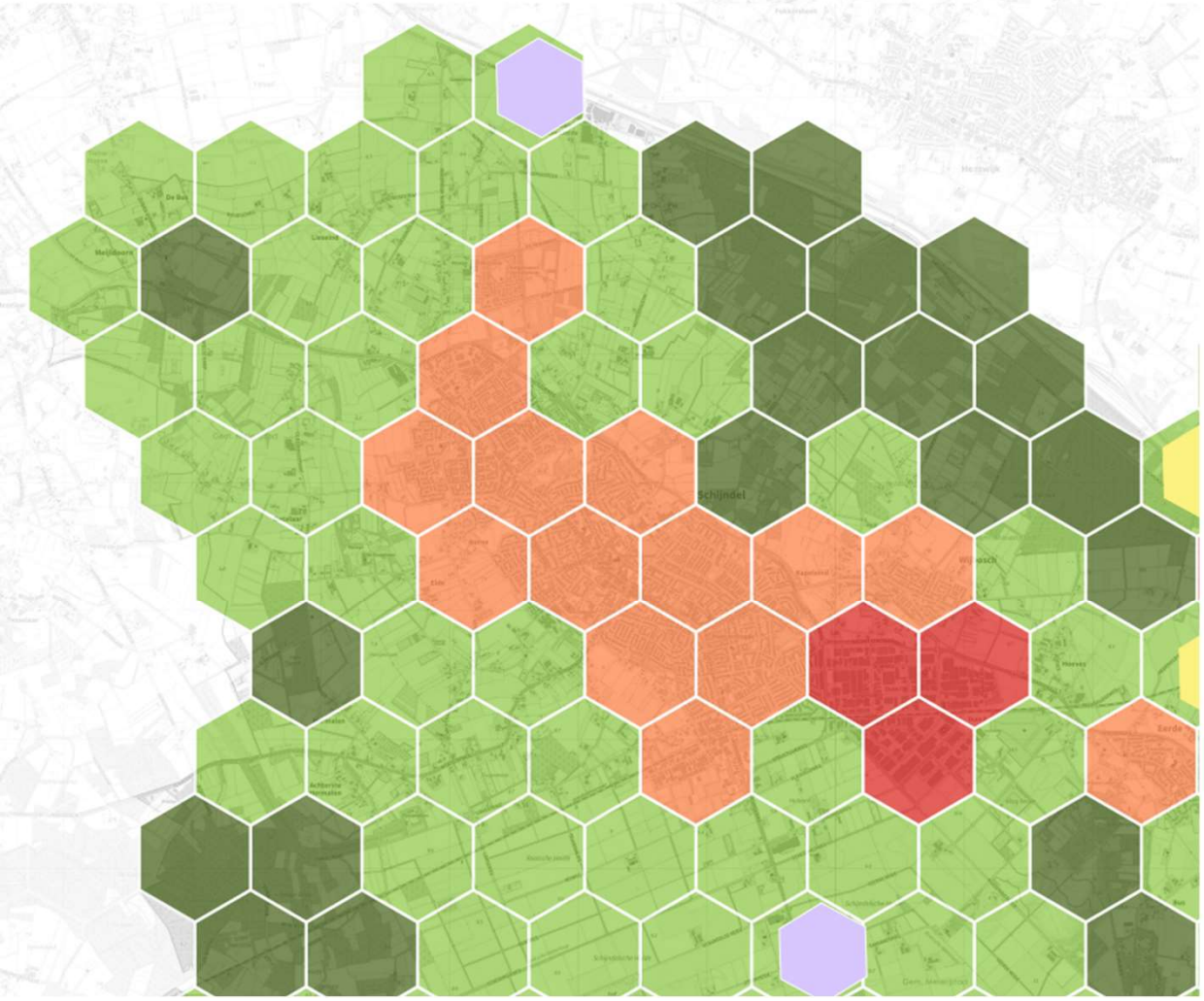
Weg saai maken, demotiveert auto :)

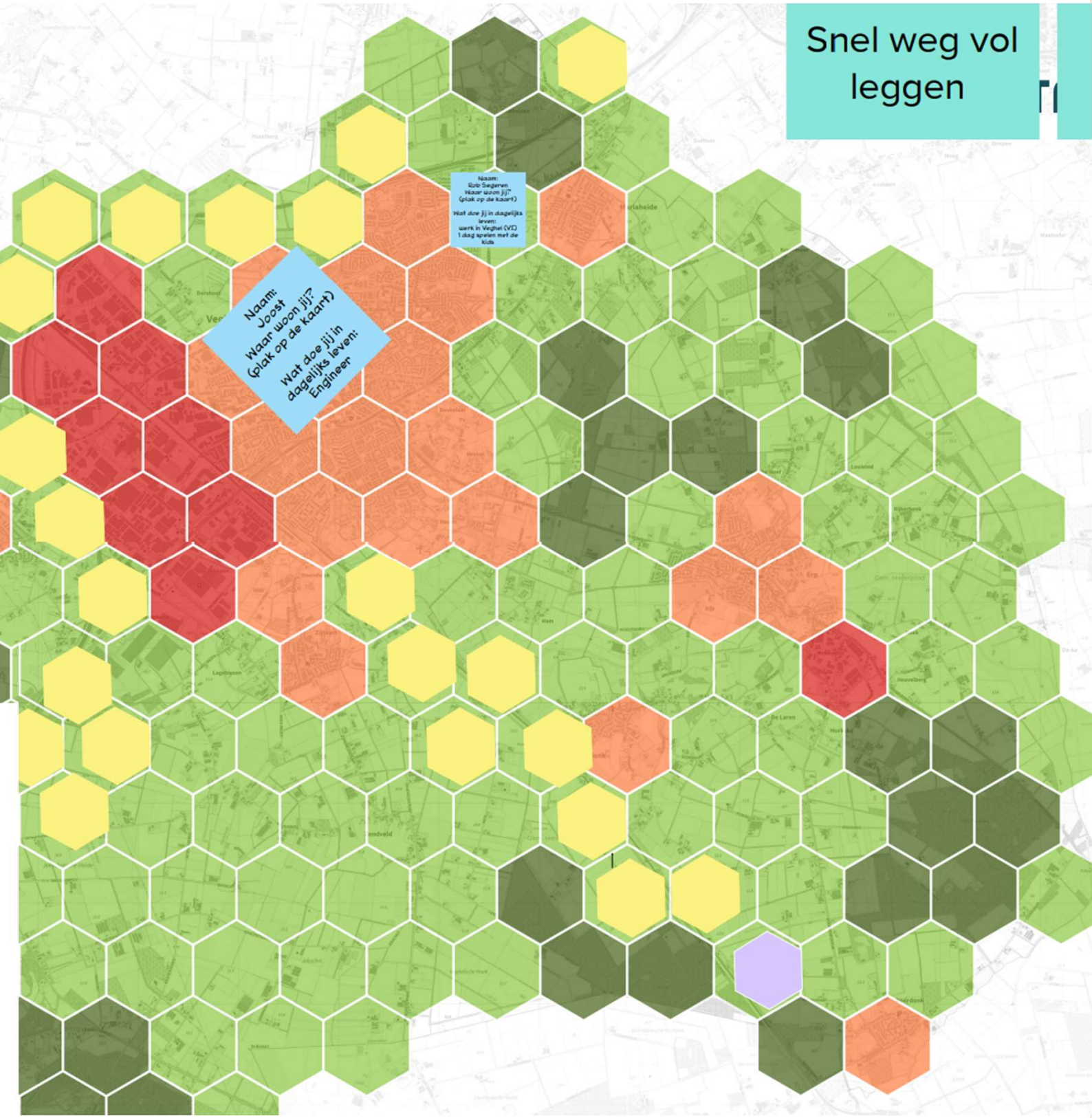
Snel weg vol leggen

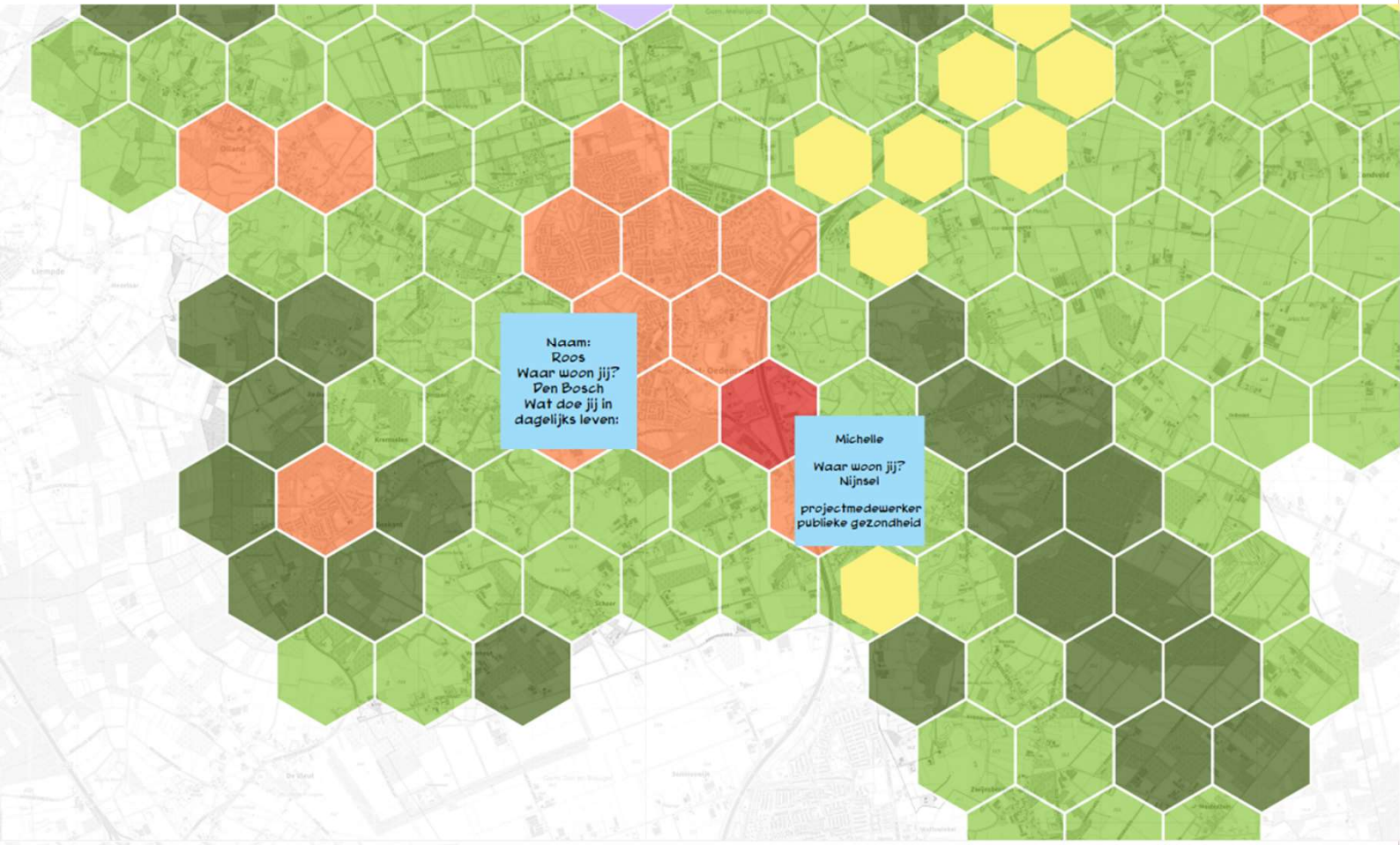
Kanaal vol leggen

Niet tegen alle bossen aan

Meteen langs snel pad? --> fietspaden, niet zo aantrekkelijk voor zicht?

Snel weg vol leggen
Naam:
Joost
Waar woon jij?
(plak op de kaart)
Wat doe jij in dagelijks leven:
Engineer

Bebouwde kom
- Woonkern
- Bedrijventerrein

Buitengebied
- Landelijk gebied
- Natuur

Regie versus innovatie

Gemeente

Projectontwikkelaar

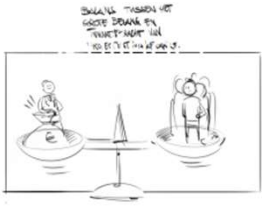
Gemeente voortouw, maar niet ontwikkelen. Dit soort plannen gebruiken om tot uitgangspunten komen, beetje kaderen en daarbinnen ruimte voor goede iniatieven.

Gemeente zou mogen sturen op waar ze komen. Daar binnen moeten kansen zijn voor projectontwikkelaars.

Locatie, hoeveel een veld moet opleveren.

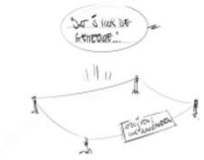
Projectontwikklaar moeten ook blijven participeren

Ook de vraag omdraaien: Wie zou de grond willen verhuren?

Tricky: want project ontwikkelaar wil winst maken. Wie beschermt dan de natuur? Projectontwikkelaars komen ook niet uit de omgeving.

Energie is een basis behoefte. Moet beschermd worden, mag niet alleen over geld gaan.

Interessant vinden wat initiatieven zijn, daar soms ook ruimte voor geven.

Rol energie coöperatie ?

Te groot-schalig, dus lijkt mij lastig

Moet wel grote coöperatie zijn?

Uitgangspunten & suggesties

Welke argumenten zijn voor jullie belangrijk in de keuzes die gemaakt worden?

Moet het echt met zon op land?

Focus op combineren met infra

Natuur behouden !

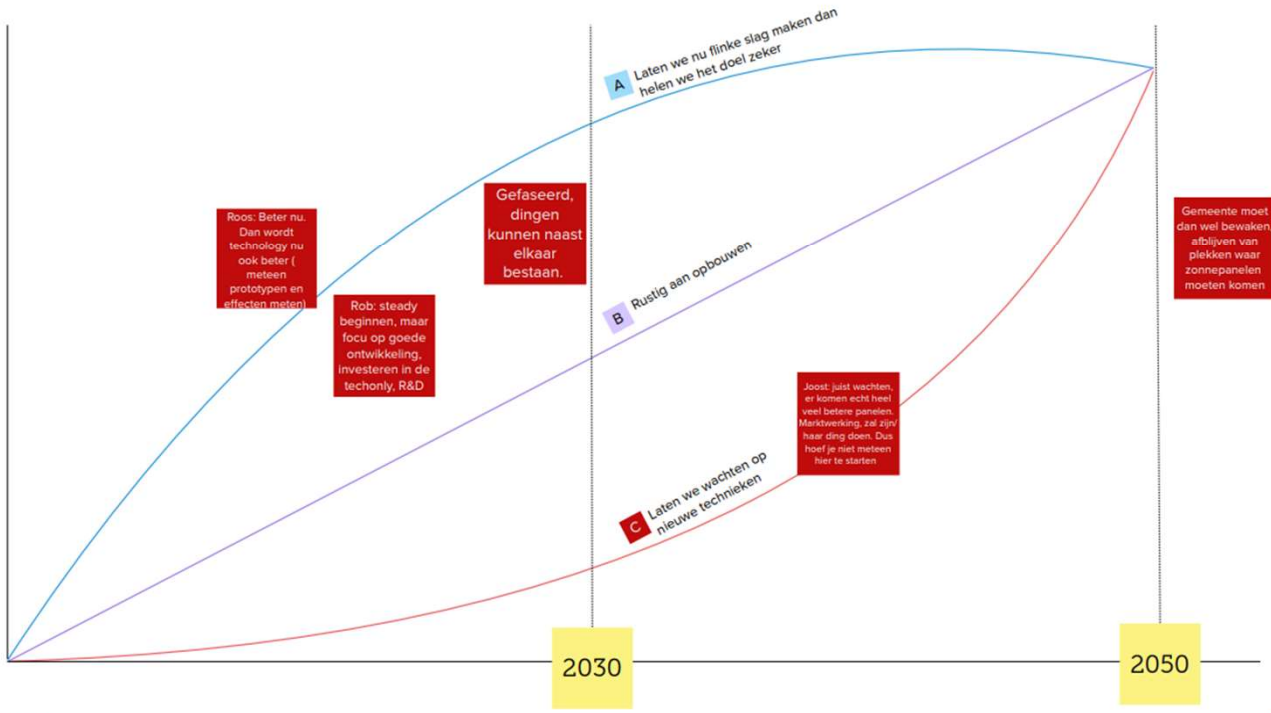
Akkerbouw, slim gebruiken.

Mens & dier meenemen in oog punt

Randvoorwaaren meegeven van hoe in te passen, als locatie en parcipatie

wel ruimte voor iniatief van project-ontwikkelaar

We willen in 2050 klimaat neturaal zijn, wat zijn dan de juiste stappen?
Waar zou je in 2030 al willen staan?

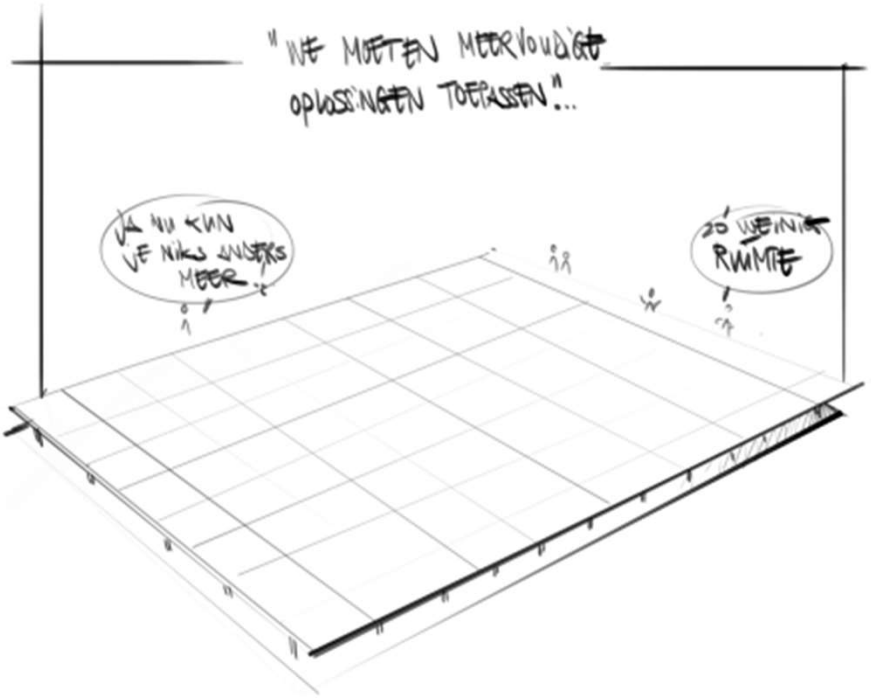

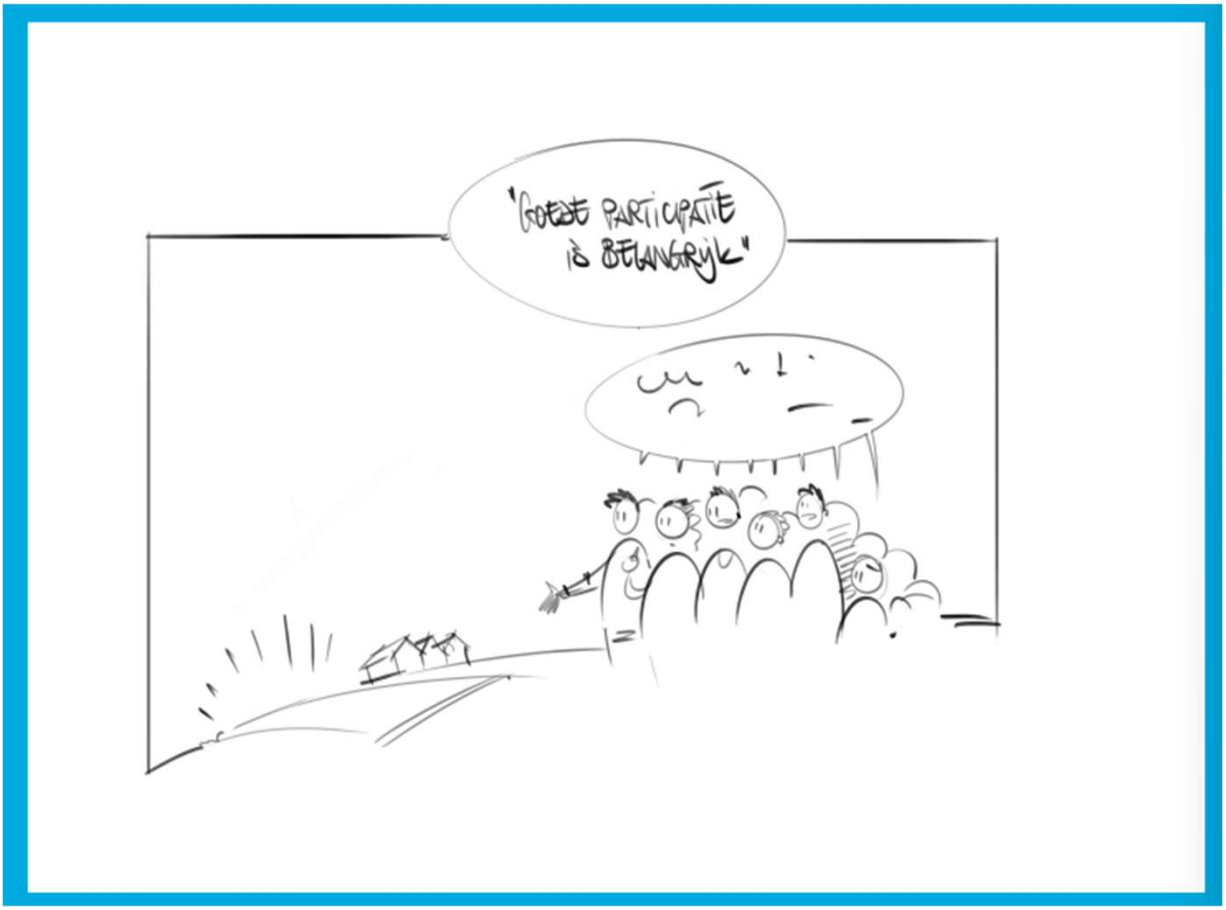
Welke aanvullende suggesties zouden jullie nog mee willen aan de gemeente?

VERGEET DE NATUUR NIET!!

Goede inpassing, per plek, maatwerk

Saaie eerste indruk? met alles langs infra, maar ik denk dat niet uit maakt :) (inwoners versus imago) De Parel van Meierijstad (achter de zonnepanelen)

"GOEDE PARTICIPATIE IS BELANGRIJK"

WE HEBBEN OOK DE BIJTJES NODIG....

Overige vragen opmerkingen

Terugkoppeling over bijeenkomst

Als alle participatie sessies zo waren zou ik altijd mee doen

Voel me serieus genomen

Veel geleerd ook. Jullie bedankt

Prettig om al voorbereid te zijn zodat je ook inhoudelijk gesprek kan voeren

Iedereen is voornemens bij 15 maart te zijn

Ontwerp je mee?! Design Challenge Zon | gemeente Meierijstad | 7 maart

Kennismaken

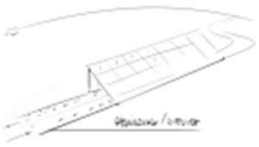

Ideeen

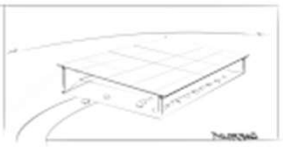
Kern:

- Niet in het zicht
- Niet in de natuur
- Focus op infrastructuur
- Als infra niet genoeg is akkers (wel alleen in overleg met boer)
- Als we doen in combi met natuur, dan de versie met biodiversiteit

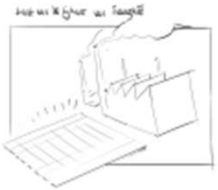

Ideeën:
Daken ook van industrie
Parkeerplaatsen overkappen
Rotonde kunst
Langs wegen
Nieuw te bouwen huizen verplichten zonnepanelen te nemen
Als je meer bijzonder maakt, bijvoorbeeld kleur of kunst
Vliegende zonnepanelen
Geluidswal

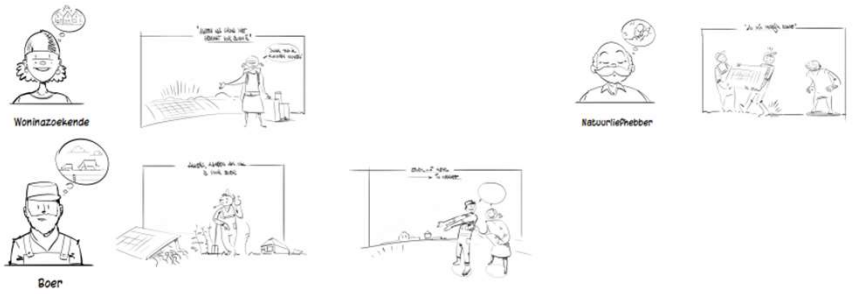
Ontwerp/inrichten

Aanvullende punten die boven kwamen:

- Zonnepanelen gaat om redden van de natuur (is de toekomst)
- Wel beetje verspreid plaatsen
- Iemand moet gaan inleveren je kan niet iedereen naar de zin maken
- Snelwegen eerder dan provenciale wegen
- Gebruik de berm tussen de geluidswal en weg
- Waar zo min mogelijk mensen er "last" van hebben
-
- Natuurliefhebber: Mag soms ten koste van natuur als er maar weer ergens anders natuur voor terug komt
- Niet ervoor kappen!
- Boer: In overleg! Je mag het een boer niet verplichten. Heel misschien als bijvoorbeeld fruitteelt is en er echt geen nadeel voor is.
- Woningzoekenden: Je moet wel kunnen uitleggen waarom er geen woningen op die plek zijn gekomen

Projectleider versus Gemeente | Rol

Gemeente en projectontwikkelaars zouden samen moeten werken.
Gemeente bepaalt waar en eventueel vergoeding voor directe omgeving.
Projectontwikkelaar moet wel winst kunnen maken

Compensatie voor de mensen die direct last hebben van paneel/windmolen, niet voor de hele gemeenschap. Die krijgen namelijk al zonnepanelen (dat is postief!)

Gemeente

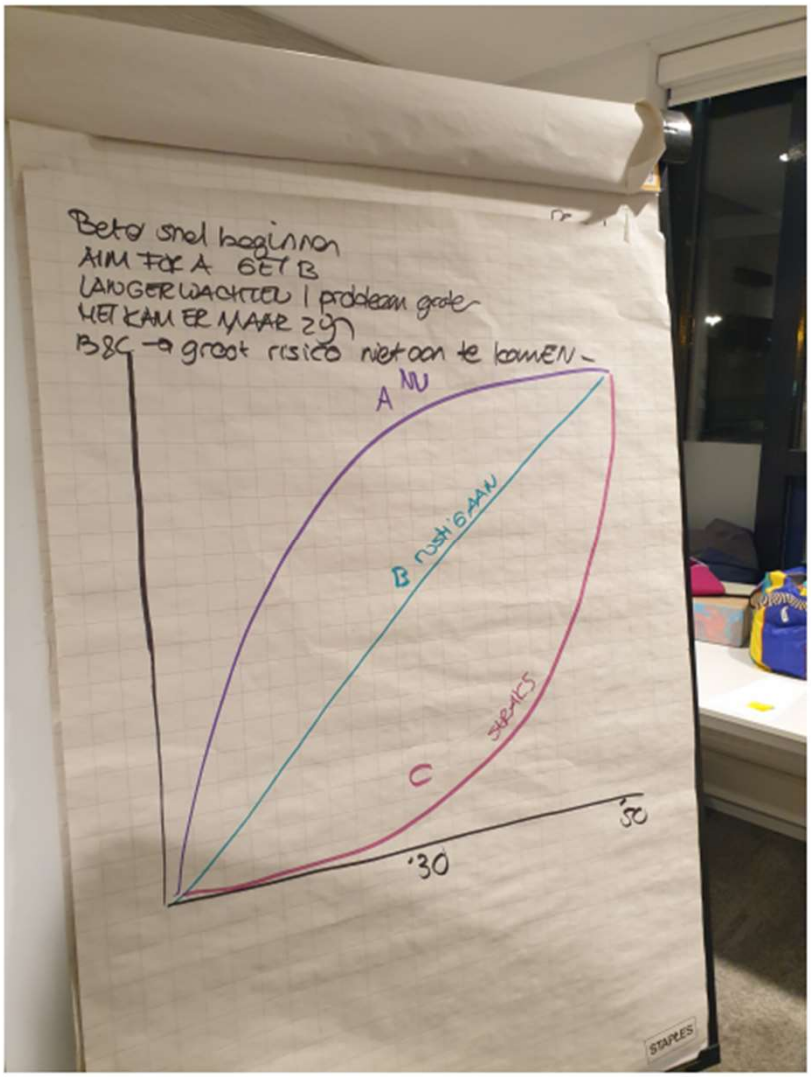
Projectontwikkelaar

Toekomstige stappen

We willen in 2050 klimaat neturaal zijn, wat zijn dan de juiste stappen?
Waar zou je in 2030 al willen staan?

Beter snel beginnen
Als je inzet op A wordt het toch B
Beter nu starten anders risico op afstel
Langer wachten problemen groter

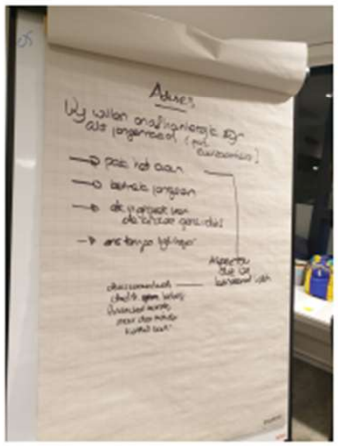

Rol Jongeren raad en advies:

Rol:
Wij adviseren--> Zelf en op verzoek
Betrek jongeren zoals nu
Zou ook in gesprek kunnen met de andere generaties
Ons tempo ligt wel hoger dan hoe dingen nu gaan bij gemeente

Overal advies als toekomstige jongerenraad:

Focus op waar het al niet mooi/beton is
Geen natuur weg halen en minimaal vervangen als je doet
Akkerbouw alleen in goed overleg met boer
Samenwerking Gemeente en Projectontwikkelaars --> Gemeente bepaalt waar, projectontwikkelaar wel ruimte geven voor snelheid en ideeën
Vergoeding voor mensen die direct last ervaren van panelen --> Voor overige bewoners zouden zonnepanelen winst genoeg moeten zijn

Over de sessie

Goed dat jullie dit zo doen.
Leuk ook met pizzas en zo.
Fijn dat interactief is.
Complimenten voor voorbereiding.

Volgens jongeren was er niet meer te doen geweest om meer bereik te krijgen. Via scholen beste kans.
En geen facebook maar instagram.

Aanwezig bij vervolg: Mogelijk 3

Ontwerp je mee?
8 maart interview

Interview

Iris | St Oedenrode | 21 | Rooij

Overall:

- Liefst combinatie maken met snelwegen, bijvoorbeeld de berm oplossingen met schapen (richting Zeeland) --> Snelweg rijd je niet voor het uitzicht
- Dan gebruik van akkerland dat vrijkomt omdat de veestapel verkleind moet worden --> Zorgen dat de boer daar dan financieel profijt van heeft.
- Tot slot op natuurgebied, nu voor korte duur. Met bijvoorbeeld de garantie dat na 20 jaar de natuur hersteld wordt, of zelfs meer voor wordt aangelegd.
- Hieronder zit sterk vertouwen in dat technologie zo zal verbeteren dat daar in de toekomst ook ruimte voor komt, dat er dan niet meer zulke oppervlakten nodig zullen zijn.
- Belangrijk: Liever goed, dan halve oplossingen, dus liever niet zonnepanelen op water of biodiversiteit, zijn suboptimale oplossingen. Dan liever nu een klein/middel groot natuur gebied(en) op offeren om over 20/ 30 jaar te herstellen.
- Zonnepanelen zijn nu nodig, juist ook voor de natuur
- Woningzoeken: Zoveel mogelijk gecombineerd bouwen met veel zonnepanelen, maar ja er zal wel ook echt gebouwd moeten worden komende jaren, dus ook daar zal boerenland voor gebruikt moeten kunnen worden. Maar dan zou ik het waar mogelijk is wel helemaal vol leggen.
- Natuurliefhebber: zal moeten vertrouwen dat gemeente bewaakt dan over 20/30 jaar natuurlijk dan ook daadwerkelijk weer terug komt.
- Belangrijk: Regie ligt bij de gemeente!! Ook om afspraken op termijn te kunnen bewaren. Projectontwikkelaar kan investeren, boer mag er wel ook baat bij hebben, voorkeur ook de gemeente (maar geen losse individuen naast de boer) De gemeente kan dan zorgen dat het ten goede komt van de gemeenschap.
- Overig: Zouden boeren geen afspraken met gemeente kunnen maken, nu even 20 jaar zonnepanelen erop en daarna weer terug kopen van gemeente?
- 2030 versus 2050l Nu beginnen en gestaag doorgaan. De technologie ook weer kans geven in toekomst. Heb vertouwen daarin, maar je kunt ook niet wachten.

KORTOM: Liefst nu stevig en goed investeren, geen halve keuzes. Dan maar natuur opofferen, want je doet dat voor de natuur. Maar wel met garanties voor wederopbouw. Heb vertouwen in wat de technologie kan over weer 20/30 jaar. Dan kunnen we andere keuzes maken.

Ervaring: Was leuk, dit te doen en super fijn dat ik nog kon aanhaken voor een gesprek zo. 15 maart niet aanwezig ivm verkiezingen.

Ontwerp je mee?
9 maart interview

Interview

Daan | Veghel | Project voorbereider van der linde

Overall:

- Er zijn nog veel kansen op bedrijven terreinen.
- Carpoorts/ parkeer garages (daar zijn we zelf ook mee bezig).
- Grooste probleen is mogelijk niet eens de panalen maar dat net er niet klaar voor is. Projecten wachten nu echt omdat te zwaar is voor net.
- Mooie oplossing, langs snel wegen incombi met schapen.
- Als industie, daken en langswegen vol zijn, boerenland prima optie, zeker in combinatie mee/land eronder.
- Ik zou zoveel mogelijk kiezen voor optie met dat de grond eronder gebruikt kan worden.
- Wij zien steeds meer dat daken voor circa 20 jaar verhuurd worden en daarna zijn we weer van pand eigenaar/boer. Dat zou voor gemeente ook optie kunnen zijn. (geld wat dat oplevert weer steken in verduurzamen)
- Natuur als laatste optie, kan nooit echt mooi zijn.
- Panelen/velden wel verdelen over gemeente, beetje imago (gek als dat in een gebied anders is) en ook lasten beetje verdelen.
- Boer: Zorgen dat hij/zij vergoed wordt. Maar er zijn ook jonge boeren dit gewoon doen van uitduurzaamheid. (oudere generatie minder)
- Woningzoekende --> in eerste instantie nieuwe wijken bouwen die zoveel mogelijk klimaat neutraal zijn en panelen waar mogelijk extra panelen kwijt kunnen. --> Als dan toch zonnepanelen voor gaan op woningen, goed communiceren, laten zien met cijfers dat daken al vol zijn en dat dit echt nodig is om doelstellingen te behalen.
- Gemeente moet wel de regie houden. Denk bijvoorbeeld aan waar te plaatsen, maar ook bijvoorbeeld, dat er geen lage velden gelegd mogen worden, maar alleen maar hoog gecombineerd met iets anders.
- Gemeente zou ook kunnen bewaken dat projectontwikkelaars stukje moeten afstaan van winst aan gemeente zodat ook bijvoorbeeld mensen met minder inkomen kunnen verduurzamen. (Onder het motto: verduurzamen doe je met iedereen)
- 2030/2050: Ik zou voor een scenario gaan tussen B en C. Even wachten tot net een paar ontwikkelingen zijn verbeterd op gebied van accus' en net. En daarna rennen.

KORTOM: Eerst bermen & bedrijven terreinen. Dan boerenland maar wel altijd meervoudig gebruikt. Denk na over verhuur constucties.
Wees helder en zorgvuldig in combinatie, maak zichtbaar wat er is en watn nodig is. (en dat iets bijvoorbeeld echt een laatste opties is). Verduurzamen doe je samen.

Ervaring: Interessant van andere te horen. Probeer 15e even langs te komen. Wil graag op de hoogte blijven.

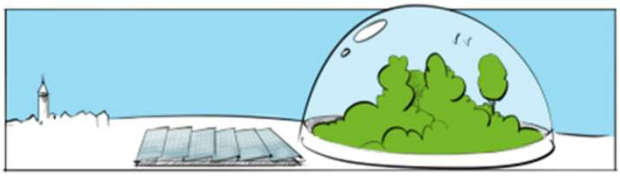
UITGANGSPUNTEN ZON OP LAND, BEKEKEN VANUIT JONG MEIERIJSTAD

Meierijstad wil in 2050 niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Om over te kunnen stappen op duurzaam opgewekte stroom zijn er flink wat zonneparken op land nodig. Die zie je wel staan, dus moeten ze zorgvuldig in het landschap ingepast worden. Tijdens de Design Challenge Zon gaven bewoners tussen 18 en 35 jaar aan wat daarbij voor hen belangrijke uitgangspunten zijn. Deze uitgangspunten lichten we hieronder verder toe.

1. NATUUR BEHOUDEN

Kom niet aan de natuur. Zonder bijen en bomen heb je ook niks aan duurzame energie.

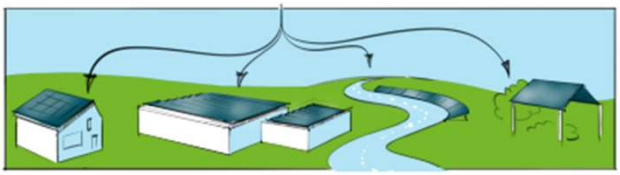
Het behouden van de "natuur" staat op 1. Als het echt niet anders kan, mag, bij hoge uitzondering de natuur tijdelijk geschaad worden, maar dan met de garantie dat daar nieuwe natuurgebieden voor terugkomen. Tip: Zonnepanelen plaatsen is ook 'redden van de natuur'. Doe het liever in één keer goed, dan nu met een halve oplossingen komen.

2. MEERVOUDIG RUIMTEGEBRUIK

Er is te veel schaarste om land enkel en alleen voor zonneparken te gebruiken.

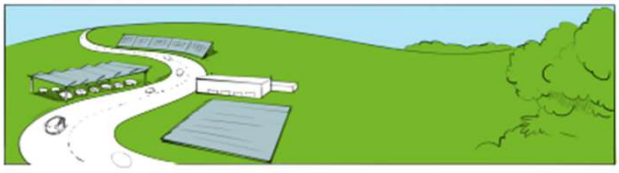
We hebben ook ruimte nodig voor meer woningen, goede infrastructuur, gezonde landbouw en het verbeteren van de biodiversiteit. Daarom moeten zonneparken zoveel mogelijk worden gecombineerd met andere functies.

3. FOCUS OP INFRASTRUCTUUR

Combineer in eerste instantie zoveel mogelijk met infrastructuur.

Het behouden van aantrekkelijk uitzicht is belangrijk voor veel bewoners. Kies er daarom voor zonneparken zoveel mogelijk daar te leggen waar het al "lelijk" is. Het gaat hierbij om het combineren van zonnepanelen met wegen, bermen en kanalen. De jongeren adviseerden ook slim gebruik te maken van bedrijven- en parkeerterreinen en noemden ook de overkapping van wegen met zonnepanelen als een oplossing.

4. AGRARISCH GEBIED IN GOED OVERLEG

Als combineren kan, dan: doen! Zo niet, maak goede huurafspraken

Landbouwgrond biedt zeker kansen in de combinatie van landbouw en energieopwekking. Zonnepanelen kunnen goed gecombineerd worden met dieren of tuinbouw. Huur de grond die vrijkomt door het verkleinen van de veestapel. Of koop 't als gemeente aan, al dan niet met terugkoopregeling. Ga in overleg met de boer van wie de grond is. En houd oog voor het welzijn van de dieren.

5. GEMEENTE BEHOUDT REGIE

Zorg voor goede samenwerking tussen projectontwikkelaars en gemeente.

Het is belangrijk om projectontwikkelaars kansen te bieden voor innovatie. Biedt daarvoor ruimte, maar neem als gemeente ook de regie. Met name als het gaat om de keuze van de locaties, het bewaken van afspraken zoals dubbel ruimtegebruik, participatie met omwonenden en het, na een aantal jaren, weer in oorspronkelijke staat herstellen van de gronden.

6. GOEDE COMMUNICATIE

Deel regelmatig wat er allemaal al aan verduurzaming wordt gedaan

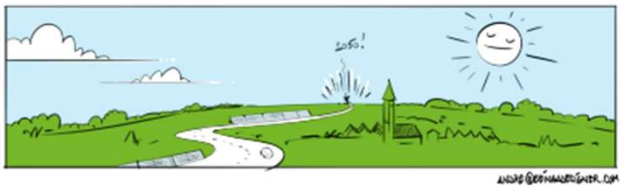
Maak helder wat de uitdaging is waar we samen voor staan en maak zichtbaar wat er allemaal al is gedaan. Denk bijvoorbeeld aan het bewust maken van bewoners over hoeveel zonnepanelen er in de gemeente al liggen op daken of over de noodzaak dat zon op land echt nodig is om de doelen te behalen. En maak het niet mooier dan het is: zonneparken zul je echt wel in het landschap zien liggen. Tip: benut zo'n zonnepark ook voor educatieve doeleinden. Met bijv. informatieborden en een educatiecentrum.

7. START NU VOOR HET TE LAAT IS

Begin nú om in 2050 echt klimaatneutraal te zijn en pik technologische ontwikkelingen slim mee

Om te zorgen dat je in 2050 energie-neutraal bent door opwekking op eigen grondgebied is het slim direct te beginnen. Wacht niet op "nog betere" techniek in de toekomst, maar benut goed wat oplossingen je nu al te bieden hebben. Alleen als je kansen op korte termijn voorziet mag je soms even wachten, bijvoorbeeld als het gaat om ontwikkelingen met batterijopslag of het verzwaren van het elektriciteitsnet. Maar voorkom dat van uitstel afstel komt: die tijd hebben we niet!

Bovenstaande uitgangspunten zijn een samenvatting van de resultaten van de Design Challenge Zon 2023. Deze challenge met jonge inwoners van Meierijstad vond plaats van 20 februari t/m 15 maart 2023, als onderdeel van het participatietraject over het beleidskader duurzame energieopwekking van de gemeente Meierijstad. De deelnemers vulden allen eerst thuis de design post in en hebben hun visie in interviewsen (fysieke en online) focusgroepen toegelicht.

MEIERIJSTAD duurzaam

AWARENESS

Bijlage 10

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Presentatie beeldvormende avond – 16 maart 2023

April 2023

MEIERIJSTAD

BEELDVORMENDE AVOND

Beleid duurzame opwek Meierijstad

16 maart 2023
Roel Wouters

PROGRAMMA

MEIERIJSTAD

19:35u	Energieopgave van Meierijstad
	Mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie
	Participatie
	Belangrijkste onderdelen uit het beleid
	Vervolgstappen/onderzoeken

Dia 2

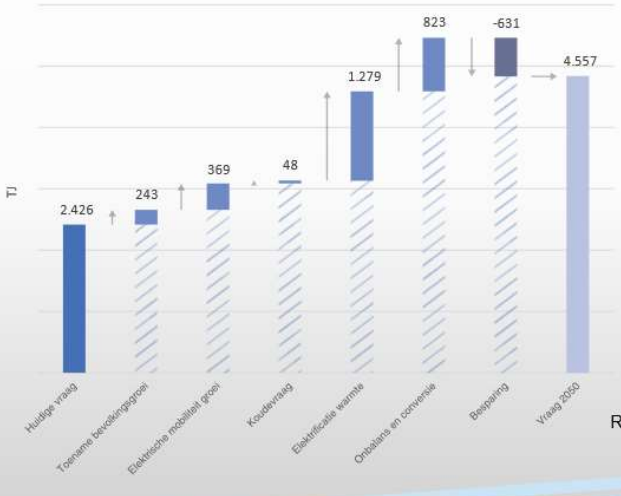
MEIERIJSTAD

ENERGIEOPGAVE MEIERIJSTAD

Waar staan we nu?

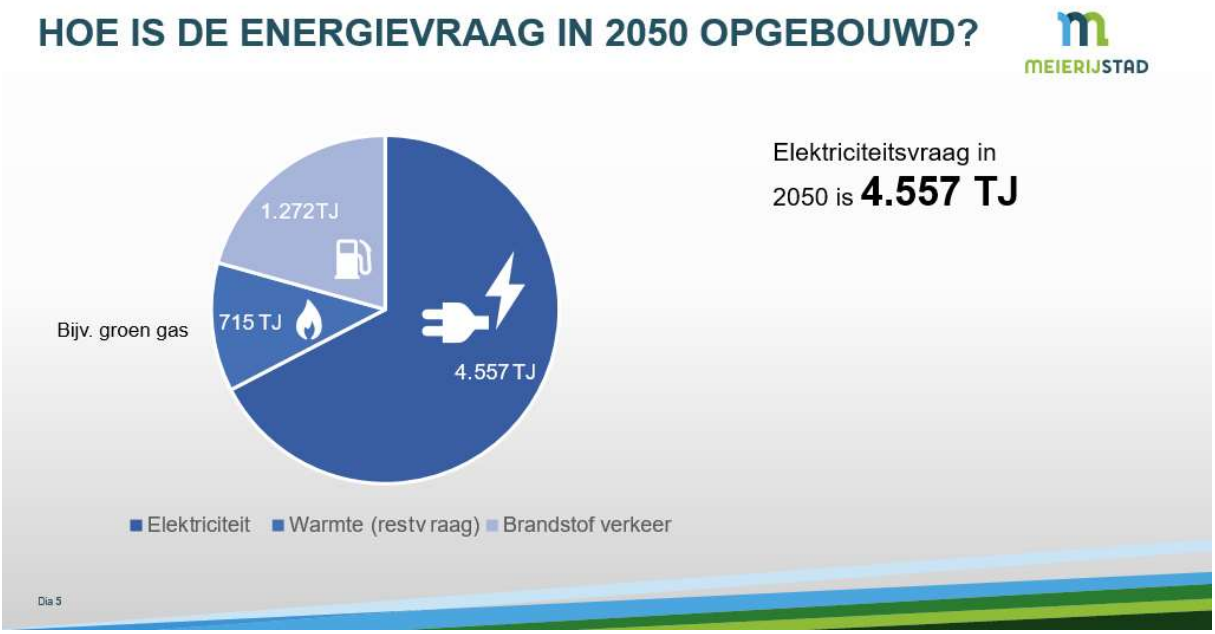
HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?

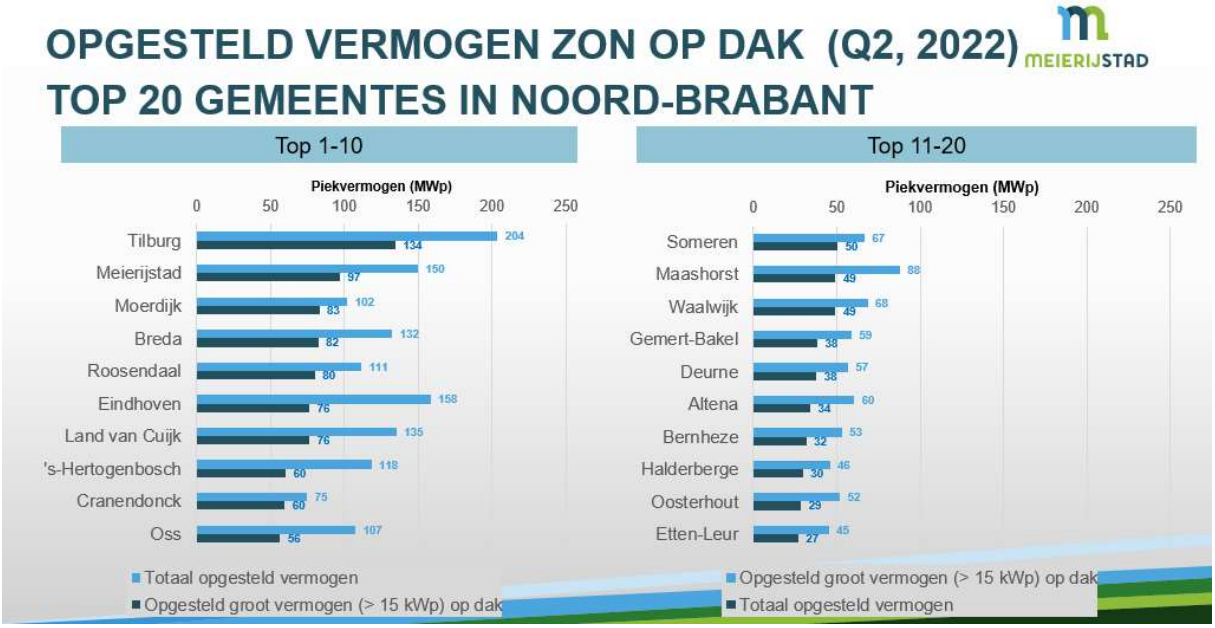
MEIERIJSTAD

Rekening gehouden met restvraag zie volgende slide!

Dia 4

HOE IS DE ENERGIEVRAAG IN 2050 OPGEBOUWD?
MEIERIJSTAD
Elektriciteitsvraag in 2050 is 4.557 TJ
1.272TJ
715 TJ
4.557 TJ
Bijv. groen gas
Elektriciteit
Warmte (restv raag)
Brandstof verkeer
Dia 5

OPGESTELD VERMOGEN ZON OP DAK (Q2, 2022)
TOP 20 GEMEENTES IN NOORD-BRABANT
MEIERIJSTAD
Top 1-10
Piekvermogen (MWp)
0 50 100 150 200 250
Tilburg 204 134
Meierijstad 150 97
Moerdijk 102 83
Breda 132 82
Roosendaal 111 80
Eindhoven 158 76
Land van Cuijk 135 76
's-Hertogenbosch 118 60
Cranendonck 75 60
Oss 107 56
Totaal opgesteld vermogen
Opgesteld groot vermogen (> 15 kWp) op dak
Top 11-20
Piekvermogen (MWp)
0 50 100 150 200 250
Someren 67 50
Maashorst 88 49
Waalwijk 68 49
Gemert-Bakel 59 38
Deurne 57 38
Altena 60 34
Bernheze 53 32
Halderberge 46 30
Oosterhout 52 29
Etten-Leur 45 27
Opgesteld groot vermogen (> 15 kWp) op dak
Totaal opgesteld vermogen

DOELEN ENERGIEOPGAVE

Waar komt de energieopgave vandaan?

MEIERIJSTAD

WAAR KOMT DE ENERGIEOPGAVE VANDAAN?

MEIERIJSTAD

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk
  - Landelijke opgave opwek op land 35 TWh 2030
  - Landelijke opgave opwek op zee 49 TWh
- Lokaal beleid
  - Gemeenteraad: CO2 neutraal 2050 op eigen grondgebied
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
  - +/- 15 – 20% van totaal opgave 2050 in 1/3e v.d. tijd

Nieuw beleid kan altijd vanuit Europa of hogere overheden opgelegd worden.

Dia 8

C02 NEUTRAAL OP EIGEN GRONDGEBIED

MEIERIJSTAD

- Aan welke knoppen kun je hiervoor draaien?
  - Besparingsopgave & Energiemix
    - Zon op dak max. 30 – 35% van de totale opgave 2050.
- Voor opwek is beleid nodig, ook als het (nog) niet uitgevoerd gaat worden
  - Keuzes om 2050 te halen
  - Zonneparkenbeleid herijking (vastgesteld 2020)
  - Zon op dak extra stimuleren, op welke manier?
  - Windmolenbeleid (op pauze)
  - Monovergisting
  - Mogelijke andere opwekvormen?

Dia 9

WAAROM AL AAN DE SLAG MET ZON OP LAND

MEIERIJSTAD

- Zonneladder:
  - Zonnepanelen op daken/gevels van gebouwen
  - Zonnepanelen op onbenutte terreinen in bebouwd gebied
  - Zonnepanelen in landelijk gebied
    - Met de voorkeur voor functiecombinaties
  - Provinciale verordening: “De zonneladder geeft geen sturing aan de volgtijdelijkheid van de realisatie zonprojecten. Zo betekent het niet dat eerst alle voor zonnepanelen geschikte daken vol moeten liggen, voordat er zonneparken gerealiseerd mogen worden.”
  - Als gemeente moet je aantonen dat je het niet gaat redden met de eerste voorkeuren. Als dat niet lukt dan kun je al starten met zon in landelijk gebied

Dia 10

(ON)MOGELIJKHEDEN OPWEK DUURZAME ENERGIE

MEIERIJSTAD

- Biogas
- Windmolens
- Zonnepanelen op daken
- Zonneparken op land
- Batterijopslag
- Waterstof
- Mogelijke nieuwe technieken

Dia 11

MEIERIJSTAD

PARTICIPATIE

Het proces wat is gelopen, en de invloed van inwoners op het beleidskader

MEEDENKEN OVER HET BELEID

MEIERIJSTAD

- Thematafels
  - Meedenkgroep waarvoor iedereen die wilde zich kon aanmelden
- (Digitale) bijeenkomsten
- Weekmarkten
- Online vragenlijst

2023:

- Design challenge
- Inwonerspanel
- Reflectiegroepen (voortzetting thematafels)
- Digitale bijeenkomst

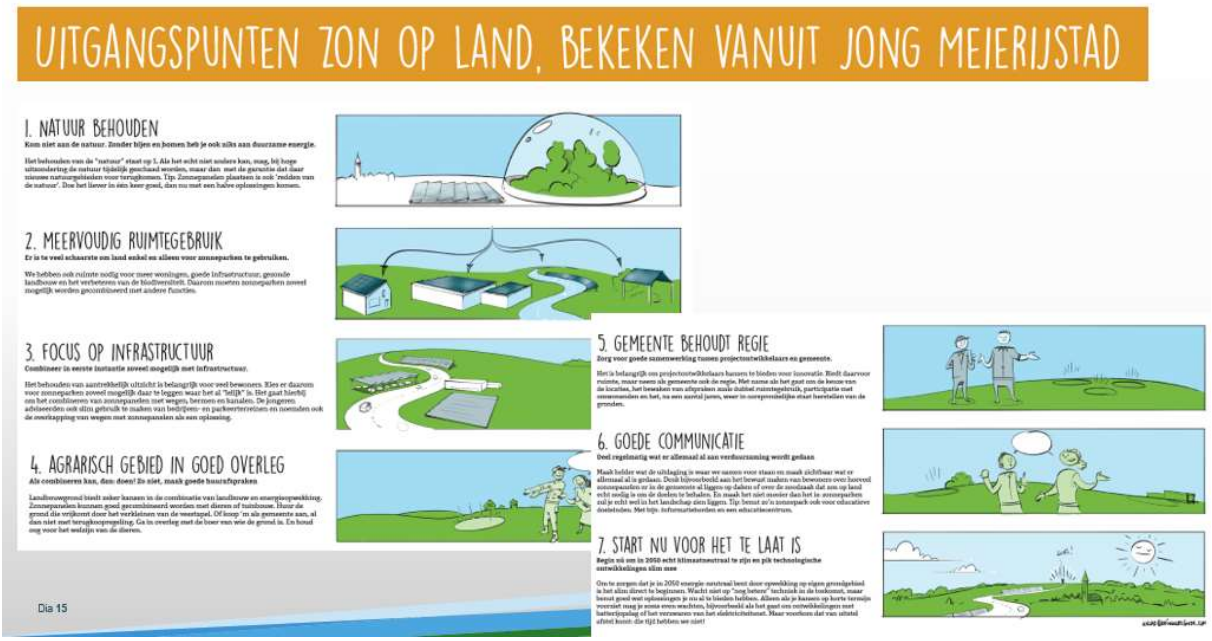
Dia 13

POSITIEVE REACTIES

MEIERIJSTAD

- Reflectiegroepen: constructieve gesprekken, nieuwe inzichten
- Design challenge: vrij denken, jongeren enthousiast om mee te denken
- Inwonerspanel: bevestiging van eerder opgehaalde inzichten, nieuwe gezichten & positieve reacties op participatie werkwijze gemeente

Dia 14

WAT NEMEN WE MEE?

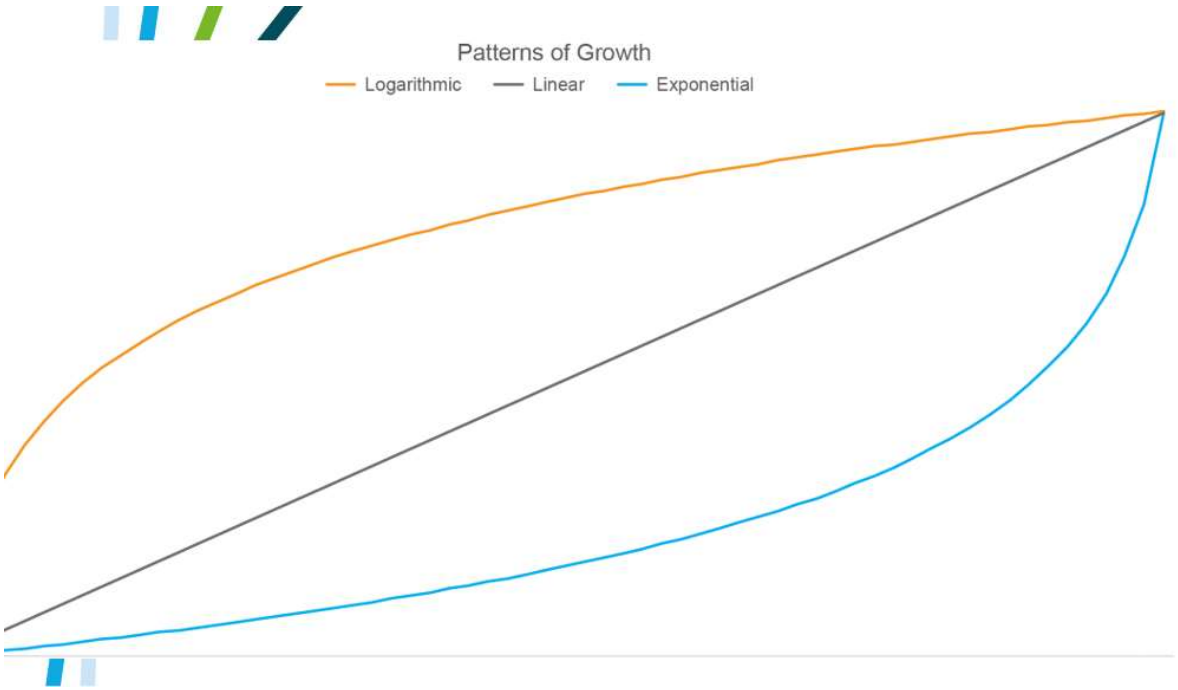
MEIERIJSTAD

- Meer regie op ontwikkelingen
  - Blijf open communiceren (compleet en concreet)
  - Voorkom schijnparticipatie
- Lokaal moet niet alleen de lasten dragen, maar ook zoveel mogelijk de lusten krijgen
  - Brede groep moet mee kunnen praten maar let op de direct omwonenden
- Gemeente mag ook financieel risico lopen

Dia 16

MEIERIJSTAD
Vragen ?
Dia 17

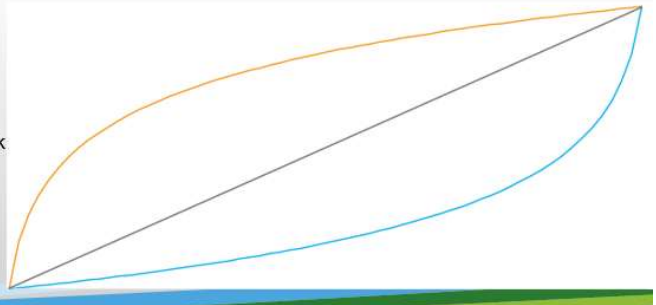

MEIERIJSTAD
BELEID DUURZAME ENERGIE OPWEK
De belangrijkste onderdelen

HOE (SNEL) WILLEN WE DIT AANPAKKEN?

MEIERIJSTAD

- Geen afspraken gemaakt in vorige beleid
  - Doel -> 2050
  - 2020/2021 2x 50 ha. zon uitvragen
  - Activiteiten & tempo 2022 t/m 2050 onbekend
- Voorstel richting 2030:
  - Lineair
    - Ervaring is hoge uitval
    - Druk op uitbreiding net incl zon op dak
    - Realisatiegraad loopt achter voor RES doel

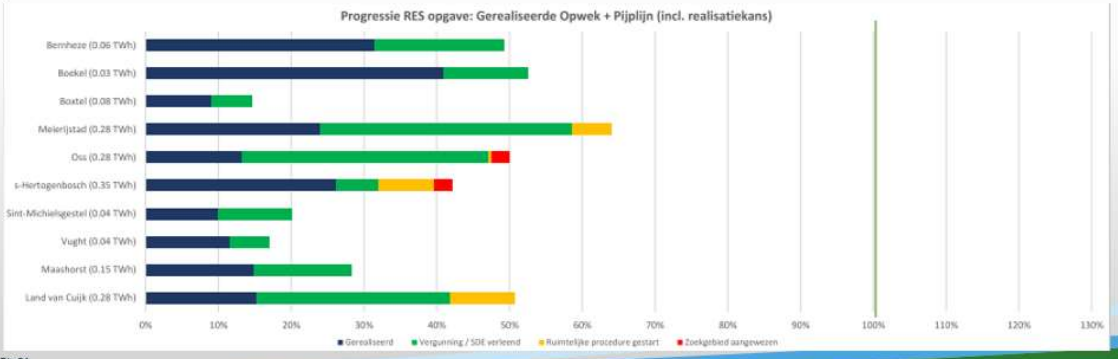

Dia 20

STAND VAN ZAKEN RES OPGAVE

MEIERIJSTAD

- NPRES verwacht vergunningverlening per 2025
- Met lineair scenario uitvraag naar 2030 neem je al voorschot op periode 2030-2040

Dia 21

HOE (SNEL) WILLEN WE DIT AANPAKKEN?

MEIERIJSTAD

AANPAK T/M 2030

Zon op dak (groot)

+/- 70 ha additioneel

- 8% van 2050 opgave
- 17% van de totale zon op dak opgave

Zon grondgebonden

+/- 140 ha additioneel

- 9,4% van 2050 opgave
- 20% totaal opgave grondgebonden zon

Wind Veghel

4 windturbines, niet additioneel moeten enkel gerealiseerd worden

- 3,3% van 2050 opgave

Totaal

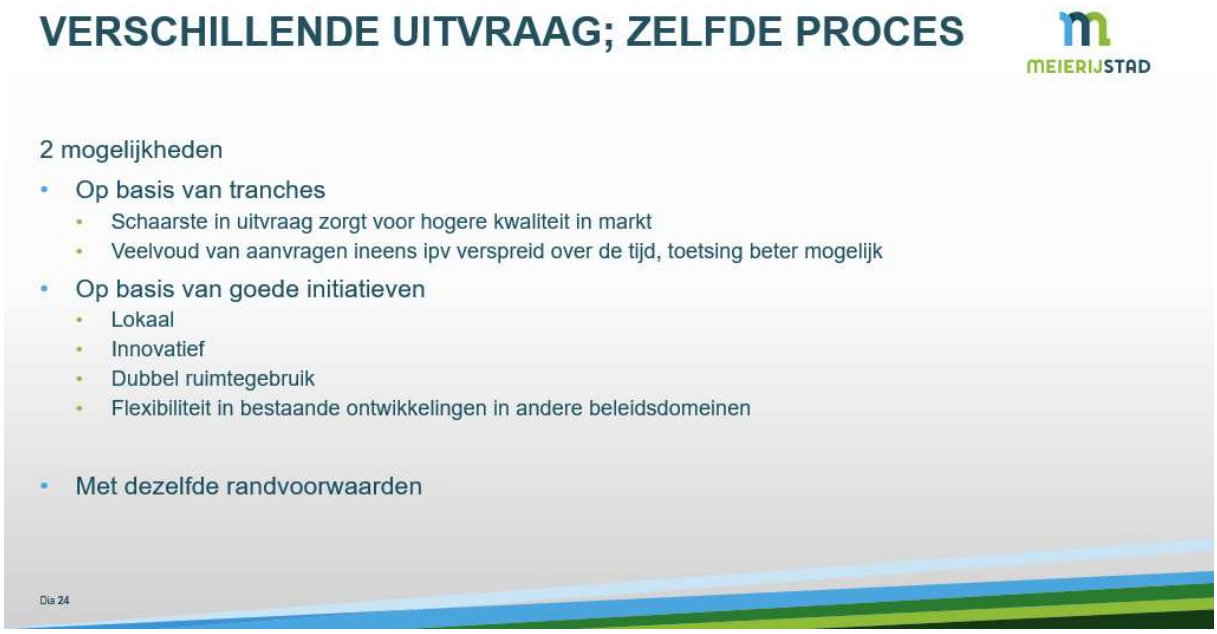
Op dit moment reeds 8,3% van 2050 opgave gerealiseerd.

Met dit scenario sta je in 2030 maximaal op 29% van de totale behoefte voor 2050 voor elektriciteit.

In dit tempo zijn we tot en met 2050 bezig om aan onze eigen elektriciteitsbehoefte te werken

Da 22

MEIERIJSTAD
Vragen ?
Dia 23

VERSCHILLENDE UITVRAAG; ZELFDE PROCES
MEIERIJSTAD
2 mogelijkheden
Op basis van tranches
Schaarste in uitvraag zorgt voor hogere kwaliteit in markt
Veelvoud van aanvragen ineens ipv verspreid over de tijd, toetsing beter mogelijk
Op basis van goede initiatieven
Lokaal
Innovatief
Dubbel ruimtegebruik
Flexibiliteit in bestaande ontwikkelingen in andere beleidsdomeinen
Met dezelfde randvoorwaarden
Dia 24

UITVRAGEN VIA TRANCHE & MEER REGIE

MEIERIJSTAD

- 50% via tranche (25% in 2024 en 25% in 2026)
  - Tranche 2024 met nadruk op ontlasting van netwerk
  - Bekijken of tranche 2026 op basis van restgronden plaats kan vinden
- 50% regie vanuit de gemeente
  - Apart innovatiespoor waarbij zon secundair is
    - voor bijvoorbeeld zon boven zacht fruit
- Niet gebruikte ha's vervallen binnen huidig beleid. In nieuw beleid mogelijkheid tot hernieuwd uitvragen op later moment.
- In 2025 tussentijdse evaluatie

Dia 25

HET PROCES

MEIERIJSTAD

Omgevingsdialoog = verantwoordelijkheid initiatiefnemer
Aan start van proces uitleg van gemeente over totale proces, wel meer zichtbaarheid gemeente in omgevingsdialoog

Dia 26

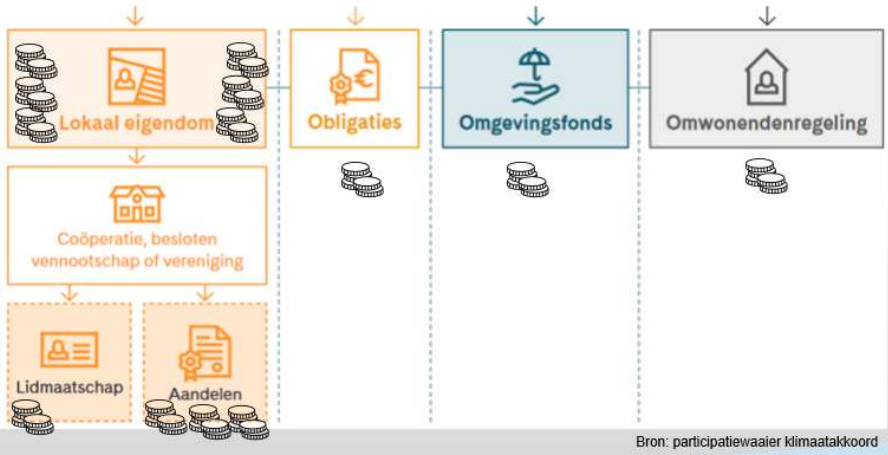
MEIERIJSTAD

Vragen ?

Dia 27

WAAROM RENDEERT LOKAAL EIGENDOM NU NIET VOLDOENDE?

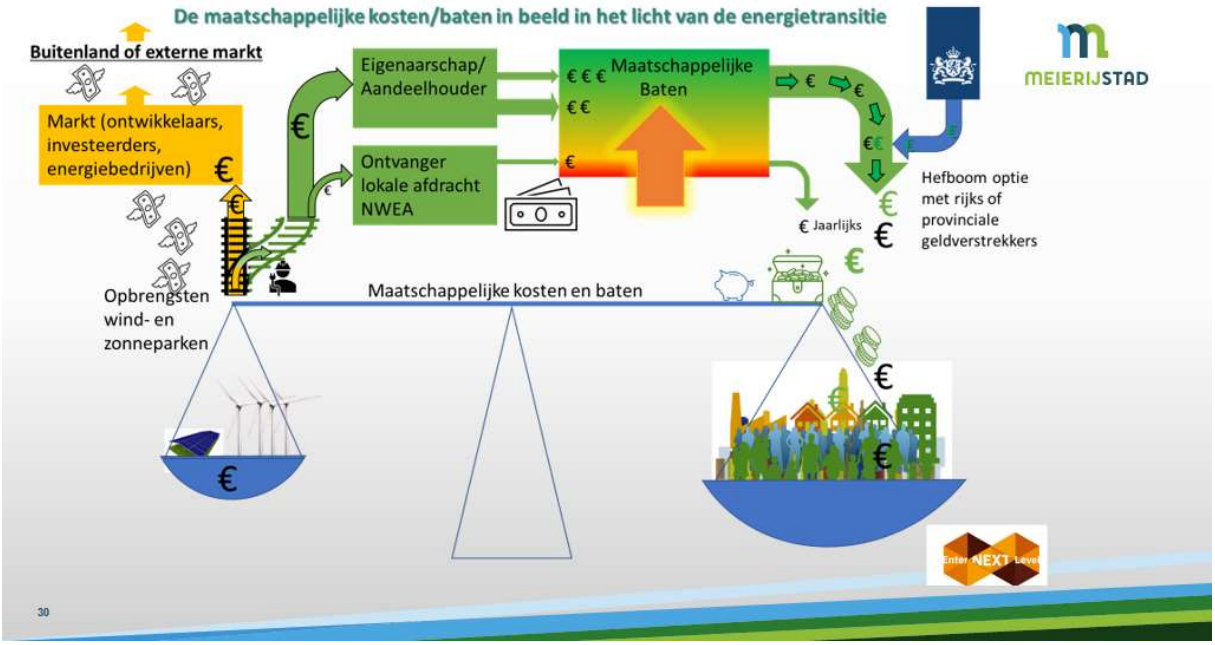
MEIERIJSTAD

Bron: participatiewaaier klimaatakkoord

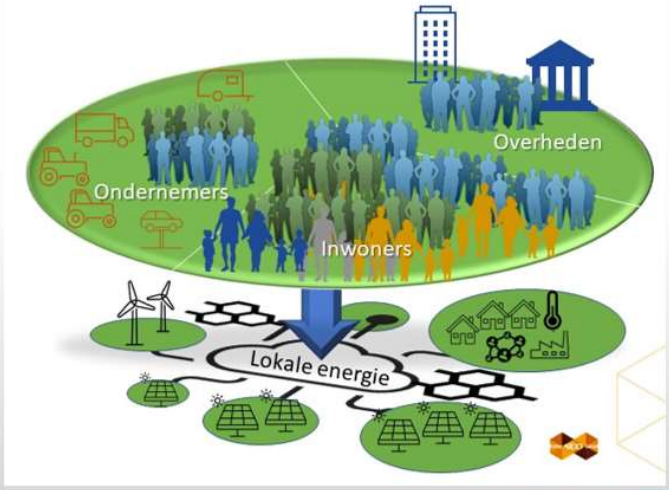
28

MEIERIJSTAD
Inkomsten gemeente 30 jaar
Totaal
€ 29.612.820
€ 30.000.000
€ 25.000.000
€ 20.000.000
€ 15.000.000
€ 10.000.000
€ 5.000.000
€ -
€ 3.462.207
€ 1.486.574
€ 24.664.039
€ 29.612.820
Inkomsten erfpacht
Rente
Winst
Totaal
*Levensduur park
29

De maatschappelijke kosten/baten in beeld in het licht van de energietransitie
MEIERIJSTAD
Buitenland of externe markt
Markt (ontwikkelaars, investeerders, energiebedrijven)
Eigenaarschap/ Aandeelhouder
Ontvanger lokale afdracht NWEA
Maatschappelijke Baten
Hefboom optie met rijks of provinciale geldverstrekkers
€ Jaarlijks
Opbrengsten wind- en zonneparken
Maatschappelijke kosten en baten
30

NIEUW MODEL VAN INVESTERINGEN

MEIERIJSTAD

31

MEIERIJSTAD

Vragen ?

Dia 32

OMVANG VAN ZONNEPARKEN

MEIERIJSTAD

- Optie 1 lijkt grootschalig vanuit landschap niet gewenst
- Optie 2 voorstelbaar vanuit huidige ontwikkelaarsbehoefte/SDE
- Optie 3 nader onderzoek naar hoeveelheden & realiseerbaarheid

1,5 x 85 ha | 9 x 15 ha | 53x 2,5 ha

33

WAAR EN HOE?

MEIERIJSTAD

- We wijzen geen gebieden aan in dit beleid
  - Ruimtelijke puzzel wordt gemaakt in de omgevingsvisie
- Concentratie of spreiden?

20x 1ha zonneveld geeft 8km randlengte

1x 20ha zonneveld geeft 1,8km randlengte

Dia 34

DUBBEL RUIMTEGEBRUIK EN MEERWAARDE

MEIERIJSTAD

- Meerwaarde is ~~gewenst~~ → meerwaarde is vereist
- Kwaliteit staat voorop
- Maatwerk per locatie
- X-factor: initiatiefnemers uitdagen

35

AANVULLENDE VOORWAARDEN

MEIERIJSTAD

- Geen extra capaciteitsvraag van het net
- Duurzaam materiaal gebruik → circulariteit
- Rekening houden met andere toekomstige ontwikkelingen

37

BETREKKEN VAN INWONERS

MEIERIJSTAD

- Terugkoppeling: meer betrokkenheid van inwoners
- Nieuwe beleid gaat er voor zorgen dat dit gaat gebeuren
  - Let op: Uiteindelijk bent u als gemeenteraad degene die bepaald wat er wel/niet gaat gebeuren.

Dia 38

VERVOLGONDERZOEKEN & STAPPEN NA BESLUITVORMING

MEIERIJSTAD

- Ruimtelijke puzzel in toekomstvisie
- Investeringsplatform
- Reststroken/Zon bij parkeren/Monovergisting
- Uitwerken eerstvolgende tranche onder door raad gestelde voorwaarden
- Verruimen mogelijkheden voor zon op land eigen gebruik, eigen grond (particulier)

Dia 39

MEIERIJSTAD

Vragen ?

Dia 40

MEIERIJSTAD

AWARENESS

Bijlage 11

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Reflectiegroep 3 – 28 maart 2023

- **Opbrengsten post-its**
- **Reactie reflectiegroep**
- **Bijlage bij de reactie**

April 2023

Participatie is vereist

De gemeente heeft uit de verkenningsfase duidelijk de boodschap meegekregen dat meer regie vanuit de overheid op de realisatie van duurzame opwek en het borgen van lokaal eigenaarschap/ participatie een belangrijke wens van de deelnemers is. Om die reden is het voorstel van een investeringsplatform uitgewerkt. Daarnaast komt de gemeente – ook op grond van eigen motivatie – tegemoet aan de behoefte voor meer lokaal maatwerk (wat meer participatie mogelijk maakt), door het beleid zelf meer op hoofdlijnen te beperken.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie:

- De gemeente dient ook initiatief te nemen in het proces (als projectleider, maar dan niet m.b.t. de inhoud).
- Prioriteit 1 is de zorg voor mensen die zonneparken en windmolens in hun 'achtertuin' krijgen. Dit is niet alleen zorg van de investeerder, maar voor zorg van de gemeente voor haar burgers.
- Ruim 50% van de financiële participatie is vereist.
- Beleidsparticipatie moet stoppen. De financiële participatie moet zichtbaar worden, door middel van investering platformen, gebiedsfocus en lokale coöperatie.

Multifunctioneel ruimtegebruik/ meerwaarde

De gemeente en de reflectiegroep kunnen elkaar vinden in het principe dat maximaal moet worden ingezet op multifunctioneel ruimtegebruik en meerwaarde. Daarbij is er begrip voor het standpunt van de reflectiegroep dat bepaalde combinaties van ruimtegebruik niet wenselijk zijn. Om die reden ziet de gemeente af van de combinatie mono-panelen met vee/gras.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie:

- De gemeente moet zelf meer een voorbeeldfunctie op zich nemen voor meer draagvlak te creëren bij de burger.
- Versterking biodiversiteit en omgeving is ook belangrijke meerwaarde.
- Hoe ziet de meerwaarde eruit voor de directe omwonenden?
- "Mee eens."
- "Mee eens (maar niet mooier maken dan het is, zoals die schaapjes onder zonnepanelen die je op foto's ziet ter promotie."
- Flexibiliteit in innovatie behouden.
- Financiële haalbaarheid komt ter discussie.

Landschap is leidend

De ontwerpprincipes zijn intensief met de reflectiegroep besproken. Daarbij hebben diverse deelnemers hun zorgen uitgesproken over de impact van grootschalige zonne-energie op land. De reflectiegroep hecht waarde aan het volgen van de zonneladder. De gemeente ondersteunt eveneens het principe van de zonneladder, maar bereidt de 'hogere' treden al wel voor, omdat uit de berekeningen volgt dat de 'lagere' treden alleen onvoldoende opleveren om de doelstellingen te halen. Dat neemt niet weg dat de gemeente het maximale wil halen uit de lagere treden en daar waar het buitengebied in beeld komt de mogelijkheden van restgronden langs infrastructuur serieus bekijkt net als de mogelijkheden voor zon boven parkeren en bij gevels.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- Grote depots zouden

- Landbouwgrond behouden voor agrarische activiteiten.
- Kijken voor stoppers en/ of jeugd die daar wil wonen, hier rekening mee houden in gebiedsbepaling (met name agrarische gebiedsbepaling).
- "Als we maar stappen vooruitzetten."
- De tekst over de lagere treden is te zwak, dit biedt geen garantie dat hier serieus naar gekeken wordt. Het is niet bindend.
- Er wordt op dit moment snel afgeweken van de zonneladder. Participatie over de locatie moet ook plaatsvinden bij de eerste zeven initiatieven!
- Ze actief in op restgronden dan wordt besteed.
- Energielandschap is vorm van verstedelijking.
- Restgronden: wat, hoeveel, waar, etc.?
- A priori: realisering op landbouwgroep vermijden.
- Is de opdracht überhaupt haalbaar voor de zonneladder?

De reflectie op hoofdlijnen

De reflectiegroep deelt de mening van de gemeente dat de vorige beleidsnota er in de praktijk voor zorgde dat gewenste situaties niet tot ontwikkeling konden komen en dat op minder gewenste situaties niet ingegrepen kon worden. De reflectiegroep onderschrijft het belang van een beleidskader dat:

- Enerzijds duidelijkheid biedt met onderbouwde uitgangspunten voor duurzame energieopwekking.
- Anders flexibiliteit geeft om adequaat op de snel ontwikkelende inzichten en initiatieven te kunnen spelen.

Overige reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- Belangrijk is om de nieuwe ontwikkelingen te volgen en daarop ook te anticiperen.
- Uitgangspunt: Hoe kunnen mensen uit de omgeving grip krijgen en houden op hun …. (niet te lezen).
- "Geheel mee eens."
- "Akkoord, geen bevestiging."
- Flexibel zijn is prioriteit. Het contact met de burgers houden blijft belangrijk.

Beslispunten gemeenteraad

De gemeenteraad stelt het conceptbeleid als integraal document vast. Dit betreft in principe alle onderwerpen die ook met de reflectiegroep besproken zijn. Een aantal specifieke besluiten zullen als beslispunten aan de raad worden voorgelegd, opdat de raad daarmee richting kan geven aan het vervolgproces. In deze beslispunten zijn verschillende wensen aan de reflectiegroep meegenomen.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- "Ik mis opslag van energie ter voorkoming van energietransport."
- Voorwaarden scheppen voor lokale opslag.
- Ik mis belang van de participatie van de omwonenden en het sociale aspect.
- Werk aan de mogelijkheid om energie en warmte zelfstandig op te wekken/ opslaan van 1 bedrijventerrein naar elkaar of elders.
- Welk beeld van het landschap zien we voor ons?
- Schikt de gemeenteraad over een voldoende kennisniveau om tot een juiste besluitvorming te komen?

- B&W en Raad leg vaker je oor te luister bij uw burgers! Met name uw burgers in het buitengebied.
- Eens: het investeringsplatform is nuttig.
- Investeringsplatform moet een grotere meerwaarde krijgen.
- Kostenaspect versus renderen van een project moet niet beslissend zijn om wel of niet door te kunnen gaan.

PlanMER windenergie

Met de reflectiegroep is uitgebreid stil gestaan bij de beperkingen die radarverstoring oplegt aan de mogelijkheden voor windenergie. Daarbij is ook aangegeven dat nu geen verdere stappen worden ondernomen. De reflectiegroep heeft begrip getoond voor deze keuze.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- “Volstrekt mee eens.”
- “Mee eens.”
- “Wel door geen nieuwe technieken en alternatieven.”
- Wat heeft RES hierover besloten?
- Blijf af van het Wijboschbroek ook al kan er in de toekomst misschien wel iets met wind. De natte parel is kostbaar.
- Wijboschbroek uitsluiten voor windenergie.
- Mogelijk kleinschalige windenergie toepassen – mogelijk ook al in 50% van de innovatieprojecten.
- Openblijven staan voor wind – nieuwe info kan huidige standpunt veranderen.

Periodieke herijking energiemix

De ontwikkelingen in de energiesector gaan snel. Om die reden heeft de gemeente ervoor gekozen het beleid tweejaarlijks … (post-its staan voor de rest van de tekst).

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- Lokale opslag/ gebruikersopslag moeten op elkaar worden afgestemd.
- Niet alleen oog voor zon en wind, maar verwelkom ook nieuwe ontwikkelingen.
- Herijking moet ook mogelijk zijn binnen de 2 jaar, indien hier noodzaak voor is.
- Zinvol!

Werken met tranches

Bij de reflectiegroep leven zorgen over de haalbaarheid en de houdbaarheid van het gepresenteerde investeringsplatform, waarmee invulling wordt gegeven aan lokale initiatieven. De gemeente onderkent dat het platform nog nadere uitwerking vergt. Om die reden zal de gemeenteraad gevraagd worden ruimte te bieden dit model nader te onderzoeken, voordat definitieve keuzes worden gemaakt.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- Initiatieven moeten lokaal blijven, geld mag geen issue zijn!
- Haalbaarheid investering platform mag niet stranden op investeringsmogelijkheden.
- Urgentie en draagvlak is de uitdaging.
- 50%/ 50% moet niet ‘in beton’ gegoten zijn indien haalbaarheid dan andere verdeling.
- Zorg voor omwonenden die vaak in de minderheid zullen zijn.

- Het moet sneller om doelstelling te halen.

Ontwikkeltempo

De reflectiegroep gaf in meerderheid aan het vertrouwen te hebben dat de klimaatdoelen met het scenario van de hockeystick te halen moet zijn. De redenatie hierbij is dat bij het nu temporiseren en in latere jaren versnellen maximaal geprofiteerd kan worden van ontwikkelingen in de techniek. Op dit punt kiest de gemeente – anders dan de reflectiegroep – voor het midden scenario. De praktijk leert dat onderweg veel initiatieven niet de eindstreep halen, waardoor het realiseren van het gestelde ambitieniveau in gevaar komt.

Reacties die zijn gegeven tijdens de (afsluitende) evaluatiesessie zijn:

- Ontwikkeltempo moet ondergeschikt zijn aan zorg voor omwonenden en vooral met oog voor de natuurgebieden en buitengebieden.
- Als een project 5 à 6 jaar duurt, dan is de doorlooptijd een punt van aandacht.
- Waarom halen initiatieven de eindstreep niet? Hier moeten we op focussen in het voortraject.
- Voor de toekomst moet zeker verder gekeken worden dan 2035. Dit houdt in dat we zeer zuinig op het buitengebied moeten zijn.
- Het halen van de klimaatdoelstellingen is de basis.
- Draagvlak is belangrijk.

Aan
Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders Meierijstad

Onderwerp
Reactie reflectiegroep op beleid duurzame energie opwek

Van
Reflectiegroep Beleid duurzame energie opwek

Datum
28 maart 2023

1 Inleiding

De gemeente Meierijstad streeft ernaar uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn op eigen grondgebied. De afgelopen twee jaar werkte de gemeente Meierijstad daarom aan de herijking van het beleid voor opwekken van duurzame energie. Vertrekpunt voor de herijking was het beleidskader 'De toekomst van zon en wind in Meierijstad' uit 2020. De ervaringen die met kader zijn opgedaan en de voortschrijdende technologische ontwikkelingen vormden de aanleiding voor de herijking. Naast een inhoudelijke verkenning van de (technische) mogelijkheden, maakte een uitgebreid participatietraject daar deel van uit.

Het participatieproces besloeg een voorbereidende fase en twee uitvoeringsfasen. Tijdens de eerste uitvoeringsfase (februari – augustus 2022) lag het accent op informatieverstrekking en het ophalen van wensen en ideeën. In deze fase is bij de participatie onder meer gewerkt met thematafels met belanghebbenden. Met deze inbreng is een eerste concept van het beleid duurzame opwek opgesteld. In de tweede uitvoeringsfase (september 2022 - maart 2023) is gewerkt met een reflectiegroep. Doel van deze reflectiegroep was om nadere inhoudelijke keuzes te toetsen en om te spiegelen of de inbreng vanuit de participatie op een afdoende manier in het definitieve concept van het beleid is meegewogen.

Dit memo is de reactie van de reflectiegroep op het concept-beleid, zodat er een zorgvuldige besluitvorming plaats kan vinden in het college en de raad. Het volgende hoofdstuk geeft een reflectie op de hoofdlijnen van het (concept-)beleid, gevolgd door een reflectie op afzonderlijke randvoorwaarden uit het beleid. Hoofdstuk 3 beschrijft de reflectiegroep en het gevolgde proces. Het memo sluit af met een nawoord van het gemeentelijke kernteam.

Om recht te doen aan de rol van de reflectiegroep is dit memo geen onderdeel van het beleidskader, maar is het in overleg met de leden van de reflectiegroep - onder redactie van Awareness als procesbegeleider - opgesteld en geaccordeerd. Negen leden van de reflectiegroep hebben expliciet akkoord op de tekst gegeven en zeven leden deden dit impliciet (conform de afspraak dat geen reactie als akkoord opgevat kon worden). Eén lid is van mening dat de formulering te stellig is om als gezamenlijk standpunt van de referentiegroep aangemerkt te kunnen worden.

2 Reactie reflectiegroep

Dit hoofdstuk gaat in op de reflectie van de reflectiegroep op de hoofdlijnen en afzonderlijke onderwerpen van het beleidskader. Daarbij is steeds eerst een korte beschrijving van het beleid(s-aspect) weergegeven, waarna een verantwoording wordt gegeven van hoe reflectiegroep en gemeente dit aspect besproken hebben en ten slotte de reactie van de reflectiegroep tijdens de afsluitende avond *in cursief* is opgenomen.
De reflecties (in cursief) zijn geformuleerd als reactie van de reflectiegroep als geheel. Het is van belang te realiseren dat binnen de reflectiegroep meerdere belangen vertegenwoordigd zijn en dat de mening van 'de groep' daarmee evenzovele nuanceringen kent. De reflecties zijn dan ook te lezen als de reactie van het merendeel van de leden. Daar waar meningen sterk van elkaar verschilden is dat ook als zodanig vermeld.

2.1 Reflectie op de hoofdlijnen

Proces
Met de reflectiegroep is een uitgebreid en transparant proces doorlopen, zowel voor wat betreft de verkennende fase met thematafels (voorjaar 2022) als voor de reflectiefase op het (concept-)beleid (winter 2022-2023). De inbreng vanuit de reflectiegroep is steeds ambtelijk afgewogen op haalbaarheid en aansluiting op politieke/bestuurlijke ambities (ook op andere beleidsterreinen). Er is veel opgehaald wat ook voor nieuwe inzichten en wijzigingen in het beleid heeft gezorgd. Daarmee ligt er met dit (concept-)beleid een gedegen visie met algemene randvoorwaarden, als basis voor toekomstige aanscherping met lokale maatwerk-criteria op specifieke locaties.

Beleidsruimte
De raad geeft met het beleidskader duurzame opwek de ambities en richting aan voor een klimaatneutraal Meierijstad. Sommige ambities moeten nog nader onderzocht worden op haalbaarheid. Denk hierbij aan de ruimtelijke puzzel voor alle vierkante meter claims in de gemeente in de omgevingsvisie/toekomstvisie, verplichtende wetgeving rondom zon op dak, mogelijkheden voor het realiseren van zon op gevels of boven parkeerplaatsen of het opstarten en inzetten van een lokaal investeringsplatform Het college staat er met het ambtelijk apparaat voor aan de lat om te kijken hoe deze ambities gerealiseerd kunnen worden. Dit zorgt ervoor dat het beleidskader duurzame energie opwek meer op hoofdlijnen is geformuleerd, dan het vorige beleidskader (2020), waarin een gedeeltelijke uitvoering reeds was meegenomen. Het nieuwe beleidskader bouwt voort op de goede elementen uit het vorige beleidskader, maar maakt het mogelijk om meer vanuit hoofdambities te kunnen sturen en maatwerk te kunnen leveren door sneller in te spelen op ervaringen uit het verleden en nieuwe inzichten uit bv. nieuwe technieken.

<u>Verantwoording</u>
Wat betreft de procesvoering heeft de gemeente na de verkennende fase (voorjaar 2022) extra tijd genomen om de ingebrachte wensen en signalen nader uit te werken, voordat het conceptbeleid in de reflectiefase (winter 2022 – 2023) in participatie besproken werd. In

deze periode is onder meer het ruimtelijk kader nader uitgewerkt en is een investeringsplatform voor meer grip op lokaal eigendom opgezet.
In deze periode is ook de beleidsruimte meer flexibel gemaakt. Het voornemen was al meer maatwerk per locatie te bieden. Mede naar aanleiding van signalen uit de reflectiegroep (en ook gemeentelijk intern) over conflicterende belangen in ruimtegebruik, is ervoor gekozen de ruimtelijke keuzes onderdeel te laten zijn van de integrale afwegingen bij de binnenkort op te stellen omgevingsvisie (Toekomstvisie Meierijstad). Het beleidskader duurzame energie opwek is daarmee niet langer een afwegingskader, maar draagt onderbouwde argumentaties aan om klimaatneutraliteit in de Toekomstvisie een plek te kunnen geven.

Reactie van de reflectiegroep
De reflectiegroep deelt de mening van de gemeente dat de vorige beleidsnota er in de praktijk voor zorgde dat gewenste situaties niet tot ontwikkeling konden komen en dat op minder gewenste situaties niet ingegrepen kon worden.
De reflectiegroep onderschrijft het belang van een beleidskader dat:
- *enerzijds duidelijkheid biedt met onderbouwde uitgangspunten voor duurzame energie opwekking*
- *anderzijds flexibiliteit geeft om adequaat op de snel ontwikkelende inzichten en initiatieven in te kunnen spelen.*

De reflectiegroep benadrukt in het algemeen het belang van het actief volgen van de (technische) ontwikkelingen, het betrekken van mensen uit de omgeving en het flexibel omgaan met mogelijkheden en kansen.

2.1 Reflectie op de afzonderlijke randvoorwaarden

Vanuit het principe dat het beleidskader duurzame energie opwek zich richt op algemene randvoorwaarden en dat maatwerk zal plaatvinden via het opstellen van locatie-specifieke criteria, onderschrijft de reflectiegroep de volgende (ontwerp)principes:

- Landschap is leidend
  - De ontwerpprincipes uit het vorige beleidskader vormen de basis voor nieuwe, per gebied uit te werken, gebiedsspecifieke randvoorwaarden.
  - Deze nieuwe randvoorwaarden vormen de inbreng vanuit de energietransitie voor de Toekomstvisie Meierijstad.
  - Daarmee maken de locatie- en gebiedsspecifieke randvoorwaarden onderdeel uit van een integrale afweging van de ruimtelijke opgaven die in de Toekomstvisie Meierijstad worden benoemd.

Verantwoording
De ontwerpprincipes zijn intensief met de reflectiegroep besproken. Daarbij hebben diverse deelnemers hun zorgen uitgesproken over de impact van grootschalige zonne-energie op land. De reflectiegroep hecht waarde aan het volgen van de zonneladder. De gemeente ondersteunt eveneens het principe van de zonneladder, maar bereidt de ‘hogere’ treden al wel voor, omdat uit de berekeningen volgt dat ‘lagere’ treden alleen onvoldoende opleveren om de doelstellingen te halen. Dat neemt niet weg dat de gemeente het maximale wil halen uit de lagere treden en, daar waar het buitengebied

in beeld komt, de mogelijkheden van restgronden langs infrastructuur serieus bekijkt net als de mogelijkheden voor zon boven parkeren en bij gevels.

Reactie van de reflectiegroep

De reflectiegroep kan zich in grote lijn vinden in deze benadering, maar vraagt nogmaals expliciete aandacht voor het niet te makkelijk loslaten van de lagere treden van de zonneladder, mede met het oog op:

- *het ontzien van landbouwgronden en*
- *het draagvlak voor het kunnen realiseren van de hogere treden.*

In dat verband wordt ook het goed benutten van restgronden aanbevolen.

- Multifunctioneel ruimtegebruik/meerwaarde
  - Multifunctioneel grondgebruik – waarbij energieopwekking wordt gecombineerd met een andere functie(s) – is niet langer slechts gewenst, maar voortaan vereist. Van dit principe kan alleen met afdoende motivering worden afgeweken, met een akkoord van het college van B&W.
  - Wat meerwaarde is – waarbij niet alleen duurzame energie wordt opgewekt, maar ook aan andere maatschappelijke doelen wordt bijgedragen – wordt in het beleid niet exact vastgelegd, maar door middel van voorbeelden beschreven. Dit biedt flexibiliteit om maximaal op kansen die zich voordoend in te spelen. Voorbeelden zijn:
    - Teelt-ondersteunende voorzieningen
    - Batterijopslag/waterstofproductie
    - Waterberging
  - Als optie voor dubbel ruimtegebruik wordt expliciet uitgesloten het vaak gehanteerde voorbeeld van mono-panelen met enkel schapen/gras.

Verantwoording

De gemeente en de reflectiegroep kunnen elkaar vinden in het principe dat maximaal moet worden ingezet op multifunctioneel ruimtegebruik en meerwaarde. Daarbij is er bij de gemeente begrip voor het standpunt van de reflectiegroep, dat bepaalde combinaties van ruimtegebruik niet wenselijk zijn. Om die reden ziet de gemeente af van de combinatie mono-panelen met vee/gras.

Reactie van de reflectiegroep

De reflectiegroep ondersteunt de in het beleidskader gekozen lijn. Als aandachtpunten geeft zij nog mee:

- *behoud van flexibiliteit om in te zetten op innovatie en realisatie van biodiversiteit,*
- *meer helderheid over wat de financiële haalbaarheid van multifunctioneel ruimtegebruik is en wat de meerwaarde voor direct omwonenden kan zijn en*
- *invulling van de gemeentelijke voorbeeldfunctie met het oog op draagvlak.*

- Participatie is vereist

- Elk traject dat onder dit beleidskader valt, start met een toelichting van het proces en de verwachtingen vanuit de gemeente over de rol van een ontwikkelaar en de rol van de inwoner/belanghebbende. Hier wordt door de gemeente actief over gecommuniceerd/georganiseerd. Daardoor is voor alle partijen duidelijk wie waarvoor aan de lat staat.
- De initiatiefnemer blijft verantwoordelijk voor de omgevingsdialoog. De gemeente gaat deze niet voor de initiatiefnemer voeren, maar is wel zichtbaar en aanwezig in het proces voor alle partijen, indien nodig vanuit haar eigen rol.

Verantwoording

De gemeente heeft uit de verkenningsfase duidelijk de boodschap meegekregen dat meer regie vanuit de overheid op de realisatie van duurzame opwek en het borgen van lokaal eigenaarschap/ participatie een belangrijke wens van de deelnemers is. Om die reden is het voorstel van een investeringsplatform uitgewerkt. Daarnaast komt de gemeente – ook op grond van eigen motivatie – tegemoet aan de behoefte voor meer lokaal maatwerk (wat meer participatie mogelijk maakt), door het beleid zelf meer tot hoofdlijnen te beperken.

Reactie van de reflectiegroep

Het principe om het beleidskader op hoofdlijnen te houden, om daarmee meer gebiedsgericht maatwerk mogelijk te maken, vindt op zich steun bij de reflectiegroep. Wel zijn er wat zorgen over het in het vizier houden van de onderwerpen die in de participatie over dit beleidskader eerder door de reflectiegroep zijn ingebracht, maar niet als hoofdlijn in het beleidskader zijn geland. Om die reden is afgesproken om een overzicht met genoemde onderwerpen als bijlage aan dit memo toe te voegen.
Met die afspraak als uitgangspunt wijst de reflectiegroep nog op de volgende aspecten:

- *Het is zaak nu van beleidsparticipatie over te gaan tot uitwerking van de financiële participatie en de gebiedsfocus*
- *Het is belangrijk dat de gemeente initiatief toont, zowel als regisseur van het proces, aanjager van een investeringsplatform, als ook als eigenaar op eigen grondposities.*
- *Daarbij moet oog zijn voor verschillen in belangen, van investeerders tot inwoners en omwonenden.*

- Ontwikkeltempo
  - Het is de bestuurlijke wens vanuit het college om aan de gemeenteraad een lineair scenario tot en met 2050 als doel te stellen. De belangrijkste redenen om hiervoor te kiezen – in plaats van een lagere temporisering, zoals voorgesteld door de reflectiegroep – zijn:
    - Een hoge uitval in uitvragen: bij het aanhouden van een lagere hoeveelheid hectare komt de realisatie van het RES-bod al snel in het gedrang.
    - RES vraagt om vergunningverlening voor 1-1-2025 en realisatie voor 1-1-2031. Dit betekent dat uitvragen aan de markt/trajecten die vanaf 2026/2027 worden gestart zeer waarschijnlijk pas na 2031 worden gerealiseerd (kijkend naar de huidige doorlooptijden).
    - Een hoger scenario vaststellen betekent ook dat Meierijstad serieuzer wordt genomen voor uitbreiding van het netwerk. Dit heeft ook een direct effect op het tempo waarin zon op dak gerealiseerd kan worden, omdat deze opgave op zichzelf tot nu toe helaas nog niet zorgt voor uitbreiding van het netwerk.

Verantwoording
De reflectiegroep gaf in meerderheid aan het vertrouwen te hebben dat de klimaatdoelen met het scenario van de hockeystick te halen moet zijn. De redenatie hierbij is dat bij het nu temporiseren en in latere jaren versnellen maximaal geprofiteerd kan worden van ontwikkelingen in de techniek. Op dit punt kiest de gemeente – anders dan de reflectiegroep – voor het lineaire scenario. De praktijk leert dat onderweg veel initiatieven niet de eindstreep halen, waardoor het realiseren van het gestelde ambitieniveau in gevaar komt.

Reactie van de reflectiegroep
Op het punt van het te volgen scenario blijft vanuit de reflectiegroep een gedifferentieerd beeld naar voren komen. Er is enerzijds flinke twijfel over de noodzaak van een lineair scenario. Anderzijds is er de zorg om 'de eindstreep niet te halen' of wordt zelfs gezegd dat het sneller moet.
Pleidooien voor een gematigder tempo komen voort uit het nog mee kunnen nemen van toekomstige (technische) ontwikkelingen en uit zorgen over onnodige aantasting van (agrarisch) landschap en van het belang van omwonenden. Die voor meer tempo via het lineaire scenario komt voor uit het begrip dat het halen van de klimaatdoelen wel de basis is.
Los van deze scenario's wordt als suggesties meegegeven:
- *Onderzoek waarom initiatieven de eindstreep niet halen en focus op oplossingen daarvoor*
- *Kijk wat er in het proces aan bijdraagt dat een looptijd van 4 à 5 jaar voor initiatieven verkort kan worden naar 3 jaar*

- Werken met tranches
  - Het voorstel is om voor 50% van de opgave zon op land tranches in de markt uit te zetten in 2024 en 2026 (beide 25% van de door de raad aan te geven hoeveelheid hectare uitvraag) en 50% door de gemeente in te laten zetten om flexibel op innovatieve lokale initiatieven in te kunnen spelen. Voor beide gelden dezelfde randvoorwaarden en toetsingsprocedure via een commissie.

Verantwoording
Bij de reflectiegroep leven zorgen over de haalbaarheid en houdbaarheid van het gepresenteerde investeringsplatform, waarmee invulling wordt gegeven aan lokale initiatieven. De gemeente onderkent dat het platform nog nadere uitwerking vergt. Om die reden zal de gemeenteraad gevraagd worden ruimte te bieden dit model nader te onderzoeken, voordat definitieve keuzes worden gemaakt.

Reactie van de reflectiegroep
De reflectiegroep steunt het principe van de tranches en realiseert zich dat het investeringsplatform nadere uitwerking vergt. Het biedt kansen en kan helpen om verduurzaming niet langer een opgave voor de gemeente, maar een opgaven van de gemeenschap te laten zijn.

Voor de verdere uitwerking geeft de reflectiegroep nog mee:
- *Laat de 50/50%-verdeling niet 'in beton gegoten' zijn, maar benut de flexibiliteit*
- *Zorg dat initiatieven lokaal blijven*
- *Als investeringsmogelijkheden een platform in de weg staan moet de gemeente mee-investeren of garanties afgeven*
- *Kijk goed hoe omwonenden ook hierin een volwaardige plek kunnen krijgen.*

- Periodieke herijking energiemix
  - De energiemix wordt tweejaarlijks herijkt om te zien of de gedane aannames kloppen of dat hier wijzigingen in doorgevoerd moeten worden. Als dit aanleiding is tot wijziging van het beleidskader, dan gebeurt dat op basis van de op dat moment actuele data.

Verantwoording

De ontwikkelingen in de energiesector gaan snel. Om die reden heeft de gemeente ervoor gekozen het beleid tweejaarlijks te toetsen aan de actuele stand van zaken. Hiermee wordt tevens tegemoetgekomen aan de zorg van de reflectiegroep dat nu te snel keuzes worden gemaakt, waar men later spijt van kan krijgen.

Reactie van de reflectiegroep

De reflectiegroep ondersteunt het principe van de periodieke bijstelling, zeker voor wat betreft de energiemix, maar ziet ook graag dat, als daar aanleiding voor is, de termijn van twee jaar niet te strak wordt aangehouden en dat bijstelling ook het beleid moet kunnen betreffen als blijkt dat het niet werkt zoals bedoeld. Wat betreft de energiemix wordt er ook op gewezen dat dit niet alleen zon en windmoet betreffen, maar ook andere ontwikkelingen zoals opslag en innovatie.

- PlanMER windenergie
  - PlanMER wordt op pauze gezet. De resultaten van het radaronderzoek wijzen uit dat er op dit moment geen windenergie in Meierijstad extra bij kan komen. Een definitieve toetsing bij de commissie MER brengt forse kosten met zich mee. Het heeft dan ook geen toegevoegde waarde om het gehele toetsingsproces nu te doorlopen. Dit is afgestemd met en akkoord bevonden door de commissie MER. Mochten de omstandigheden wijzigen, dan kan hier later alsnog naar gekeken worden.
  - Voor wat betreft de zoekgebieden worden de resultaten uit de planMER al wel overgenomen in de besluitvorming. Dit betekent dat:
    - Het gebied Wijboschbroek uitgesloten wordt van windenergie;
    - De gebieden 't Lijnt en Schijndelse Heide oostelijk van de Schijndelseweg (eerder ook wel aangeduid met; Vlagheide), zoals aangegeven is in de huidige onderzoeksresultaten, nader onderzoek vergen voor meer informatie om een definitieve keuze te maken of deze gebieden wel/niet geschikt zijn voor windenergie.
    - Het gebied Schijndelse/Rooise Heide ten westen van de Schijndelseweg – als windenergie alsnog mogelijk zou worden vanuit het oogpunt van de PlanMER – de meest logische locatie is om windenergie nader te onderzoeken.

Verantwoording
Met de reflectiegroep is uitgebreid stil gestaan bij de beperkingen die radarverstoring oplegt aan de mogelijkheden voor winderenergie. Daarbij is ook aangegeven dat nu geen verdere stappen worden ondernomen. De reflectiegroep heeft begrip getoond voor deze keuze.

Reactie van de reflectiegroep
Ondanks dat verdere stappen met windenergie onder de huidige omstandigheden voor Meierijstad (en voor een enkel gebied überhaupt) geen optie is, hebben de leden van de reflectiegroep over dit onderwerp uitgesproken en verdeelde visies. Dit varieert van de wens tot uitsluiting via onderzoek naar kleinere turbines tot het openstaan voor toekomstige ontwikkelingen.

- Beslispunten gemeenteraad
  - College en gemeenteraad wordt voorgesteld in te stemmen met de volgende acties/vervolgonderzoeken
    - Gebruik en realisatie van zon op reststroken grond in stedelijk en buitengebied/ zon boven parkeren/ zon op gevels (Onderzoeksvragen: om welke omvang gaat het, waarom wordt het nu nog niet ingezet, wat is hiervoor nodig?);
    - Nadere uitwerking van het lokale investeringsplatform. Als dit verder is uitgewerkt en nog steeds interessant blijkt te zijn, wordt dit voor definitief akkoord nogmaals aan de raad voorgelegd;
    - Onderzoek, in samenwerking met ZLTO, naar uitbreiding van de mono-vergistingscomponent binnen de gemeente.
    - Onderzoek naar het verruimen van de mogelijkheden voor zon-op-land voor eigen particulier gebruik, op eigen grond en in het geval dat realisatie van zon-op-dak niet mogelijk is.
  - Verklaring van geen bedenkingen (VVGB)
    - Er wordt opnieuw aan de raad gevraagd om in te stemmen met de huidige mandatering van de VVGB. Dit betreft: een initiatief van 5 hectare of kleiner is gemandateerd aan het college, een initiatief dat groter is dan 5 hectare vergt een VVGB door raad. Bij het vervallen van de VVGB onder de Omgevingswet wordt, volgens dezelfde verdeling in hectares, gekeken in welke vorm de Raad toch een oordeel kan vormen over parken boven de 5 ha.

Verantwoording
De gemeenteraad stelt het conceptbeleid als integraal document vast. Dit betreft in principe alle onderwerpen die ook met de reflectiegroep besproken zijn. Een aantal specifieke besluiten zullen als beslispunten aan de raad worden voorgelegd, opdat de raad daarmee richting kan geven aan het vervolgproces. In deze beslispunten zijn verschillende wensen van de reflectiegroep meegenomen.

Reactie van de reflectiegroep
Inhoudelijk herkent de reflectiegroep zich in de genoemde beslispunten, al wordt aangegeven dat innovatie en opslag wordt gemist. Wat betreft (de voortzetting van) de mandateringsprocedure zijn vanuit de reflectiegroep geen aanvullingen.

3 Over de reflectiegroep

De afgelopen maanden hielp de reflectiegroep de gemeente bij de juiste interpretatie van maatschappelijke belangen en de weging van ingebrachte argumenten bij het opstellen van het (concept-)beleidskader duurzame energie opwek. Zij baseerde zich daarbij op de ambtelijk ingebrachte inhoud, de participatie-inbreng vanuit de samenleving (uit andere participatieactiviteiten) en, zo mogelijk, consultatie van de eigen achterban. Daarmee droeg de reflectiegroep bij aan de kwaliteit van het beleidskader en beter begrip van de keuzes.

De reflectiegroep bestond uit vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, bedrijven, instellingen, actiegroepen en bewoners. De deelnemers namen op persoonlijke titel deel. Het stond de leden van de reflectiegroep uiteraard wel vrij zelf hun eigen achterban op te zoeken en te consulteren.

3.1 Leden van de reflectiegroep

Aan de reflectiegroep namen 14 leden deel met een achtergrond in de volgende maatschappelijke belangen (in alfabetische volgorde):

- Actiecomités (Handen af van Wijboschbroek, Lijnrecht)
- Adviesraad Sociaal Domein
- Betrokken inwoners
- Dorps- en wijkraden
- Energie Coöperatie Meierijstad
- Ondernemers (vertegenwoordigd via POM)
- Werkgroep Zon en Wind (van de wijk- en dorpsraden)
- ZLTO

Ook waren bij de bijeenkomsten aanwezig:

- Projectmedewerkers van de gemeente
- Adviseurs van de ondersteunende adviesbureaus

3.2 Doorlopen proces

De reflectiegroep kwam in 2023 drie keer bijeen. De bijeenkomst op 17 januari 2023 stond in het teken van een inhoudelijke terugkoppeling en van financiële participatie. De terugkoppeling betrof de wijze waarop de inbreng uit de vorige participatiefase (februari - juni 2022) is verwerkt in het eerste concept van het beleidskader. Het andere onderwerp betrof een toets op draagvlak voor een financieel platform voor inbedding van lokale initiatieven.

Op 14 februari vond de tweede bijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomst stonden de onderwerpen landschappelijke & ruimtelijke inpassing en locatieselectie & meerwaarde centraal. Bij het eerste onderwerp zijn de ontwerpprincipes van een zonnepark met de reflectiegroep besproken. Tijdens het tweede deel van deze bijeenkomst is met de deelnemers verkend welk type projecten met maatschappelijk toegevoegde waarde uit de eventuele meeropbrengst van zonneparken gefinancierd zouden kunnen worden.

Met de uitkomsten van deze bijeenkomsten, en uit andere participatie-activiteiten, is het concept-beleidskader opgesteld. Op 28 maart kwam de reflectiegroep voor de derde en laatste keer bijeen. Tijdens deze bijeenkomst reflecteerden de deelnemers op het gelopen proces en alle inhoudelijke onderwerpen van het (concept-)beleidskader. Dit memo is de weergave van deze reflectie.

4 Nawoord van het gemeentelijk kernteam

We hebben dit proces samen met de reflectiegroep, en daarvoor de thematafels, als uitdagend en als zeer waardevol ervaren. Er zijn veel nieuwe inzichten en aanpassingen in het beleidskader gekomen door de samenwerking met de reflectiegroep. Hun inbreng was waardevol en zette ons ook geregeld op een nieuw spoor.

Gedurende de gesprekken werd steeds duidelijker dat we over het algemeen dezelfde belangen nastreven. Zowel vanuit het ambtelijk kernteam als de reflectiegroep wordt de noodzaak om verder te gaan met duurzame opwek onderschreven. Het is iets waarvoor we niet weg moeten lopen. Al verschillen het ambtelijk kernteam en de reflectiegroep over het tempo waarin we dit moeten doen. Over het feit dat we de duurzame opwek zo slim en efficiënt mogelijk willen inrichten en met zo weinig mogelijk extra ruimtegebruik zijn we het wel eens.

Als ambtelijk kernteam willen wij de leden van de reflectiegroep bedanken voor de tijd, inzet en prettige gesprekken die we met elkaar hebben mogen voeren. We hopen leden van de reflectiegroep ook in de toekomst, voor nieuwe ontwikkelingen, te mogen vragen naar hun inbreng en inzichten.

Bijlage
Reactie reflectiegroep beleid duurzame energie opwek – Overzicht van individuele opmerkingen

Datum
28 maart 2023

Deze bijlage bij de reactie van de reflectiegroep bevat de individuele opmerkingen in de discussie op de afsluitende avond 28 maart 2023. Alle inbreng is integraal overgenomen van de Post-its die de deelnemers per gespreksonderwerp op de betreffende posters hebben geplakt.

Het memo met de reactie van de reflectiegroep en deze daarbij behorende bijlage zullen deel uitmaken van de rapportage over het participatieproces, dat is georganiseerd rondom het opstellen van het beleidskader duurzame energie opwek. In die rapportage zijn ook de verslagen terug te vinden van alle eerdere bijeenkomsten van de reflectiegroep. Hiermee is geborgd dat niets van de inbreng die de deelnemers tijdens het participatieproces hebben gedaan verloren kan gaan.

Onderstaande overzicht volgt de volgorde van de onderwerpen in het beleidskader.

De reflectie op hoofdlijnen

- Belangrijk is om de nieuwe ontwikkelingen te volgen en daarop ook te anticiperen.
- “Geheel mee eens.”
- “Akkoord, geen bevestiging.”
- Flexibel zijn is prioriteit. Het contact met de burgers houden blijft belangrijk.
- Uitgangspunt: Hoe kunnen mensen uit de omgeving grip krijgen en houden op (de door) hun gewenste omgevingsontwikkelingen inzake energietransitie?

Landschap is leidend

- Grote depots zouden geactiveerd moeten worden om op hun daken zonnepanelen te plaatsen.
- Landbouwgrond behouden voor agrarische activiteiten.
- Kijken voor stoppers en/ of jeugd die daar wil wonen, hier rekening mee houden in gebiedsbepaling (met name agrarische gebiedsbepaling).
- “Als we maar stappen vooruitzetten.”
- De tekst over ‘lagere tredes’ zijn zwak. Dit biedt geen garantie, die hier ook daadwerkelijk in wordt gehandeld. “serieus bekijken”, “het maximale eruit halen” en “mogelijkheden voor”, zijn niet bindend. Enerzijds dus onvoldoende geborgd om ook deze mogelijkheden uit te voeren en anderzijds is dit beslist nodig voor het draagvlak van ‘hogere tredes”, zoals hieronder het multifunctioneel grondgebruik niet als wens maar als eis is beschreven.
- Er wordt op dit moment snel afgeweken van de zonneladder. Participatie over de locatie moet ook plaatsvinden bij de eerste zeven initiatieven!
- Ze actief in op restgronden dan wordt besteed.
- Energielandschap is vorm van verstedelijking.

- Restgronden: wat, hoeveel, waar, etc.? Let op dat er niet op elke hoek of kant zonnepanelen komen liggen
- A priori: realisering op landbouwgrond vermijden.
- Is de opdracht überhaupt haalbaar voor de zonneladder?
- Energie op/in landschap is vorm van verstedelijking. Hoe bepaald landschap beschermen? Hoe landschap naar ontwikkeltoekomst met energieopwekking?

Multifunctioneel ruimtegebruik/ meerwaarde

- De gemeente moet zelf meer een voorbeeldfunctie op zich nemen voor meer draagvlak te creëren bij de burger.
- Versterking biodiversiteit en omgeving is ook belangrijke meerwaarde.
- Hoe ziet de meerwaarde eruit voor de directe omwonenden?
- “Mee eens.”
- “Mee eens (maar niet mooier maken dan het is, zoals die schaapjes onder zonnepanelen die je op foto’s ziet ter promotie.”
- Flexibiliteit in innovatie behouden.
- Financiële haalbaarheid komt ter discussie.

Participatie is vereist

- De gemeente dient ook initiatief te nemen in het proces (als projectleider, maar dan niet m.b.t. de inhoud).
- Prioriteit 1 is de zorg voor mensen die zonneparken en windmolens in hun ‘achtertuin’ krijgen. Dit is niet alleen zorg van de investeerder, maar voor zorg van de gemeente voor haar burgers.
- Ruim 50% van de financiële participatie is vereist.
- Beleidsparticipatie en financiële participatie in stappen zichtbaar maken met regels, Rondvoorwaarden en financiële visie (investering platform, gebiedsfocus en lokale coöperatie).
- Gemeente kan/ dient initiatiefnemer (te) zijn als eigenaar van die gronden (rest-) in eigendom.
- Duidelijke rol dient ook initiatief nemende rol te zijn, initiatief als bedoeld in het proces. Initiatief nemer komt met plan, gemeente neem initiatief in het vervolg proces,

Ontwikkeltempo

- Ontwikkeltempo moet ondergeschikt zijn aan zorg voor omwonenden en vooral met oog voor de natuurgebieden en buitengebieden.
- Voor de toekomst moet zeker verder gekeken worden dan 2035. Dit houdt in dat we zeer zuinig op het buitengebied moeten zijn.
- Het halen van de klimaatdoelstellingen is de basis.
- Draagvlak is belangrijk.
- Het moet sneller om doelstelling te halen.
- Hierin is het draagvlak belangrijk:
    - Zon op/in gebouwde omgeving absolute prioriteit uitdragen. Zichtbaar maken.
    - Maximaal benutten wat constructie aan kan
    - Versterken constructie

    - Wetgeving
- Lineair proces heb ik op zich ook geen moeite mee, ik snap de argumenten. Hiermee aanvult, dat ook de 'lagere tredes', zie hierboven, parallel hierin mee lopen.
- Als het proces 5 a 6 jaar duurt, dan lijkt het me zeer zinvol om ook dit aan te pakken en te streven naar een doorlooptijd van max. 3 jaar. Het nemen van initiatieven in de proces vorming kan hier aan bijdragen.
- Waarom halen veel initiatieven de eindstreep niet? Dat is dan tevens een punt van aandacht om ervoor te zorgen dat meer initiatieven wel de eindstreep halen.

Werken met tranches

- Urgentie en draagvlak is de uitdaging.
- De insteek van 50/50 in tranches en flexibel is een goed startpunt, maar moet niet "in beton gegoten" zijn. Als de ene helft niet gehaald wordt en er is meer behoefte aan de andere helft, dan moet dat mogelijk zijn, uiteraard met kaders van de timing.
- De haalbaarheid van het investeringsplatform mag niet stranden op investeringsmogelijkheden. Gemeente dient dit zelf verder te ontplooien door enerzijds mogelijk zelf mede-investeerder te zijn, of anders benoemd: geld beschikbaar stellen, voor latere terugbetaling of hoe je het ook noemt, zonder hier zelf winstbelang bij te hebben (mag ook op langere termijn geen geld kosten). Anderzijds grote(re) locale bedrijven deze lening te laten verzorgen.
- Dit soort initiatieven 'moeten' locaal blijven en locaal gedragen kunnen worden door kleinere bedrijven en bedrijfsvormen met geld van bedrijven die dit kunnen dragen. Dit biedt een enorm sociaal cohesie en draagkracht in de locale samenwerking.
- Zorg voor omwonenden die vaak in de minderheid zullen zijn.
- Investeringsplatform geeft meerwaarde: inhoud, planning, uitvoering initiatieven.

Periodieke herijking energiemix

- Lokale opslag/ gebruikersopslag moeten op elkaar worden afgestemd.
- Niet alleen oog voor zon en wind, maar verwelkom ook nieuwe ontwikkelingen.
- Herijking moet ook mogelijk zijn binnen de 2 jaar, indien hier noodzaak voor is.
- Zinvol!
- Periodieke herijking is zeker nodig, maar als eerder blijkt dat na een half jaar wijzigingen nodig zijn, dan moet je niet nog 1,5 jaar wachten op een (deel) aanpassing van het beleidskader. Dit kan dus enerzijds zijn door de snelle innovatieve ontwikkelingen, maar anderzijds ook bij constatering van een verkeerde keuze in het beleidskader.

PlanMER windenergie

- "Volstrekt mee eens."
- "Mee eens."
- "Wel door geen nieuwe technieken en alternatieven."
- Wat heeft RES hierover besloten?

Mogelijk kan kleinschalige windenergie wel toegepast worden. Ik bedoel dan een windturbine bij een boerderij / bedrijf, voor opwekken van deels de eigen behoefte

- en ook deels t.b.v. terug levering aan het net. Windturbines die wel onder de radar stralen blijven
- Blijf af van het Wijboschbroek ook al kan er in de toekomst misschien wel iets met wind. De natte parel is kostbaar.
- Wijboschbroek uitsluiten voor windenergie.
- Openblijven staan voor wind – nieuwe info kan huidige standpunt veranderen.

Beslispunten gemeenteraad

- Werk aan de mogelijkheid om energie en warmte zelfstandig op te wekken/ opslaan van 1 bedrijventerrein naar elkaar of elders.
- Welk beeld van het landschap zien we voor ons bij gebruik restgronden? Let op versnippering!
- Schikt de gemeenteraad over een voldoende kennisniveau om tot een juiste besluitvorming te komen?
- B&W en Raad leg vaker je oor te luister bij uw burgers! Met name uw burgers in het buitengebied.
- Eens: het investeringsplatform is nuttig.
- Kostenaspect versus renderen van een project moet niet beslissend zijn om wel of niet door te kunnen gaan.
- Zon op reststroken etc. zou meer dwingend / voorschrijvend opgenomen moeten zijn, zie eerdere alinea's. Kosten aspect / renderen van een project moet hierin niet de beslissende factor zijn. Bv kosten die extra zijn tov een ander/standaard project van gelijke omvang zouden in de vorm van een subsidie of tegemoet koming door de overheid gedragen moeten worden, teneinde het einddoel in 2030 en 2050 te behalen of beter te kunnen benaderen.
- Het investeringsplatform / locaal investering moet een grotere meerwaarde krijgen en mogelijke meerkosten (tov externe investeerders) moeten op andere manier geborgd kunnen worden.
- Wat ik mis in bovenstaande is: mogelijkheden voor opslag van energie, zodat transport kan worden voorkomen, als (tussen) oplossing voor de congestie.
- Wat ik ook mis is het belang van de participatie van de omwonenden en compensatie van stakeholders in het algemeen, het sociale deel of maatschappelijk toegevoegde waarde.

4 Nawoord

- Aanvullend: Nimmer mag vergeten worden om aandacht te geven aan het draagvlak. Blijf publiceren over succes in de 'lagere tredes' van de zonneladder.
- En blijf actief in het oppakken van nieuwe ontwikkelingen, zoals de mono-vergisting, enerzijds als oplossing, maar anderzijds zeker m.b.t. het draagvlak voor de 'hogere tredes' van de zonneladder.

AWARENESS

Awareness B.V.
Zeestraat 84
2518 AD Den Haag

office@awareness.nl
www.awareness.nl